

AZ ARANY JÁNOS REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

(2750 Nagykőrös, Hősök tere 8.)

OM: 037715

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024

TARTALOM

Tartalom	2
A Pedagógiai Program elkészítését meghatározó jogszabályi háttér.....	6
BEVEZETŐ.....	7
1. Az Arany János Református Általános Iskola története.....	7
2. Preambulum.....	10
3. Az iskola küldetésnyilatkozata	11
4. Alapító okirat	15
4.1 Általános rendelkezések.....	15
4.2 Az intézmény tevékenységei.....	17
5. Az iskola nevelési programja.....	21
5.1 Alapelvek.....	21
5.2 Céljaink.....	22
5.3 Az iskola legfontosabb feladatai	26
5.4 Eljárások, módszerek, eszközök.....	30
5.5 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	34
5.6 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	36
5.7 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	40
5.8 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	44
5.9 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	46
5.10 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	53
5.11 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	55
5.12 A tanulmányok alatti vizsgák.....	57
5.13 A tanulók felvétele, a tanulói jogviszony keletkezése, és megszűnése.....	59
6. Helyi tanterv.....	61
6.1 A tantárgyi struktúra és az óratervi táblák.....	61
6.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és eszközök kiválasztásának elvei.....	64
6.3 A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása.....	66
6.4 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	67
6.5 A mindennapos testnevelés.....	68
6.6 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	69
6.7 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja	70
6.8 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	75
6.9 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	76
6.10 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	82

6.11	Környezeti nevelés:.....	82
6.12	A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	85
6.13	A jutalmazás, és az elmarasztalás iskolai elvei.....	87
7.	A KÉT TANNYELVŰ OKTATÁS CÉLJAI, KÖVETELMÉNYEI.....	92
7.1	Általános célok.....	92
7.2	Általános követelmények.....	92
7.3	Illeszkedés a pedagógiai részcélokhoz.....	93
7.4	Szemponatok a két tanítási nyelvű képzésben való továbbhaladáshoz felső tagozaton.....	93
8.	SAKKPALOTA KÉPESSÉGFEJLESZTŐ PROGRAM.....	95
8.1	Alapelvek, célok feladatok.....	95
8.2.	Óraszámok.....	96
8.3.	A tanulók értékelése.....	97
9.	Digitális fejlesztési terv.....	99
9.1	A digitális fejlesztési terv meghatározásának általános szempontjai.....	99
9.2	A digitális fejlesztési terv rövid távú céljai.....	99
9.3	A digitális fejlesztési terv hosszú távú hatásai.....	101
9.4	A VEKOP-7.3.3-17 pályázati felhívás célrendszeréhez való illeszkedés.....	102
9.5	A Köznevelés-fejlesztési Stratégia célrendszeréhez való illeszkedés.....	102
9.6	Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája célrendszeréhez való illeszkedés.....	103
9.7	Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása.....	104
9.7.1	A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek.....	104
9.7.2	Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén	104
9.7.3	Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek	105
9.7.4	A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek	108
9.7.5	Vízió.....	110
9.8	Intézményi fejlesztési célok meghatározása.....	110
9.8.1	A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén.....	110
9.8.2	Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása.....	112
9.8.3	Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok	113
9.8.4	Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok.....	114
9.8.5	A fenntarthatóságra vonatkozó cél.....	115
9.9	A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása.....	115
9.9.1	A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása.....	115
9.9.2	Adaptáció és felkészítés.....	118
9.9.3	Bevezetés és alkalmazás.....	118

9.9.4	Az infrastrukturális feltételek biztosítása.....	120
9.9.5	A humánerőforrás biztosításának tervezése	122
9.10	disszemináció.....	123
9.11	fenntarthatóság.....	125
10.	ÓVODÁNK BEMUTATÁSA.....	126
10.1	Óvodánk főbb adatai.....	126
10.2	ERŐSSÉGEINK.....	126
11.	HELYZETELEMZÉS	127
11.1	Természeti, társadalmi környezet.....	127
11.2	Személyi ellátottság.....	127
11.3	Tárgyi ellátottság.....	128
12.	AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZETI KERETEI	129
12.1	Gyermekcsoportok szervezése	129
12.2	Gyermekcsoportok napirendje	129
12.3	Heti rend.....	130
12.4	Szervezett tevékenységek tervezése	130
12.5	Az óvodai élet megszervezése.....	130
13.	CÉLRENDSZERÜNK	131
13.1	Alapelveink.....	131
13.2	Óvodánk nevelési célja	132
13.3	Óvodakép, gyermekkép.....	132
14.	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	134
14.1	Nevelésünk hitvallása	134
14.2	Keresztyén szellemű nevelés.....	135
14.3	Az egészséges életmód kialakítása	137
14.4	Érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés.....	140
14.5	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.	146
14.6	Integrált nevelés.....	147
15.	TEVÉKENYSÉGI FORMÁK.....	151
15.1	Játék.....	151
15.2	Munka jellegű tevékenység.....	155
15.3	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	157
15.4	Mozgás.....	159
15.5	Rajzolás, mintázás, kézi munka	161
15.6	Verselés, mesélés	163
15.7	Ének, zene, énekes játék, GYERMEKTÁNC	167
15.8	A külső világ tevékeny megismerése.....	170
15.9	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	174

16.	ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	175
16.1	Óvoda és a család kapcsolata.....	175
16.2	Gyülekezet	177
16.3	Óvoda és bölcsőde	177
16.4	Óvoda és iskola	177
16.5	Óvoda és közművelődési intézmények.....	178
16.6	Egyéb kapcsolatok.....	178
17.	GYERMEKVÉDELEM FELADATAI	179
17.1	Az óvoda környezetének jellemzői gyermekvédelmi szempontból	179
17.2	Hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek	179
17.3	Gyermekvédelmi programunk.....	179
18.	A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE (5. sz. melléklet.)	181
19.	ÓVODÁNK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI	181
20.	MELLÉKLETEK.....	182
21.	Záró rendelkezések.....	196
21.1	A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	196
21.2	Legitimációs záradék	197

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet
- a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskola tankönyvellátás rendjéről 58/2019. (X. 31.) Korm. rendelet
- A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- a tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- az iskolaegészségügyi ellátásról szóló 26/1997 (IX.3) NM rendelet

BEVEZETŐ

1. AZ ARANY JÁNOS REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA TÖRTÉNETE

A nagykőrösi Arany János Református Általános Iskola több évszázados története két szálon követhető nyomon: az egyházi népiskolák, valamint az Arany János Általános Iskola története 1992-ben olvadt egybe.

A reformáció nyomán születő református gyülekezetek megkezdték iskolaalapító és fenntartó tevékenységüket.

A Városi Számadókönyvben 1626-ból való az első írásos adat a református elemi iskoláról. 1727-ig csak a fiúk oktatásáról tudunk.

Az iskola épületei a mai iskola és a gimnázium telkén álltak. Az írott források alapján nem állapítható meg, hogy melyik épületben működött a leányiskola.

A főgimnázium (ma református általános iskola épülete) felépítése (1823-1830) után, az 1765-ös térképen látható iskolaépületek nagy részét az elemi oktatás épületrészeinek kivételével lebontották.

Az 1830-as évek közepén öt fiú- és három leányosztállyal, századunk elején 3 osztályban működött a református népoktatás ill. elemi oktatás.

Az alkalmazott tanítók száma 1727-ben két fő, 1885-ben 22 tanító végzett szolgálatot a város református iskoláiban.

1859-1869 közötti időkből származó népiskolai anyakönyvek tanúsága szerint a tanulók teljesítményét érdemjeggyel nem minősítették.

A tanulócsoporthoz létszáma igen magas, általában 51-106 fő közötti. A zsúfoltság a tanulók előmenetelében nem tükröződött vissza. Az 1800-as évek második felében az egyházi iskolák épületei a város különböző pontjain álltak. Általában a református egyház, különböző alapítványok és város elöljáróinak összefogásával épültek. Szép hagyomány volt, hogy az iskolát tanítójáról vagy alapítójáról nevezték el.

1839-től működött a tanítóképző gyakorlóiskolája, mely intézményünknek ugyan nem jogelődje, de szellemi, történeti atyja.

Az iskolák munkáját az igazgató ellenőrizte és minősítette. Gyakori látogató volt a vezetőlelkész, a kerületi esperes, a "Népiskola szék" valamely tisztségviselője. Püspöki látogatásokra is sor került. Így 1891-ben Szász Károly, 1921-ben Ravasz László tette tiszteletét. Az oktatás, a nevelés hazafias szellemű, mély hit és erkölcsi alapozású, ugyanakkor praktikus, gazdasági jelleget is felvállaló volt. Az I. világháború alaposan összezavarta a kialakult rendet. 1948-as államosítás pedig lehetetlenné tette a működést.

Általános iskolánk jogelődje az 1870-ben alapított Felső Leányiskola. Az 1840-es években Szigeti Warga János, a református líceum igazgatója sürgette a lányok elemi iskola utáni képzésének megoldását, "egy felsőbb leány-növelde" felállítását.

1868. évi 38. törvénycikk nyomán a "Jóteköny Nőegylet" tagjai buzgólkodásának eredményeképpen készült el az első tervezet.

1869-ben a főpolgármester javaslatára 518-4189/1869. sz. alatt a polgári leányiskola alapszabályzata elfogadásra került. 1870. május 16-án ünnepélyes megnyitóval vette kezdetét az intézmény működése.

A felsőbb tanügyi hatóságok kifogásai, működési zavarok és bizonytalanságok egy éven belül az iskola megszűnéséhez vezettek.

1877. február 26-án a városi képviselőtestület határozatban mondta ki "az iskolai törvény rendeletének megfelelő leányiskola felállítását." 1877. novemberében 35 növendékkel újraindult a tanítás.

A továbblépés jelentős állomása az iskolaszék javaslatára 1651/1895. sz. alatti városi képviselőtestületi határozata értelmében (mai Mentovich u. 2. szám alatti) új iskolaépület emelése.

1905-ben került átadásra az esztétikus, a kor kívánalmainak megfelelő négyosztályos Polgári Leányiskola. Az iskola iránti érdeklődés megnőtt, stabilizálódott a tanulólétszám.

Az iskola 1924-ben felvette a Lorántffy Zsuzsanna nevet. A kilenc tanárból és négy lelkészből álló tanári kar a tanügyi előírásoknak megfelelően oktatta-nevelte növendékeit.

1948-as államosítás után 8 évfolyamos iskola lett. Tíz nevelő közel 300 tanulót oktató Székely Karola volt polgári leányiskolai igazgató vezetésével. Az államosított iskola Arany János nevét vette fel, s a város egyik legnagyobb, szakmai munkájában színvonalas, népszerű, megyei bázisiskolává nőtte ki magát. 1970-re az iskola fennállásának 100. évfordulójára a tanulók létszáma megközelítette a 800-at, a nevelőtestület 36 fő volt.

A rendszerváltást követően a Református Egyháznak módja nyílt arra, hogy iskoláit visszakapja. 1992. július 1-vel a Református Egyházközségek fenntartói minőségben vette át az egykori Református Gimnázium és Tanítóképző épületében működő Általános Iskolát 258(11-43) 1992. számú Alapító nyilatkozat szerint.

1996. június 19-én, 2008. szeptember 11-én, 2015. augusztus 1-jén, 2018. szeptember 1-jén és 2020. augusztus 1-jén az alapító okirat módosítására került sor.

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

Az iskola vezetése, - igazgatói 1870-től.

- 1870 – 72. : „Tanügyi Bizottság”
- 1873 – 77. : „Iskolaszék”
- 1877 – 78. : Bónis Károly
- 1878 – 81. : dr. Tóth Mihály
- 1881. : Magyar Antal
- 1881 – 82. : Sánta Béla
- 1882 – 1923. : Szurmó Ambrus
- 1923 – 24. : Tóth Erzsébet
- 1924 – 26. : Osváth Ferencné
- 1926 – 55. : Székely Karola
- 1955 – 89. : dr. Kovács Gábor
- 1989 – 94. : dr. Makai Katalin
- 1994 – 97. : dr. Soós Ferenc
- 1997 - 2012. : Magyarné Bogár Ildikó
- 2012 - 19 : Vas János Zoltán
- 2019-2021 : Dr. Szenczi Árpád
- 2021- : Kósa Zoltánné

2. PREAMBULUM

A nagykőrösi Arany János Református Általános Iskola Istennek az Ó- és Újszövetségben kijelentett Igéjére, valamint a Magyarországi Református Egyház által elfogadott hitvallási iratokra – a Heidelbergi Kátéra és a Második Helvét Hitvallásra – épülő oktatási intézmény, mely Jézus Krisztus evangéliuma számára elkötelezett, az egyetemes és a magyar református egyháztörténelem legkiválóbb képviselőinek szellemi örökségét példaként elfogadó közös szellemi és kultúrkincsét is magáénak valló ifjúságot nevel a kálvini négyes egyházmodell egyikének, a tanítói hivatalnak keretében.

Az Arany János Református Általános Iskola hitvallásos elkötelezettsége mellett fontosnak tartja az egészséges honszeretetet, a Kárpát-medencében és szerte a világban szétszórtságban élő magyarsággal való azonosság érzésének továbbadását, mert meggyőződése, hogy az egész teremtett világ jólétéért és az emberek közötti megbékélés szolgálataért kapott küldetését az Isten országába való bemenetelünkig az Egyház Ura első renden földi hazánkért és népünkért – akik a jelenlegi határok között és azokon túl Arany János nyelvén tanulták Őt megszólítani – hordozott felelősségünk által helyezi reánk.

Mindebből következik, hogy az Arany János Református Általános Iskola a felekezeti hűség és az ökumenikus nyitottság; a más elfogadása és magunk elfogadtatása; a népi-nemzeti önazonosságunk megőrzésének igénye és Istennek az egész világot átölelő szeretetének egységében fejt ki oktató-nevelői tevékenységét a tudomány és a művészet továbbadása terén. Az intézmény vallja, hogy a teremtett világ megismerhető törvényszerűségeinek legmagasabb szintű továbbadása, a tudományok és a művészetek művelési mind Istennek tetsző szolgálat, ezért törekszik arra, hogy növendékei Istent megismerő és a világ törvényszerűségei között a tudományok által jól tájékozódó és élethivatásukat a tiszta erkölcs szellemében betölteni tudó, barátságaikban a legnemesebb emberi értékeket kereső, a házasság és a család szent voltát elfogadó, valamint az életet minden körülmények között igenlő emberekké váljanak.

3. AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők...”
(Jn. 15,5)

Az iskola neve kitűzi a legfontosabb nevelési és oktatási feladatokat, melyek azonban csak úgy valósíthatók meg, ha nevünknek megfelelően végezzük tevékenységünket.

- 3.1.** Névadónk Arany János református szülői házból, mégpedig „jámbor” életet élő Bibliát olvasó, istenfélő szülők gyermekéből, fogékony szelleme, engedelmes természete, tehetsége révén emeltetett fel magyar nemzetünk nagyjai közé. Költői nyelvezete biblikus, életmódja puritán. Jellemében végtelen szerénység és hajthatatlan önérzet sajátos együttese mutatja meg a református embert, aki érzékeny lelkiismeretével, felelős személyiségével, életútjával példaként áll és állhat diákságunk előtt. Ezt az örökséget ápolni kívánjuk, ezért minden esztendőben megemlékezünk a nagy költő születéséről. Az egyik legnagyobb református költőnk máig érvényes üzenetét úgy is tudatosítani akarjuk, hogy a református általános iskolák részvételével évente „Arany napot” rendezünk.

- 3.2.** Iskolánk református intézmény. A református elnevezés nem csupán jelző nevünkben, hanem tevékenységünk meghatározója. Tudatában vagyunk annak, hogy a köznevelési intézményünk célja és feladata nem lehet kevesebb, mint a többi hasonló típusú iskoláknak. Ugyanakkor hitünkben kifejezőleg másnak kell lenni. Ezzel jelezni óhajtjuk, hogy nem a hit és tudás szembeállításáról, mint hamis alternatíváról van szó, hanem református hozományainknak megfelelően a kettő összhangjáról. Ezt a nem könnyű feladatot a reformátusi közösségre odafigyelve szeretnénk megvalósítani a mai követelményeknek megfelelően.

A református reformáció legismertebb tézisei nyomán az alábbiakban határozzuk meg identitásunkat.

3.2.1. Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg. Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválik egymástól a hit és a tudás. Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni.

- a tanítási hetek hétkezdő áhítattal kezdődnek
- a tanítási hónapok hónapzáró istentisztelettel fejeződnek be
- minden reggel az első órák az osztályteremben rövid áhítattal kezdődnek, melyet az órát tartó tanár végez (igeolvasás, imádság, ének)
- az utolsó órák közös imádsága zárja a napot
- hetente két kötelező hittanóra épül be az órarendbe
- 4-6. évfolyamon egy egyházi énekóra
- megemlékezünk iskolai keretben vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről
- a tanév csendesnappal kezdődik
- a tantárgyak közül a magyar, történelem, ének tantervekben a bibliai ismeretek átadása is helyet kap
- minden tantárgynál az adódó kapcsolódási pontokat komolyan vesszük
- minden oktató tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

3.2.2. Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető. A magunk erejéből őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian megkegyelmeztettek vagyunk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. Tanár és diák egyaránt Isten kegyelmének köszönhet mindent. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk. (Rm 3,10-12) Isten előtt tanár és diák egyforma; bűnös, de a megmenekülés tekintetében is: kegyelmet nyerhetnek.

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzőek:

Szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk:

- tanár és diák
- diák és diák
- tanár és szülők
- tanár és tanár tekintetében
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk, mert ők is Isten kegyelmének részesei,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben állított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő területeken.
- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

3.2.3. Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a mienk. A keresztyén hit pedig Isten igéjének meghallásából fakad. (Rm. 10,17)

Ezért iskolánk fokozottan figyel a hitrejutás alkalmaira. Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, ezért nem hitoktatást, hanem hittanoktatást végzünk. Azzal is tisztában vagyunk, hogy a hit nem is örökölhető. Ugyanakkor Isten igéjéből megtanítottunk arra, hogy a hitrejutást segíteni lehet és kell. Ennek megvalósításáért az alábbiak szerint végezzük munkánkat:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon bizonyosságot tesznek hitükről,
- beszédünkből Krisztus lelkülete árad,
- a hitrejutás alkalmait a nevelők is kihasználják, így is bizonyosságot adnak a diákoknak (áhitatok, istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők részéről magától értetődő),
- a hitrejutást elősegítik a különböző gyermek és ifjúsági konferenciákon való részvételek. Törekszünk ilyen alkalmak szervezésére,
- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlása biztosítása mellett, református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,
- e hitbeli elkötelezettség általános érvénnyel hat az iskola életének erkölcsi tartalmára.

3.2.4. Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Ővé minden hatalom mennyen és földön (Mt. 28,18). Átala juthatunk csak el Istenhez (Jn. 14,6).

Iskolai tevékenységünkben ehhez a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Ez az erőforrásunk. Minden tevékenységünkben a dicsőséges Úr a mércénk. Ez a kötelességünk. Mindez azt jelenti, hogy református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

3.2.5. Soli Deo Gloria

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ő mindennek a kezdeményezője. Ezért református etikánk és magatartásunk alapvető ismertetőjele: Soli Deo Gloria.

Ezáltal iskolánkban magunkat hálából szánjuk Krisztus követésére,

- mivel Isten mindent megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „kell” kényszere, hanem a „lehet” szabadsága határozza meg,
- szeretnénk önzetlenül fizetség nélkül szolgálni, és mindenkit erre buzdítunk,
- elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

4. ALAPÍTÓ OKIRAT

4.1 ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

4.1.1. A köznevelési intézmény neve: Arany János Református Általános Iskola és Óvoda

János Arany Calvinist Primary School and Kindergarten

János Arany Reformierte Grundschule und Kindergarten

4.1.2. OM azonosítója: 037715

4.1.3. Alapító neve és székhelye:

Nagykőrösi Református Egyházközségek

2750 Nagykőrös, Szolnoki út 5.

Alapítás éve: 1992. július 1.

4.1.4. A köznevelési intézmény fenntartójának és működtetőjének neve és székhelye:

Nagykőrösi Református Egyházközség, 2750 Nagykőrös, Szolnoki út 5.

A fenntartói jogokat a Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvényének figyelembevételével a fenntartó Igazgatótanács által gyakorolja, kivéve az intézményvezető (igazgató) kinevezését, az iskola típusának megváltoztatását, az iskola megszüntetését, költségvetés, pénzügyi beszámoló záró számadás jóváhagyását, valamint ingatlanszerzést és elidegenítést, mely a presbitérium hatáskörébe tartozik. Az irányítói jogok gyakorlója és a költségvetési intézmény felügyeleti szerve.

4.1.5. A köznevelési intézmény típusa:

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény (óvoda és általános iskola)

4.1.6. A köznevelési intézmény feladatellátási helyei:

4.1.6.1. Székhelye: 2750 Nagykőrös, Hősök tere 8. (általános iskola)

4.1.6.2. Tagintézménye: Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Mesevár Tagóvodája, 2750 Nagykőrös, Kazinczy u 11.

4.1.6.3. A köznevelési intézmény telephelyei:

2750 Nagykőrös, Kecskeméti út 2. (1-4. évfolyam)

2750 Nagykőrös, Losonczy u. 2. (1-4. évfolyam)

2750 Nagykőrös, Sziget u. 3. (3 óvodai csoport)

4.1.7. A köznevelési intézménybe felvehető maximális gyermek- és tanulólétszám: 850 fő

4.1.7.1. Általános iskola: 650 fő

4.1.7.1.1. Az általános iskola évfolyamainak száma: 8 évfolyam

4.1.7.1.2. Székhely:

2750 Nagykőrös, Hősök tere 8. (központi épület: 1-4. évfolyam, 5-8. évfolyam) 430 fő

4.1.7.1.3. Telephelyei:

2750 Nagykőrös Kecskeméti út 2. (1-4. évfolyam) 120 fő

2750 Nagykőrös Losonczi u. 2. (1-4. évfolyam) 100 fő

4.1.7.2. . Óvoda: 225 fő (9 csoport)

4.1.7.2.1 Tagintézmény székhelye: 2750 Nagykőrös, Kazinczy u. 11. (6 csoport) 150 fő

4.1.7.2.2. Telephelye: 2750 Nagykőrös Sziget u. 3.(3 csoport) 75 fő

4.1.8. A köznevelési intézmény szakmai és törvényességi felügyelete:

A fenntartó látja el, amit a fenntartói Igazgatótanács útján a Nagykőrösi Református Egyházközség Presbitériuma (2750 Nagykőrös, Szolnoki út 5.) gyakorol. Az Igazgatótanács összetételét és működését a Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye alapján elkészített Igazgatótanácsi Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

4.1.8.1. A fenntartó törvényességi felügyeletét ellátó neve és székhelye:

Pest Megyei Kormányhivatal – 1052 Budapest, V.kerület Városház u. 7.

4.1.8.2. A fenntartó felügyeleti szerve:

Dunamelléki Református Egyházkerület – 1092 Budapest Ráday u. 28.

4.1.9. A köznevelési intézmény illetékessége, működési köre:

Nagykőrös város közigazgatási területe és vonzáskörzete.

4.1.10. A köznevelési intézmény jogállása:

- Önálló jogi személy
- Adószáma: 19184111-2-13
- Pénzforgalmi számlaszáma: 10103812-01543248-00000003
- Az intézmény képviselőjére jogosult: a mindenkori igazgató, akadályoztatása esetén az SZMSZ-ben leírtak szerint kell eljárni.

4.2 AZ INTÉZMÉNY TEVÉKENYSÉGEI

4.2.1. A köznevelési intézmény által ellátott alapfeladatok:

- Óvodai nevelés
- Általános iskolai nevelés, oktatás.
- A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése-oktatása.

4.2.2. A köznevelési intézmény által ellátott szaktevékenységek telephelyenként:

Székhely: Hősök tere 8.

091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
092111	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
092111	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
092111	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
092120	Köznevelési intézmény 5-8. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
092112	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
081030	Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
081043	Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása
081045	Szabadidősport- (rekreációs sport-) tevékenység és támogatása
082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

082044	Könyvtári szolgáltatások
083020	Könyvkiadás
083030	Egyéb kiadói tevékenység
086090	Mindenféle m.n.s. szabadidős szolgáltatás
562920	egyéb vendéglátás
680002	az intézmény helyiségének, területének bérbeadása

Telephely: Kecskeméti út 2.

091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
680002	az intézmény helyiségének, területének bérbeadása
562920	egyéb vendéglátás

Telephely: Losonczy u. 2.

091211	Köznevelési intézményben tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – angol két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091211	Köznevelési intézményben tanulók magyar – német két tanítási nyelvű nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyamon
091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok

096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
680002	az intézmény helyiségének, területének bérbeadása
562920	egyéb vendéglátás
562915	sportolók edzőtábori étkeztetése
562916	üdülői, tábori étkeztetés

Tagintézmény: Kazinczy u. 11.

091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Telephely: Sziget utca 3.

091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

4.2.3. Az iskola székhelyén, mindkettő telephelyén és a tagintézményeiben:

Különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű tanulók köréből ellátjuk a mozgásszervi (kivéve kerekesszékes), érzékszervi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő, valamint a megismerő funkciók vagy a pszichés fejlődés zavara tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulókat (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, tanulási zavar kevert típusai, hiperaktivitás, figyelemzavar)

4.2.4. Az iskola székhelyén, mindkettő telephelyén és a tagintézményeiben:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

4.2.5. A feladat ellátását szolgáló vagyon:

A feladatellátást szolgáló ingó és ingatlan vagyon a Nagykőrösi Református Egyházközség tulajdonát képezi, melyet az Egyházközség Presbitériuma P.2005.05.28./2. számú határozatában térítésmentesen biztosított az intézmény számára.

A Nagykőrös Kazinczy u. 11. szám alatt található tagintézmény, ingó és ingatlan vagyon a Nagykőrösi Református Egyházközség tulajdonát képezi, melyet az Egyházközség Presbitériuma a P.2015.04.27./7. számú határozatában térítésmentesen biztosít az intézmény számára.

Ingotlanok telephelye Nagykőrös	Hrsz.	Méret: m²	Értéke: Ft.	Befogadó kapacitás (tanuló) fő
Hősök tere 8.	5102, 5101/1	3019,5	483.120.000	430
Losonczy u. 2.	5242	452,87	72.459.000	100
Kecskeméti út 2.	4634	531,0	84.944.000	120
Kazinczy u. 11.	4065	3113	58.000.000	150
Sziget utca 3	5092	1005	-	75

4.2.6. Az intézmény gazdálkodásának módja:

Az intézmény önálló jogi személy.

Az intézmény a fenntartó által jóváhagyott költségvetés alapján, teljes jogkörrel, önállóan gazdálkodik.

Az iskola mindenkor hatályos jogszabályok alapján anyagi haszonszerzésre irányuló tevékenységet is folytathat. Az ebből a tevékenységből származó nyereséget – ha azt az alapfeladatainak ellátásához használja fel, nem lehet elvonni.

5. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

5.1 ALAPELVEK

- 5.1.1.** A református keresztyén iskola szekularizált világban működik, amely alól senki sem tudja kivonni magát. Mégis ami döntő módon meghatározza a református iskolát, az a hit tőkájének előkészítése, a hitre nevelés.
- 5.1.2.** A református iskola visszaigazoló iskola abban az értelemben, hogy az örök alapokból kiindulva reális emberképet nyújt, és ennek megfelelően, kiegyensúlyozott keresztyén emberi magatartásra indít.
- 5.1.3.** A Biblia szerinti keresztyén oktatás három fő intézménye a család, a gyülekezet és az iskola.
- 5.1.4.** Az eredményes nevelés feltétele a normák és értékek szilárd és egységes rendszere. A pedagógusnak nap, mint nap érvényesíteni kell a keresztyén ember felfogását az emberi erőfeszítésről, teljesítményről, tudásról, az erkölcstről, értékteremtésről, értékvesztésről, nemzeti értékekről, demokráciáról, társadalomról... A világot jobbra, Krisztusibbá tenni csak a mindig többet, jobbat akaró, alkotó ember képes. A pedagógusok személyiségformáló szerepéből adódóan tanítványaik gondolkodásmódot, értékítéleteket, magatartási mintákat vesznek át nevelőiktől.
- 5.1.5.** Református iskolánkban folyó tervszerű nevelő-oktató munka során kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezve a tanulók jártasságait, készségeit, képességeit egész személyiségét fejleszti, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alpműveltséget nyújt.
- 5.1.6.** Iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó korszerű ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, keresztyén világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetünkben.
- 5.1.7.** Napi pedagógiai tevékenységünkben megjelenik az emberiség előtt álló közös problémák, kultúrák iránti nyitottság mellett a helyi, nemzeti kultúránk, hagyományaink, történelmi emlékeink megismerése, megőrzése és tiszteletben tartása. A fiatalok személyiségformálása során a formálódó lélekben a magyarságtudat erősödése az önmegismeréshez, az emberséghez, az érték világos megítéléséhez vezet. Merjünk bátran református magyarnak lenni, így lehetünk emberek és európaiak.

5.2 CÉLJAINK

5.2.1. "A Magyarországi Református Egyház által fenntartott és működtetett református közoktatási intézmény célja és feladata, hogy:

- tanulóit művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet hűségese és áldozatkész alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni és tovább adni;
- református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá,
- nem református tanulóit - vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett - saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje. Mindezek megvalósítása egyházunk iskoláinak évszázadok során kialakult hitbeli örökségére és pedagógiai kultúrájára épül, és azt fejleszti tovább." /MRE KT/

5.2.2. Meggyőződésünk, hogy gyermekeinket nem nevelhetjük világos és határozott normák és alaptörvények nélkül. "Világosabb és kipróbáltabb, emberszabásúbb alaptörvényeket pedig azóta sem adott senki, mint amilyeneket Mózes kapott Istentől minden idők embere számára."

5.2.3. Arra törekszünk, hogy a gyermekek szeretetteljes közeg biztonságában képesek legyenek bízni Istenben, önmagunkban és másokban. Ismerjék meg református keresztyén értékeinket, érdeklődjenek a világ dolgai iránt. Legyenek érzékenyek a lélek hangjaira, fogékonyak a jóra és a szépre. Tudják észrevenni s értékelni a jót, a szépet, megelőzni és felismerni a helytelent, a rosszat.

5.2.4. A családdal a gyülekezettel együttműködve szeretetteljes légkörben, jó példával kívánjuk a hitre való nyitottságot biztosítani, hogy a gyermekek így növekedjenek értékekben és szeretetben.

5.2.5. Az iskola életében a nevelő egyénisége által kiváltott gyermeki azonosulási vágy, a félelmektől mentes fejlődési és teljesítési szükséglet, a kölcsönös segítség, bátorítás gondoskodás szándéka a mozgató erő.

5.2.6. Közösségfejlesztő, önfejlesztő magatartás és tevékenységformák révén az egyén és a közösség egymásra utaltságának fontosságát kívánjuk hangsúlyozni.

5.2.7. A legfontosabb pedagógiai elvek figyelembevételével az alapvető átfogó, célkitűzések az iskolai élet, az iskolai tevékenységek valamennyi területén és szintjén gyakorlatias, a tanulók személyiségfejlesztését szolgáló, az egységesedő református közoktatási rendszerbe illeszkedő minőségi nevelést és oktatást felvállaló helyi nevelési rendszer továbbfejlesztése, amely a főiskolai hallgatók gyakorlati képzésének is optimális színteret biztosít. /Ennek megfelelően az iskola pedagógiai programja és helyi tanterve a felépítés szempontjából tevékenység - és követelmény-központú, pedagógiai koncepciója szerint Krisztus - s ez által tanulóközpontú./

5.2.8. Optimális pedagógiai feltételek biztosítása, melyek a gyermeki szükségletekből kiindulva lehetővé teszik, hogy a tanulók személyisége harmonikusan, képességeik és lehetőségeik felső határáig fejlődhessenek, és konstruktív életvitelre váljanak alkalmassá. Intézményünkben a

személyiségfejlesztést szilárd énkép és önismeret kialakulását sokszínű, változatos tevékenységrendszer teszi lehetővé a tanulói érdeklődéshez és életkori sajátosságokhoz igazodva.

5.2.9. A tervszerűen végzett pedagógiai munka a tanulók kompetenciáit, jártasságait, készségeit, képességeit fejleszti, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alpműveltséget nyújt, biztosítja az esélyegyenlőséget.

5.2.10. Kulcskompetenciák fejlesztése:

Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőképeség, problémamegoldás, kockázatértékelés, döntéshozatal, érzelmek kezelése.

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Hatékony önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

5.2.11. Az iskola átfogó nevelési – oktatási - fejlesztési feladata, hogy a gyermekeket megtanítsa tanulni. A tanulás számos összetevője tanítható. A pedagógus feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait, fejlessze azokat. Ehhez az adott életkornak megfelelő fejlettségű pszichikus funkciók, tanulási képességek szükségesek, melyek a tanítás-tanulás folyamatában intenzíven fejlődnek.

5.2.12. Saját egyéni és kooperatív tanulói technikák, módszerek felhasználása, a munkakapacitás folyamatos növelése, az ismeretek előhívásának gyorsítása.

5.2.13. Iskolánk a tanuló egyéni adottságaihoz, képességeihez igazodó fejlesztést kívánja elősegíteni különféle módszerek (pl.: differenciálás) és szervezeti formák alkalmazásával.

5.2.14. A tudás (mint az ismeretek... képességek rendszere) megszerzése hosszú távú egész életen át tartó kibontakoztatása és alkalmazása a lelki struktúrán keresztül érvényesül. A megismerés fogalom, vagy más néven kogníció azon tevékenységek összességét jelenti, amelyek révén az információk a pszichikus rendszerben feldolgozódnak. A rendszer az információt befogadja, megformálja, átalakítja és megszervezi. Így jön létre a valóság reprezentációja, vagyis a tudás. E feldolgozási rendszernek számos egymással kölcsönhatásban lévő jelensége van. Ilyenek pl.: a nyelv vagy az emlékezet vagy az információ gondolati megmunkálása. Tudnunk kell, hogy a feldolgozott információból lesz tudás. Elérendő cél, hogy a tanulók körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának legyen becsülete.

5.2.15. Az iskolai oktatás tartalmát a korszerű, elsősorban a tanulók képességeit fejlesztő tananyag mellett egyetemes emberi civilizáció, a keresztyén emberi és nemzeti értékek elfogadtatása, átadása alkotja.

A napi pedagógiai tevékenységben jelenjen meg a helyi, nemzeti kultúra a hon és népismeret hagyományaink, történelmi emlékeink megismerése, megőrzése, tiszteletben tartása:

- legyenek büszkék szülőföldjükre, hazájukra, magyar református mivoltukra, anyanyelvükre,
- az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése,
- Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká,
- tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki,
- a nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie,
- ismerjék a nemzeti, nemzetközi, európai törekvéseket, amely más népekkel szembeni toleranciában is tükröződjék,
- hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén,
- formális, nem formális és informális lehetőségekkel biztosítjuk a demokráciára nevelés során, a tanulók aktív állampolgárrá válását,
- Bethlen Gáborral együtt valljuk: ami a másé, tiszteljük, ami a miénk, ahhoz körömszakadtáig ragaszkodjunk.

5.2.16. A Föld globális problémáinak megértése, értelmezése, feldolgozása révén értsék meg, hogy a bioszféra tagjai az egészséges életmód, testi, lelki egészség, egészségvédelem technikájának elsajátítása, valamint a környezetvédelem lehetőségeinek ismerete, gyakorlása révén

- váljanak képessé a környezet-tudatos magatartásra, testi és lelki egészség védelmére, ápolására. Szocializáció révén tudatos fogyasztóként tudják mérlegelni a döntéseikkel járó kockázatot, hasznot, költségeket
- Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülnek pályamódosításra. Így a tanuló életkorához és a lehetőségekhez képest átfogó képet nyújtunk a munka világáról. Kiemelten figyelünk a rugalmasság és együttműködés és a bizonytalanság kezelésére, képességek fejlesztésére, így készítve fel a felnőtt lét szerepére.
- Köznevelési intézményünk biztosítsa tanulóinak számára a tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet!

5.2.17. Iskolánk - elsősorban a szülőkkel ápolott kapcsolatok révén - folyamatosan részt kíván venni a lakóhely életében:

- rendszeres kapcsolatot tart fenn a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszik lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessen a szülőkkel, a város érdeklődő polgáraival,
- tovább ápolja és bővíti kapcsolatait a városban található iskolákkal és köz-művelődésügyi intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken. és ilyen - a tanulók számára szervezett városi szintű - megmozdulások szervezésében és lebonyolításában vegyen részt.

A tanítási-tanulási folyamat az iskolai tevékenység lényege, amely elvezet az egyéntől és a környezetétől függő teljesítményig. Pedagógiai programunk a folyamat tartalmáról, tervezéséről, szervezéséről, ellenőrzéséről, értékeléséről szól, melyet áthat a minden érdekek által képviselt keresztyén szemléletmód.

5.3 AZ ISKOLA LEGFONTOSABB FELADATAI

5.3.1. Értékközvetítés

A demokratikus iskola működését a magyar alkotmányban, valamint az emberi és gyermeki jogok chartáiban rögzített értékek, MRE Kt. és Köznevelési Törvényben foglaltak szabják meg.

Az értékek öt csoportját határozhatjuk meg:

- a biológiai lét értékei /élettisztelet; idők megbecsülése; a teremtett világ, a természeti környezet és a társadalmi környezet tisztelete/,
- az én harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önművelés, harmóniában önmagammal és a világgal),
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia stb.),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség, következetesség),
- a humanizált társadalom és a keresztyénség értékei (hazaszeretet, egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, hazai és emberi kultúra értékei). Az iskola kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi, etikai és vallási hitbéli értékek közvetítése. Feladatunknak tekintjük, hogy megtanítsuk a gyermekeket szeretni és imádkozni, mert jó az, ami szeretetben valósul meg.
- A hitben élő ember számára az imádság a lélek lélegzetvétele. Az imádság, beszélgetés Istennel, amelyben kitárulkozunk az Úr előtt.

5.3.2. Az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátításának biztosítása:

A tanulók az 1-8 évfolyam életkori szakaszában találkoznak először a tudományos igényű ismeretekkel, a legfontosabb magatartási, viselkedési normákkal, értékekkel. Információt szereznek szűkebb és tágabb környezetükről, elemi összefüggésekkel ismerkednek, megtanulják megkülönböztetni a lényegest a lényegtelentől. Ennek megfelelően alapvető feladat az összefüggések felismertetése, a lényegkiemelés technikájának készségi szintre történő emelése.

5.3.3. Az indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása:

A tanulók képi gondolkodásának megfelelően, a tapasztalatszerzés, ismeretszerzés időszakában főként a tevékenységközpontú tanítás stratégiája segíti céljaink elérését.

A fenti célok érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási-számolási problémák (dyslexia, dysgráfia, dyscalculia) gyors felismerése, a preventív kezelése.

5.3.4. Személyiségfejlesztés (kompetenciák, önképzés):

- Elemeit alkotják az ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási, szóbeli-írásbeli- képi kifejező, idő és térbeli tájékozódási képességek.
- A fejlesztéshez vezető folyamat fontos eleme szabadon választható egyéb foglalkozások révén is az önképzés, tehetséggondozás segítése.

5.3.5. Közösségfejlesztés:

- Az a folyamat, amely az egyéni és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A NAT közös követelményeire alapozva kell megtervezni.

5.3.6. A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információk értelmezése és feldolgozása:

- Az iskolához érkező nagy mennyiségű információ értelmezése, feldolgozása, a kialakított kompetenciák (készségek – képességek - jártasságok) működtetése a tehetségek felismerését és gondozását kívánja meg. Az iskolai oktató-nevelő munka tantárgyi rendszere elősegíti, megtervezi a rugalmas kompetenciák fejlesztési útvonalát, másrészt lefedi a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott képzési tartalmat.

5.3.7. Kommunikációs nevelés:

- A növekvő információtömegben a gyors eligazodás érdekében egyre fontosabbá válnak az információk kezelésére és közvetítésére hivatott eszközök és intézmények. Fontos feladat az igénybevételükhöz szükséges használati tudás megalapozása, hogy tanítványunk képes legyen élni az információs társadalom lehetőségeivel.
- A tantárgyak tanításának közös, alapvető feladata, hogy sajátosságai és lehetőségei szerint részt vegyen a gyermekek kommunikációs képzésében.

5.3.8. Környezeti nevelés:

- „Cselekedj lokálisan, gondolkodj globálisan!” elv jegyében támogatjuk a tanulói tevékenységekre, a tanulási folyamatra épülő, az iskola képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést, amely a globális látásmód környezettudatos magatartás és életvitel alapja.
- A szűkebb környezet óvásának készségi szintre emelése lehetővé teszi a felelős gondolkodású állampolgárok nevelését, akik aktívan vesznek részt a közügyeinek intézésében, óvják, ápolják és gazdagítják környezetüket.

5.3.8.1. A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk:

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozat összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- az alapvető emberi szükségletek
- az emberi jogok
- a demokrácia
- az elővigyázatosság
- a biológiai és társadalmi sokféleség

5.3.8.2. Hosszú távon célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ennek érdekében tanulóinkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzését, igényét és akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletét
- és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

5.3.8.3. A célok eléréséhez szükséges készségek, kialakítása, fejlesztése a diákokban

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód
- szintetizálás és analízis
- problémaérzékenység, integrált megközelítés
- kreativitás
- együttműködés, alkalmazkodás tolerancia és segítő életmód
- vitakészség, kritikus véleményalkotás
- kommunikáció, médiahasználat
- konfliktuskezelés és megoldás
- állampolgári részvétel és cselekvés
- értékelés és mérlegelés készsége

5.3.8.4. A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai szervezésben:

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.
- Kiemelt szerepet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a gyermekeknek is köze van.
- A különböző interaktív módszerekkel átadott ismeretek mellett jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is.
- A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk.
- Az egyszerű víz-, talaj- és levegővizsgálati módszereket a megtartott tanórákon tanítjuk meg.
- Kiemelten kezeljük ezek elemzését a következtetések megfogalmazását, a tapasztalatok értékelését.

- Nem hagyományos tanórai keretben
- A tanév során minden osztály szervez múzeumlátogatásokat. Az itt folyó munka a tanév szerves része.

Tanórán kívüli programok:

- Részt vesznek gyermekeink olyan versenyen is, ahol a környezet-és a természetvédelem a fontos téma.
- A nyári táborozás évenként alkalmat teremt az elméleti anyag élő, természetben való bemutatására.
- A tanulmányi séták, jól szolgálják környezeti nevelésünk tudatos továbbépítését.
- Lehetőség szerint szervezünk, illetve részt veszünk a hasznos anyaggyűjtési akcióban.
- Vetélkedőket és kiállítást rendezünk a Föld Napja alkalmából.
- Osztályközösségeink egész évben aktívan vesznek részt közvetlen környezetünk /természeti és épített/ értékeink megóvásában, hagyományainak ápolásában illetve értékek teremtésében.

Erőforrásaink

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással valamint más intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot és együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a köztük kialakult együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

5.3.9. Pályaorientáció

A teljes képzési időt átfogó, tudatos, tervezett, a tanulói képességeket maximálisan figyelembe vevő pályaorientációs pedagógiai stratégia összhangba állítása a NAT közös követelményeiben megjelölt elvárásokkal.

5.3.10. Szociális ellátások biztosítása

Az iskola által megfogalmazott funkciók (indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása), a szociális ellátás iskolai stabilitásának biztosítása. A diákétkeztetés, ügyelet, napközi, tanulószoba, egész napos ellátás legyen a szülők igényeinek megfelelő, az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodó.

5.4 ELJÁRÁSOK, MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK

A nevelés módszereit különféle módon csoportosították (csoportosítják) a neveléssel foglalkozó kutatók. A hagyományos osztályozás a nevelés valamennyi feladatára alkalmazható módszereket sorol fel. Ezek: a követelés, meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, elismerés és a büntetés. Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek megfelelően az alábbi módon:

5.4.1. A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei:

- az oktatás valamennyi módszere
- meggyőzés
- minta
- példa
- példakép
- példakövetés
- eszménykép
- bírálat
- önbírálat
- beszélgetés
- felvilágosítás
- tudatosítás
- előadás
- vita
- beszámoló

5.4.2. A tevékenység megszervezésének módszerei:

- követelés
- megbízás
- ellenőrzés
- értékelés
- játékos módszerek
- gyakorlás

5.4.3. A magatartásra ható módszerek:

5.4.3.1. Ösztönző módszerek:

- ígéret
- helyeslés
- biztatás
- elismerés
- dicséret

5.4.3.2. Itt soroljuk fel a dicséret iskolánkban használatos módjait:

- osztályfőnöki, szaktanári,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

5.4.3.3. Szóbeli dicséret nyilvános formái:

- szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi
- osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt,
- iskolai összejöveteleken (reggeli áhítat, hózáró istentisztelet, tanévzáró ünnepély, ballagás...)

5.4.3.4. Írásbeli dicséret formái:

- szaktanári, - napközi-vezetők (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- osztályfőnöki dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- igazgatói dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba)
- nevelőtestületi
- oklevél
- kitüntetés
- alapítványi, fenntartói, országos szintű elismerések

5.4.4. Jutalmazás

5.4.4.1. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan kiváló tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekeiben közösségi munkát végez, vagy
- iskolai- ill. iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt ill. szerepel, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az intézményünk jutalomban részesíti.

5.4.4.2. A jutalmazás formái:

- szóbeli dicséret
- írásbeli dicséret
- oklevél, kitüntetés
- jutalom (könyv, különféle tárgyi jutalmak), kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz), kirándulás, táborozás, tanulmányút
- csoportos jutalmazási formák (jutalomkirándulás), kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatáshoz).

5.4.5. Kényszerítő módszerek

- felszólítás
- követelés
- parancs
- büntetés

5.4.5.1. Szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, egyszerű kioktatás, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, tiltakozás, fenyegetés)

Az a tanuló, aki a kötelességeit enyhébb formában megszegi, fegyelmi intézkedésben részesítendő. A fegyelmi intézkedéseket a tanuló tájékoztató füzetébe és az osztálynaplóba be kell írni.

5.4.5.2. Fegyelmi intézkedések:

- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- igazgatói figyelmeztetés

5.4.5.3. Fegyelmi büntetések

Ha a tanuló kötelességeit, vétkezen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

Az írásbeli fegyelmi büntetés fajtái a Nkt. 58. § (4) szerint:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

5.4.6. Gátlást kiváltó módszerek:

- felügyelet
- ellenőrzés
- figyelmeztetés
- intés
- fenyegetés
- tilalom
- átterelés
- elmarasztalás

5.4.7. Előzőekben már szó volt arról, hogy a nevelési eszközt a köznyelv gyakran azonosítja a módszer fogalmával. Az eszköz gyakran használatos leszűkített értelmezésben (tárgy, technikai eszköz) valamint a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti (játék, tanulás, sport, verseny, munka, szabadidő...). A nevelési módszerek különböző formáit, változatait is eszközöknek nevezik. Ezek a következők lehetnek:

5.4.7.1. Nyelvi (verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket a nyelv segítségével továbbítjuk

- beszéd
- beszélgetés: (a nevelés egyik nagyon fontos eszköze, amelyben mindkét fél aktívan részt vesz; tartalmát tekintve lehet: szabad *beszélgetés* vagy *irányított beszélgetés*, szervezettség alapján lehet: *spontán* vagy *tervezett*, formája alapján: *egyéni* vagy *csoportos*)
- interjú

5.4.7.2. Nem nyelvi (non verbális) eszközök:

Az információközlés azon módja, amikor közleményeinket nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki. A nem nyelvi eszközök kísérhetik (beszélgetést kísérő gesztikulálás), nyomatékosíthatják (dicsérő szavakat kísérő mosoly):

- arckifejezés (mimika)
- szemmozgás
- tekintet
- testközelség
- térközsabályozás
- testhelyzet, testtartás
- mozdulatok (gesztusok)
- kulturális jelzések

5.4.8. Szociális technikák:

- Ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják el, kezdetben, a családban (gyermekkori beidegződés) majd az iskolai közösségben. Ezért nagyon fontos, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.
- Technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez:
 - Ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit. Fejlesztő interjú és beszélgetés.
- Szociális készségfejlesztő technikák:
 - A tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meg lévők erősítése.
- minta- és modellnyújtás,
- megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás),
- szerepjáték,
- dramatizáló tevékenység.

5.5 SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A NAT - s ennek megfelelően a kerettanterv is - a gyermekek, serdülők képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények, meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha a pedagógiai program, a tanítási-tanulási folyamat:

- teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulóknak, a játéknak, a munkának, az ünnepeknek,
- ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat,
- ha hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, a keresztyén értékekkel történő azonosulásnak fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A nevelés, a pozitív irányú személyiségfejlődés segítése, ún. szándékos szocializációval. Személyes kontaktusok révén valósul meg. A személyiség funkcionális modelljéből kiindulva jelenti a személyes kompetencia, a kognitív kompetencia, a szociális kompetencia, speciális kompetenciák fejlesztését. Amikor kompetenciákat fejlesztünk, akkor motívumok létrejöttét segítjük, motívumrendszereket formálunk, képességeket, készségeket fejlesztünk, a személyiség gazdagodását mozdítjuk elő.

5.5.1. A kognitív kompetencia fejlesztésében fontos:

- egyszerű, komplex kognitív képességek fejlesztése,
- kognitív képességek komponenseinek (rutinok, készségek, ismeretek),
- a kommunikáció, a gondolkodás, a tudásszervezés, a tanulási képesség az eredetiség és a kreativitás fejlesztése megfelelő motívumokkal.
- A tanulás motivációjában lényeges motívumok:
 - elsajátítási motívum (teljesítményvágy)
 - sikervágy és kudarcfélelem
 - tanulási elismerésvágy
 - a pedagógus iránti kötődés
 - tanulási igényszint
 - tanulási ambíció
 - a tanulás gyakorlati értéke
 - a továbbtanulási szándék
 - az önfejlesztési igény

A kognitív kompetencia fejlesztése indirekt és direkt módszerekkel történik.

5.5.2. Szociális kompetencia fejlesztése

- Az emberi egoizmus és a krisztusi altruizmus egyensúlyi rendszerének megteremtése.
- A gondozási hajlam fejlesztése, a lojalitás elősegítése.
- A keresztyén közösség évezredes szokásainak, normáinak megfelelő szociális viselkedés megszilárdítása.
- Személyközi szociális kölcsönhatásokban, kisközösségekben, a közöttük lévő szociális kölcsönhatások révén érvényesülő tapasztalati, értelmező és önértelmező proszociális értékrend megismerése, elsajátítása és elfogadása, melyekkel a globalizációból fakadó, fenyegető veszélyek elkerülhetők.
- A szociális nevelés alapvető feladatainak egyike a szociális kommunikáció és az érzelmi kommunikáció fejlesztése.
- Érdekérvényesítő szociális képességek fejlesztése (pl.: versengés, vezetés, együttműködés).

5.5.3. Személyes kompetencia fejlesztése

- Az önvédő képességek: szabadságvédő, előítéletek felismerésére, tudatosítására való, önállóságvédő, egészségvédő, identitásvédő képesség: az önvédelem rutinjai, szokásai, mintái, készségei, ismeretei gazdagítása.
- Az önellátó képességek: testi képességek, önkiszolgálási képesség, befogadóképesség, önkifejezési képesség fejlesztése.
- Az önszabályozási képesség és az önszabályozás rutinjainak, szokásainak, mintáinak, készségeinek, ismereteinek gyarapítása.
- Az önkifejező képességre való képessé válás.

Összességében a NAT, a kerettantervek olyan hatékony pedagógiai fejlesztő munkát várnak el, amelyeknek a középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének a fejlesztése áll. A személyiség fejlesztéssel kapcsolatos feladatok akkor teljesíthetők sikerrel, ha az iskola együttműködik a szülőkkel és a társadalmi mikrokörnyezet, makro környezet, a társadalmi élet egyéb fórumaival is.

5.6 AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az iskolai egészségnevelésnek, egészségfejlesztési programnak fontos feladata az egészség megőrzése, hogy a tanulók kellő ösztönzést, tudást szerezhessenek a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó helyes szokásrendszer kialakításán alapuló, egészséges életvitelhez.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együtttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Fontos, hogy az egészséggel összefüggő dolgok fontosságát értsék, beállítódásaik szilárdak legyenek, konkrét tevékenységben alapozódjanak meg.

Az egészségnevelés nem egy-egy tantárgy feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmába. Az egészségnevelés területei beépülnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe.

5.6.1. Ezek közé tartozik:

- Önmaguk és egészségi állapotuk ismerete.
- Az egészséges testtartás, mozgás fontossága.
- Az értékek ismerete, lelki egészség védelme.
- Az étkezés, táplálkozás egészségét befolyásoló szerepe.
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat.
- A barátság, párkapcsolatok szerepe az egészség megőrzésében.
- Személyes krízishelyzetek felismerése, kezelési stratégiák ismerete.
- Tanulás és a tanulás technikái.
- Az idővel való gazdálkodás szerepe.
- A rizikóvállalás és hatásai.
- A szenvedélybetegségek elkerülése.
- A tanulási környezet alakítása.
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

5.6.2. Az egészségfejlesztés legfontosabb színterei:

5.6.2.1. Tanórai foglalkozások:

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez.

Az osztályfőnöki órák tematikájában az iskolai jellegzetességeink konkrét témák, témakörök formájában jelennek meg, ugyanígy a hittan, etika, egészségtan tanítás művelődési tartalmában is.

Az egészségnevelés fontos színtere a testnevelés óra. A 2004. ápr. 2-án átadott új tornaterem és tanuszoda optimális feltételeket, lehetőségeket nyújt a kötött testnevelési órák mellett:

- mindennapos testnevelés biztosítására,
- a rendszeres úszásoktatásra,
- szakköri, ISK foglalkozásokra a gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelően,
- gyógytestnevelés foglalkozásokra,
- nemek szerinti csoportbontásra.

5.6.2.2. Egészségnevelési órák témái

- 1. évfolyam: Tisztálkodás, kézmosás, wc. használat, fogápolás, hajápolás/tetveségről – paxar pakt. prezentáció.
- 2. évfolyam: Baleset-megelőzés, biztonságos közlekedés gyalogosan, kerékpárral. Szűrővizsgálatok (fogászati, védőnői), szemészeti ell.
- 3. évfolyam: Egészség, betegség fogalma. Egészséges táplálkozás, mozgás fontossága.
- 4. évfolyam: Szervezetünk, szervrendszereink működése, betegségekről, egészséges táplálkozás, mozgás fontossága, helyes helytelen szokásokról (édességek, üdítőitalok, tv., számítógép használat veszélyeiről. /Szűrővizsgálatok, gerincferdülés, lúdtalp (BMI percentil) – elhízás, mozgás, védőoltások – videó, „Egyszer volt, hol nem volt az ember...”
- 5. évfolyam: Egészséges táplálkozás: Barátságról, felnőttek tiszteletéről, az élet szakaszairól, kiskamaszkorról. Mozdulás, sport.
- 6. évfolyam: Serdülőkori változások, menstruáció higiéné. A bőr változásai, pattanások, mitesszerek, anyajegyek. Célok, hivatás. Lelki élet fejlődése – vallás, értékek /idézetek, példaképek/. Videó „Ron Clark élete – Diadal)
- 7. évfolyam: Dohányzás, energiatartalom fogyasztás, drogok. Elsősegélynyújtás alapismeretek 1.
- 8. évfolyam: Barátság szerelem, család. Elsősegélynyújtás alapismeretek 2. Szűrővizsgálatok /emlő-here önvizsgálata/.

5.6.2.3. Tanórán kívüli egyéb foglalkozások

- Napköziotthon, kiválóan egészsíti ki a tanórai programot, helye a játékos gyakorlatoknak is.
- Délutáni szabadidős foglalkozások pl.: szakkörök.
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap.
- Az iskola egészét átfogó, előre tervezett program szerint.
- Hétvégi iskolai programok.
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, túrák, sportprogramok.

5.6.2.4. Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezletek, szülőcsoport számára szervezett program
- Szakmai tanácskozások, tréningek

A korszerű egészségnevelés, egészség és cselekvésorientált tevékenység. Az önismeret fejlődésétől remélhetjük, hogy a diákok egészségesebben fognak élni, ellenállnak az egészségkárosító hatásoknak.

5.6.3. Erőforrásaink:

- A pedagógusaink, a diák-önkormányzati tisztségviselők tevékenysége, családsegítő munkatársak, szociális munkások
- Külső kapcsolatok, partneri csatornákra is támaszkodhatunk: szülők, szülői szervezet, iskolaorvos, védőnők, gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, rendvédelmi szervek, ÁNTSZ részéről.
- Anyagi erőforrásaink: iskolai önerő, fenntartói támogatás, pályázatok, szülők, civil szervezetek részéről anyagi támogatás.
- Legfontosabb feladatunk a prevenció: "Mert az egészség nem a betegség hiánya, hanem a teljes testi, szellemi és szociális jólét állapota" WHO
- A prevencióban fontos a biztonságos és támogató személyes kapcsolatrendszer: A feladat teljesítés, az iskolai sikerektől az otthon vagy máshol végzett felelős munkálkodásig. Az életbéli fordulópontok pozitív felhasználása. A lehetőségekhez való hozzájárulás, vagyis a nevelő hatások milyensége, mennyisége, az intézmény pedagógiai hatásrendszere.

5.6.4. Elsősegélynyújtás – intézményi terv

1. Az elsősegélynyújtás célja, fogalma /alsó tagozat/
A sürgősségi betegellátás menete.
Konstantin-kereszt
 - Észlelés, tájékozódás.
 - Mentőhívás. 104.
 - Elsősegélynyújtás.
 - Mentőellátás.
 - Mentőszállítás.
 - Kórházi ellátás.
2. Elsősegélynyújtó láda felszerelése /alsó tagozat/
 - Sebek fajtái, vérzések típusai, vérzéscsillapítás.
 - Kötözés-gyakorlat.

3. Betegvizsgálat /5. osztály/
 - Él-e?
 - Eszmélet vizsgálat.
 - Eszméletlen betegnél – légút biztosítás.
 - Stabil oldalfekvés.
 - Eszméleténél lévő: panaszai-vérzés, törés, fájdalom.
 - Állapot felmérés: életveszélyes, súlyos, könnyű sérülés. Tömeges baleset?
 - Mentőhívás.
4. Törések, ficamok, ellátásuk. /6. osztály/
 - Koponya-, gerinc-, mellkas-, medence-, végtagok sérülései.
 - Ellátásuk.
 - Rögzítés-gyakorlat.
5. Műfogások, fektetések /testnevelés óra 7-8. osztály (védőnő)/
 - Rautek-,
 - Heimlich-,
 - Tálca- fogás.
 - Bukósisak levétel.
6. Égési sérülések. Mérgezések.
 - alsó tagozat /természetismeret órán/
 - felső tagozat / kémia, fizika órán/
7. Elektromos baleset. Szívmegállás. /fizika órán/
8. Sokk, anafilaxiás sokk, ájulás, epilepszia, - ellátásuk /7-8. osztály/
 - Egészségnevelés /védőnő/
9. Cukorbetegség, hypoglikémiás rosszullét /felső tagozat/
 - Egészségnevelés /védőnő/
10. Szívroham, szívkoszorúér-görcs /8. osztály/
 - Biológia
11. Aszthma bronchiale. Légúti akadály, fulladás. Gázmérgezések. /felső tagozat/
 - Kémia óra.
 - Egészségnevelés
12. Újra élesztés /7-8. osztály/
 - Egészségnevelés
 - Elsősegélynyújtó tanfolyam.
 - Mentősök – rendezvény keretében /tavasszal sportnap stb./

5.7 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésénél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve.

"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."
/Jn. 13, 35/

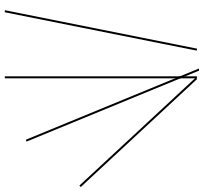
Közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei a:

- tanórák
 - szaktárgyi órák,
 - osztályfőnöki órák,
- tanórán kívüli foglalkozások
 - napközi, tanulószoba
 - séta, kirándulás,
 - szakkörök...
- diákönkormányzati munka,
- szabadidős tevékenységek
 - gyülekezeti alkalmakon való szolgálat,
 - gyülekezeti gyermekdélutánok,
 - gyermekistentisztelet.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (keresztyén értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos, és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő, fenntartó szervezet vezetőinek is, hiszen

- megjelenésével,
 - viselkedésével,
 - beszédstílusával,
 - társas kapcsolatával
-
- az intézmény valamennyi dolgozója
példaként áll a diákok előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg, és egyes pontjait *(dólt betűvel szedett)* kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára.

5.7.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk, a keresztyénség nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket, és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a gyülekezet, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a másság iránt, becsülje meg ezeket.
- Törekedjünk arra tanítók és tanulók egyaránt, hogy közvetlenül is részt vegyünk a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- Legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, - életkorának és lehetőségeinek szintjén és színterein - elősegítve az élő természet fennmaradását, a társadalmak fenntarthatóságát.
- *Váljon érzékennyé környezete állapota iránt.*
- Kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjában *a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.*
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni.
- *Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.*
- Az önálló, felnőtt életében legyen képes életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.

- Ismerje meg a *környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.*
- Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tanuljon meg tanulni.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.
- Hagyományörző tevékenységek /minden tanév folyamán iskolai ünnepek; iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, egyházi ünnepek, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap/
- Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.
- Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészi, technikai, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára. Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha részei a Pedagógiai programnak.
- Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.
- Hitéleti alkalmak: hétkezdő áhítatok, csendes napok, istentiszteleti alkalmak (gyermek-istentiszteletek, családi istentiszteletek).

5.7.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes pedagógusok az alábbi módon segítik:

- a tananyag elsajátítása,
- segítse a tanulók kezdeményezéseit, járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának/fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak (református hagyományainak) feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és - kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában.

5.8 A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

5.8.1. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.
- Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, és az igazgató útmutatásai alkotják.
- Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.
- Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)
- Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).
- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
- Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.
- Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.
- Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.
- Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.

- Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.
- Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.
- Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeleket.
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést.
- Lássa el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!
-

5.8.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (iskolaorvos, logopédus, védőnő stb.).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére és a tehetséggondozásra.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az egy osztályban tanító tanárok közössége elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló precíz vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt).
- Saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztályá tanulójának, igazolja a gyerekek hiányzását.
- Figyelemmel kíséri osztályá kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Külön foglalkozik a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásával.
-

5.9 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

5.9.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

5.9.1.1. Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

- Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.
- Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekcszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknban rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.
- Ennek érdekében:
 - A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást.
 - A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra.
 - Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét.
 - A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében.
 - A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekcszünk.
 - Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
 - Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a házi versenyeket.
 - A központilag meghirdetett versenyeken való részvétel.
 - Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel.
 - A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
 - Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
 - A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

5.9.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program:

Az iskolánk még akkor sem veheti tudomásul a rendszeres évfolyamismétlést, ha az általános pedagógiai gyakorlatnak megfelelően mindent elkövetett a tanuló felkészítése érdekében. Az egyéni foglalkozásokon való részvétel nem kötelező, a tanulóválasztásától, döntésétől, hozzáállásától függ. Az iskolának azonban fel kell ajánlania ezt a lehetőséget a tanuló részére, és erről a "felajánlásról" a tanulót írásban kell értesítenie. Személyes találkozás keretében is meg kell kísérelni a szülő és tanuló rábírását arra, hogy éljen az iskola által felkínált lehetőséggel.

5.9.2.1. Esélyegyenlőség biztosítása a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának elvei, módszerei, eljárásai tevékenységei:

Elvek:

- A feltárt tanulási nehézségek orvoslását a szakértői és rehabilitációs bizottság döntése alapján kívánjuk elvégezni,
- Foglalkozunk még a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával,
- Segítjük a lemaradókat,
- Figyelembe vesszük, a tanulók szociokulturális helyzetét;
- Szükség szerint segítjük mindazokat a tanítványainkat, akik ezt indokoltan kérik, illetve azokat, akiknek szülei valamilyen átmeneti zavar (betegség) vagy traumatikus változás (válás) okán igénylik.

Módszerek, eljárások, tevékenységek:

- Fenti tevékenységet a már említett felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások, napköziotthoni, tanulószobai foglalkozások, fejlesztőpedagógus által vezetett alkalmak keretei között végezzük.
- Az adaptivitásra való hajlamunk fontos sikerkritérium ebben a munkában.
- Egyéni- tervek és csoportos fejlesztéssel tervei, oktatóprogramok használatával segítjük a megfelelő képességfejlődést, készséggyarapodást, információszerzést, segítjük a hátrányok leküzdését.
- Változatos tanulószervezési módokat, módszereket alkalmazunk.
- A felzárkóztatás mindennapi gyakorlata során élünk a differenciált képességfejlesztés lehetőségével.

5.9.3. A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása:

5.9.3.1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása:

- Az intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók köréből a pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátását biztosítja. Ellátásukat főállású gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus biztosítja.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- gyógytestnevelés,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői:

- A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítani kell:

- a különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.
- Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt történik, az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet kilenc főre kell meghatározni és biztosítani oly módon, hogy az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározottak szerint az azonos heti óraszám foglalkozásra jogosult tanulók számát elosztják kilenccel. Ha az osztás alapján az azonos heti időtartamú foglalkozásra jogosult tanulók száma a négy főt meghaladja, akkor az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszámot, négy vagy kevesebb fő esetén az Nkt. 6. mellékletének E oszlopában meghatározott heti óraszám ötven százalékát kell biztosítani.
- Az általános iskola felső tagozatán - a nevelőtestület döntése alapján - a habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások legfeljebb ötven, a sajátos nevelési igényű tanulók tehetséggondozására, a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület az erre irányuló döntését félévenként köteles felülvizsgálni, és a tanuló fejlődésének ismeretében megerősíteni vagy módosítani.
- Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat. Alapvető

tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben. A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

- Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól. Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők. A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal. Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljék egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.
- A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dyszfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.
- Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk a sajátos nevelési igényűnek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

5.9.3.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása:

- A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés.
- Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.
- Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.
- Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok

megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

- Fel kell figyelniük:
 - az agresszív megnyilvánulásokra,
 - a közönyre és a passzivitásra,
 - az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
 - a túlzott félelemre és szorongásra,
 - a kifejezett féltékenységre, irigységre,
 - a beszédzavarra,
 - a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.
- A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása:
 - a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
 - a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
 - iskolai ártalmakra vezethető-e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegényítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
 - esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye.
- Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.
- A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:
 - békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
 - a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
 - személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
 - teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
 - a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
 - a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
 - az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
 - az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
 - a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
 - következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
 - szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételeivel.

- Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:
 - Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés.
 - Kooperatív technikák alkalmazása.
 - Projekt-módszer.
 - Tevékenységközpontú pedagógiák.
 - Individuális tanulás előtérbe helyezése.
 - Az alapozó időszak elnyújtása.
 - Fejlesztő értékelés alkalmazása.
 - Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása.
 - A pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyogypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó.
 - Tanulásmódszertan tanítása.
 - Kreatív tevékenységek.
 - Sport tevékenységek.
 - Kommunikáció fejlesztése.
 - Önismereti foglalkozások.
 - Drámajáték.
 - Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások.

5.9.4. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.

- A törvényi szabályozásból kitűnik, hogy az osztályfőnök, a pedagógusok legfontosabb feladata a prevenció. A nevelés során a szülők és pedagógusok összehangolt munkája nélkülözhetetlen. Intézményünkben az ifjúságvédelmi tevékenységet gyermekvédelmi, ifjúságvédelmi felelős irányítja.
- Feladatunk a magatartási rendellenességgel, beilleszkedési zavarokkal tanulási és szociális nehézségekkel küzdő gyermek problémáinak feltárása és kezelése. Az osztályfőnökök, a napközi vezetők és a tanulók személyes kapcsolatainak, a családokkal való kapcsolattartásnak egyik célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő gondok feltárása, megelőzése.
- Intézményünk félállásban gyermek és ifjúságvédelmi felelős pedagógust alkalmaz. Tevékenységét, munkaköréből adódó jogait és kötelezettségeit a munkaköri leírása tartalmazza. E felelős személy számára a munkaköre ellátásához szükséges feltételeket biztosítjuk (pl. fogadó helység). A gyermek és ifjúságvédelmi felelős heti egy órában fogadóórát tart, a hozzáfodulni kívánó gyermekek és felnőttek számára.
- A szülőt nem mentesítheti egyetlen intézmény sem az alól a kötelezettsége alól, hogy gondoskodjon gyermeke gondozásáról, neveléséről továbbá arról, hogy minden elvárható biztosítson gyermeke testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez.
- A gyermek érdekében nem nézhetjük tétlenül, ha a szülő rendszeresen elmulasztja kötelezettségeit. A gyermekkorúak törvényben biztosított joga, hogy hozzájussanak megfelelő lakáshoz, étkezéshez, ruházathoz, oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz.

- A rendelkezésre álló eszközeink elsősorban pedagógiai jellegűek, ugyanakkor diakóniai alapot is működtetünk. A nagyobb odafigyelés, a gyerekekkel való törődés, egyéni bánásmód, napközis felvétel, felzárkóztató foglalkozás, egyéni foglalkozás alkalmazása sok esetben járulhat hozzá a hátrányok leküzdéséhez.
- Kapcsolatot tartunk fenn a nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal és a családvédelmi központtal. Indokolt esetben eljárást kezdeményezünk a gyermekvédelemmel foglalkozó hatóságoknál.

5.9.5. A szociális hátrányok enyhítését szolgálja:

- kapcsolattartás a szakszolgáltató intézményekkel,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről,
- egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés,
- felzárkóztató foglalkozások,
- napközi otthon,
- tanulószoba,
- diákétkeztetés,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola létesítményeinek, eszközeinek, egyéni vagy csoportos használata,
- a nevelők és tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése,
- a rászoruló gyermekek segélyezésének javaslása,
- tankönyvtámogatás elveinek és mértékének meghatározása, rendszeres felülvizsgálata,
- pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.

5.10 AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE

5.10.1. Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját Szervezeti és Működési Szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókra vonatkozó rendelkezéseinek elfogadása és módosítása,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor,
- iskolai házirend kialakításakor,
- minden tanulókra vonatkozó kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az iskola igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókra tájékoztatnia kell az iskolai élet egészéről, az iskolai munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az iskolai házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az iskola igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az iskola képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközgyűlésen a tanulók az iskola életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az iskola vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja.

Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) maga dönt.

5.11 KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai nevelés – tanítás - tanulásfolyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos feltétele, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola nevelési programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő - oktató munka alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait határozza meg. Ez adhatja meg a tartalmát az együttműködésnek. (A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a kooperatív technikák alkalmazása - szülői értekezlet. Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás. Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról.)

5.11.1. A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő - segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),
- fogadó órák,
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az együttműködést az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- iskolapolgárrá avatás
- iskolai házi versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- szülői bál
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet.

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai Szülői Tanács választmánya.

5.11.2. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- személyes megbeszélések.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

5.12 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- az osztályozó vizsgákra,
- a javítóvizsgákra,
- a különbözeti vizsgákra vonatkoznak.

5.12.1. A vizsgaszabályzat hatálya

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

5.12.2. A javító- és osztályozóvizsgák lebonyolításának rendje

- A javító-és osztályozóvizsgák igazgató által kijelölt időpontjáról és a vizsgák követelményeiről az adott szaktanár értesíti a tanulókat és a szülőket.
- A vizsgabizottság kijelölése a tanügyi igazgatóhelyettes feladata.
- A vizsgabizottság elnöke a munkaközösség vezetője, tagjai: a vizsgáztató tanár/tanító és egy azonos szakos pedagógus, aki a jegyzőkönyveket is vezeti. A jegyzőkönyveket mindhárman aláírják.
- Az eredmény kihirdetése a bizonyítvány kiosztásával egyidejűleg történik.
- Ha a tanuló az osztályozóvizsgán nem jelenik meg, és távolmaradását nem igazolja, a szülőt értesíteni kell a mulasztásról, és a tanuló pótló vizsgát tehet.
- A vizsgák lebonyolításának részletes rendét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§-a részletesen szabályozza.
- Az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg a nevelőtestület, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a harminc tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.
- Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv elvárható követelményei szerint, a szaktanár határozza meg. Azokat és a vizsga időpontját írásban átadja szülőnek (gondviselőnek) az osztályozó vizsga időpontja előtt legalább 30 nappal.

5.12.3. Különbözeti vizsga (SZINTFELMÉRŐ)

Az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után, a szaktanár javaslatára. Bizottság előtti vizsga. Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét az igazgató határozza meg.

5.13 A TANULÓK FELVÉTELE, A TANULÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSE, ÉS MEGSZŪNÉSE

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről, felvételi eljárásrend keretében az igazgató dönt.

5.13.1 A tanulói jogviszony keletkezése

Az iskolai beiratkozás idejéről, az erről való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc napon belül.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő (március 1 és április 30 között) a kormányhivatal által közzétett időpontban beiratja a lakóhelye szerinti illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beírni a kijelölt iskolába.

A beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást, valamint a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, TAJ - kártyáját és egészségügyi kiskönyvét.

A beiratkozást megelőzően a szülőket tájékoztatjuk az indítandó osztályokról, az osztályba sorolásról. A szülői igényeket figyelembe véve alakítjuk ki az osztályok összetételét.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő vagy kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója értesíti a szülőt a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indoklással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is.

Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő számítás. A mulasztás elbírálása és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A tanulói jogviszony létesítése során tájékoztatjuk a szülőket a fenntartó Nagykőrösi Református Egyházközség presbitériumának P.2013. 01. 28./5. számú határozatában foglaltakról.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, különbözeti vizsga letétele után (szintfelmérő). Az átvételi kérelemhez a beiratkozáshoz szükséges iratokat kell mellékelni.

5.13.2. Tanulói jogviszony megszűnése

- Az átvétel napján, amikor a másik iskola átvette
- Az általános iskolai tanulmányait befejezte
- Tankötelezettség utolsó éve, szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló a tanulmányit nem kívánja folytatni

- A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc tanítási óránál többet mulaszt, feltéve ha az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén, az iskola a szülőt legalább két alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan hiányzás következményeire. A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola minden esetben értesíti a tanulót, kiskorú esetén a szülőt, továbbá minden esetben a tanuló állandó lakhelye/tartózkodási helye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárat.
- Megszűnik a vendégtanulói jogviszonya annak a tanulónak, ha kiskorú tanuló esetén a szülő kérelmére azt megszünteti a vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola igazgatója. Az iskola igazgatója megszüntetheti a jogviszonyt, ha a tanuló a foglalkozásokról igazolatlanul legalább tíz alkalommal hiányzik, vagy a vendégtanulói jogviszonyból származó kötelességeit nem teljesíti. A döntésről az iskola igazgatója értesíti a tanulót, és annak szülőjét, valamint a tanulóval tanulói jogviszonyban álló iskola igazgatóját.

6. HELYI TANTERV

6.1 A TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS AZ ÓRATERVI TÁBLÁK

6.1.1. A választott kerettanterv megnevezése

Helyi tanterv nagy részének elkészítéséhez az 51/2012. (XII. 21.) „EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről” 1-7. mellékleteit használtuk fel.

A felekezeti hittanoktatás helyi tantervei az egyházak honlapjain közzétett tantervi javaslatok alapján készültek el.

A 2020-as Nat és kerettanterv alapján az óraszámok alakulása a 2020/21-es tanévtől az alsó tagozatban

mat-info: matematika-informatika orientáltságú osztály

iny: angol/német nyelv orientáltságú osztály

kéttan: kéttanítási nyelvű osztály

Tantárgy/évfolyam	1.			2.			3.			4.		
	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan
magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	7	7	5	5	5	5	5	5
matematika	4+1	4	4	4+1	4	4	4+1	4	4	4+1	4	4
idegennyelvek	0	0+2	2+2	0	0+2	2+2	0	0+2	2+2	2	2+2	2+2+1
hit- és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
környezetismeret	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
éneke-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
testnevelés és sport	5(1s)	5	5	5(1s)	5	5	5(1s)	5	5	5(1s)	5	5
digitális kultúra	0+1	0	0	0+1	0	0	1+1	1	1	1+1	1	1
egyházi ének	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
kötelező óraszámokon felüli hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
rendelkezésre álló órakeret	22	22	24	22	22	24	22	22	24	23	23	24
maximális órakeret	24	24	26	24	24	26	24	24	26	26	26	27
kéttanra adható			2			2			2			2
valós óraszámok	25	25	27	25	25	27	25	25	27	26	26	28

A 2020-as Nat és kerettanterv alapján az óraszámok alakulása a 2020/21-es tanévtől

a felső tagozatban

mat-info: matematika-informatika orientáltságú osztály

iny: angol/német nyelv orientáltságú képzés

kéttan: kéttanítási nyelvű osztály

Tantárgy/évfolyam	5.			6.			7.			8.		
	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan	mat-info	iny	kéttan
magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3	3	3
matematika	4+1	4	4	4+1	4	4	3+1,5	3+0,5	3+0,5	3+1,5	3+1	3+1
idegennyelvek	3	3+1	3+2	3	3+1	3+2	3	3+1	3+2	3	3+1	3+2
hit- és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
történelem	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
természettudomány	2	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0
biológia	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
fizika	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
kémia	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
földrajz	0	0	0	0	0	0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
éneke-zene	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1+0,5	1	1
egyházi ének	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
célnyelvi civilizáció	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
dráma és színház	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
hon- és népismeret	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
szabadon tervezhető órakeret	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
költelező órakeret felüli hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
rendelkezésre álló órakeret	27	27	29	27	27	29	28	28	30	31	31	31
maximális órakeret	28	28	30	28	28	30	30	30	32	30	30	32
kéttanra adható			2			2			2			2
valós óraszámok	29	29	31	30	30	32	31	31	33	31	31	33

6.2 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS ESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

6.2.1. Az iskolai tankönyvek kiválasztása

Az iskola igazgatója a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendelhet az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyeknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken. Ezt a rendelkezést nem kell alkalmazni a 31. § 5–7. bekezdésekben meghatározott tankönyvek vonatkozásában.

Az iskolai tankönyvek kiválasztása során az alábbi jogszabályi rendelkezéseket kell figyelembe venni:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

- 93/E. § (1) Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.
- 96. § (6) A tanulók tankönyvellátását szolgáló központi költségvetési támogatás terhére a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához a szakmai munkaközösség és az iskolai szülői szervezet egyetértésével.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 46. § (5) bekezdése, valamint a 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat alapján valamennyi, a nappali rendszerű alap- és középfokú iskolai oktatásban részt vevő tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül.

A pedagógiai programban foglaltak megvalósítását szolgáló, a tankönyvjegyzékben nem szereplő könyvek, munkafüzetek, feladatlapok, eszközök és digitális ismerethordozók is beszerezhetők tankönyv helyett, ha az iskolában a nevelő és oktató munkához részben vagy egészben nem alkalmaznak tankönyvet.

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni.

6.2.2. Az iskolai tankönyvrendelés rendje:

A tankönyvrendelést az iskola közvetlenül a köznevelés információs rendszerének, továbbá a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus információs rendszer alkalmazásával a Könyvtárellátónak küldi meg azzal, hogy:

- a KELLO megnyitja a tankönyvrendelési felületet (tankonyvrendeles.kello.hu) az intézményi, valamint a tanulói adatok áttöltésére és rögzítésére.
- a tankönyvfelelősök leadják az alaprendeléseket, alaprendelés lezárása, fenntartói jóváhagyás.
- az SNI fejlesztőeszközök rendelésének leadása, SNI rendelés lezárása, fenntartói jóváhagyás (tankonyvrendeles.kello.hu).

- a tankönyvfelelősök módosíthatják az alaprendeléseket, legkésőbb ekkor kell a fiktív (nem nevesített) diákokat nevesíteni, fenntartói jóváhagyás itt is szükséges.
- KELLO kiszállítja az alaprendelés során megrendelt tankönyveket.
- a pótrendelés leadására is van lehetőség a tankönyvrendelési felületen a fenntartó jóváhagyásával.
- a KELLO kiszállítja a pótrendelésben megrendelt tankönyveket.
- évközi rendelés leadására is van lehetőség a tankonyvrendeles.kello.hu felületen.

A tankönyvrendelést a körülményekhez képest elvárható legteljesebb körben kell megtenni, legalább a kiválasztott tankönyvek címének, darabszámának, az érintett tanulók (ha ismertek).

A módosításra csak indokolt esetben, így különösen az osztálylétszám változása esetén kerülhet sor. A módosítás során csak a végleges rendelésben megadott tankönyvek darabszámát lehet módosítani. A módosítás az eredeti rendelestől maximum 10%-ban térhet el.

A tankönyvrendelés leadására jogosult intézmény a pótrendelés leadásán túli időszakban a tankönyvellátási szerződésben meghatározott feltételekkel is jogosult tankönyvrendelést leadni, amelynek teljesítése érdekében a Könyvtárellátó minden tőle elvárható erőfeszítést köteles megtenni.

6.2.3. Az iskolai tankönyvellátás rendje:

A tankönyvrendelés elkészítésével egyidejűleg az iskolai tankönyvellátás helyi rendjében az iskola igazgatójának meg kell nevezni a tankönyvfelelőst, annak feladatait, az iskolai tankönyvellátás során elvégzésre kerülő munka ellenértéke elismerésének elveit és a tankönyvtörvény 8/A. § 1. bekezdésben meghatározott feladatok végrehajtását.

Az iskola a tankönyveket a Könyvtárellátótól a tanulók részére megbízásból értékesítésre átveszi majd a tankönyvellátás helyi rendjének elkészítésében foglaltaknak megfelelően a tankönyvfelelős részt vesz a tankönyvellátással kapcsolatos iskolai helyi feladatok ellátásában.

A köznevelési törvény 46. § 5. bekezdése alapján az állam által biztosított ingyenes tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – az igazgató az iskola könyvtári állományába veszi, a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeli, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátja az iskola házirendjében meghatározottak szerint.

A tanulói tankönyvtámogatás módjáról a nevelőtestület dönt.

Az iskolának a 23. §-ban meghatározottak szerint közzé kell tennie az iskolai tankönyvellátás helyi rendjét.

Az iskolai tankönyvrendelés elkészítésének – e rendeletben nem szabályozott – kérdéseit az iskola házirendjében kell meghatározni.

6.3 A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSA

6.3.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a legnagyobb feladat.

- adaptációs időszak megteremtése az intézménybe kerüléskor,
- a szokásrendszer megalapozása, kiépítése az iskolai élet és a társas kapcsolatok terén,
- tanulási módszerek kialakítása és gyakoroltatása,
- a feladat és szabálytudat, valamint a kötelességérzet erősítése,
- fegyelem és figyelem kialakulása,
- az érdeklődés felkeltése, ébrentartása, aktivitás fokozása a tevékenységek iránt, az ismeretszerzés, a felfedezés örömeinek megtapasztalása a tanulásban.

6.3.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulás-szervezés folyamat.

- az önismeret alapozása, a saját fejlődési ütem elfogadása,
- motiváció, az érdeklődés felkeltése és fenntartása,
- a közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása,
- a játék megszerettetése, a szabályjátékok, a didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése,
- pozitív tulajdonságok megerősítése, negatív tulajdonságok gyengítése,
- tanulás-szervezés a teljesítmények fokozása érdekében.

6.3.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- tervszerű készség- és képességfejlesztéssel a kulturális, szociális hátrányok csökkentése, az integráció elősegítése,
- saját lehetőségek, korlátok felismerése és elfogadása,
- általános műveltség elemeinek megerősítése, az ismeretek szélesítése, bővítése,
- az önálló tanulás, ismeretszerzés elsajátítása, a megszerzett tudás alkotóképes felhasználása a gyakorlatban,
- a társakkal való együttműködési készség fejlesztése, csoportdinamika,
- egészségmegőrző, környezetvédő magatartás kialakítása,
- a jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.

6.3.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- minták adása az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, a tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak megalapozása,
- a mozgásigény kielégítése, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése, a koncentráció képességének alapozása,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- saját és mások másságának elfogadása, vállalása,
- reális ismeretszerzés a továbbtanulás, a pályaválasztás területén,
- a kulturális és szociális hátrányok folyamatos kompenzálása, korrigálása,
- iskolán kívüli társas kapcsolatok erősítése,
- a befogadás, az elfogadás erősítése a családdal közösen.

6.3.5. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése:

Nagykőrösön mindössze egyetlen nemzetiség, a cigánység képviselteti magát, amelynek saját önkormányzata is működik a településen. Történelmi és egyéb hagyományait a Történelem és társadalomismeret tantárgy keretein belül ismertetjük meg tanulóinkkal.

6.4 A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

6.4.1. Választható tantárgyak:

- 1-3. évfolyam: angol/német nyelv heti 2-2 óra (a nyelvi orientáltságú osztályban)
- 4. évfolyam: angol/német heti 2-2 óra angol/német nyelv (a matematika-informatika orientáltságú osztályban)
- 1-2. évfolyam: informatika heti 1 óra (a matematika – informatika orientáltságú osztályban)
- 1-8. évfolyam: református, ill. római katolikus hittan heti 2-2 óra.

6.4.2. Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

6.5 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a fejezet elején található tantárgyi táblázatban foglaltak alapján.

Diákjaink számára a pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz, amelyből heti három órát az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk, két órán pedig a tanulóknak délutáni sportfoglalkozások keretében kell részt venniük.

A külső szakosztályokban igazolt, versenyengedéllyel rendelkező sportoló tanulók számára, a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerezett igazolással a délutáni két óráról felmentést adunk. A mentességhez szülői kérelmet szükséges benyújtani.

6.6 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

6.6.1. Az iskola általános feladatai:

- Pedagógus továbbképzés.
- Az esélyegyenlőtlenségre utaló jelekkel rendelkező gyerekek kiszűrése.
- Tanórákon kiemelt figyelem.
- Sportolók segítése.
- Fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével.
- Szabadidős tevékenységek: napközi, táborok.
- Támogatások: étkezési, tankönyv, pályázatok, alapítvány.
- Partnerekkel történő együttműködés.

6.6.2. Konkrét feladataink a különböző területeken

6.6.2.1. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése

- törvényi támogatások biztosítása,
- egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása,
- anyagi támogatáshoz juttatás segítése (önkormányzati, alapítványi, pályázati).

6.6.2.2. BTMN tanulók segítése

- rendszeres szűrővizsgálatok,
- fejlesztések, logopédiai foglalkozások iskolában, Nevelési Tanácsadóban,
- egyéni foglalkozások,
- a tanulmányi előmenetel nyomon követése.

6.6.2.3. Veszélyeztetett tanulók segítése

- a veszélyeztetettség kör pontos feltérképezése,
- a veszélyeztetett tanulók fokozott figyelemmel kísérése,
- támogatások biztosítása: pszichológiai, anyagi (alapítványi, önkormányzati).

6.6.2.4. Sportolók támogatása

- egyéni felzárkóztatás, korrepetálás, vizsgára készítés,
- egyéni kapcsolattartás.

6.6.2.5. Magántanulók támogatása

6.7 A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái:

6.7.1. Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységben kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

6.7.2. Az értékelés formái és módja:

- Az első évfolyamon negyedévkor, félévkor, háromnegyedévkor, év végén, és a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
- A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert használjuk. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal értékeljük a tanulókat.)
- Az 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal értékeljük.

6.7.3. A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

6.7.4. Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybéli előmeneteléről.

6.7.4.1. A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készségtárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért,
- félévi és tanév végi.

6.7.5. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)
- Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félév és tanév végi osztályzata kitűnő (5D).

6.7.6. Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

6.7.6.1. A tanulók munkájának szöveges minősítése:

- A törvényi szabályozás:
 - Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan dicsérettel, kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
 - A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges minősítés helyett, a hagyományos osztályzások módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal értékeljük a tanulókat.)
- A szöveges minősítés elvi kiindulópontjai:
 - az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól,
 - alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet,
 - nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
 - a gyerek aktív részese a saját fejlődésének,
 - a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről.
- A szöveges minősítés elvi követelményei:
 - minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
 - figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
 - összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal,
 - személyre szóló és ösztönző jellegű, a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be,
 - konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés, útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.
- A szöveges minősítés rendszerének felépítése
 - A helyi minősítés alapelvei:
 - A gyerekek minősítés az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is.
 - A teljes körű minősítés évente két alkalommal készül.
 - A félévi minősítés a tanév rendje szerint, az év végi minősítés a tanév rendje szerint történik.
 - A szöveges minősítés tartalmi szempontjai:
 - magatartás
 - szorgalom
 - tantárgyi teljesítmények
 - a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
 - általános értékelés / év végén /:

A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.

.....tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

- Minősítés funkciók meghatározása
 - Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
 - Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
 - Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

- A szöveges
 - tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon
 - Megfogalmazódhat: a tanító részéről, a tanulótársak részéről, önértékelés formájában.
 - Írásbeli: például
 - a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
 - témazáró felmérések megoldásának minősítése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
 - aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
 - félévkor és tanév végén részletes szöveges minősítés.

- Szöveges minősítés dokumentumai:
 - Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott bizonyítványnyomtatvány
 - Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.
 - Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.
 - Első évfolyamon az e-napló szöveges minősítésének havi jelzése az e-ellenőrzőben, a negyedéves, a félévi értékelés nyomtatott másodpéldányai.
 - A második évfolyamon az e-napló szöveges minősítésének havi jelzései az e-ellenőrzőben, a félévi értékelés nyomtatott példánya.

6.7.1.2. A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

- témazáró dolgozat:
 - egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma,
 - a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- egyéb dolgozat:
 - egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető;
- Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak:
 - a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk;

6.7.1.2. tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

- Teljesítmény Érdemjegy
 - 0 - 30% elégtelen (1)
 - 31 - 50% elégséges (2)
 - 51 - 75% közepes (3)
 - 76 - 89% jó (4)
 - 90 - 100% jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

6.7.1.2. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya:

- A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejező készségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.
- A témazáró dolgozatok másfélszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál másfélszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a

zöld színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

6.7.1.2.11. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai:

- Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja.
- A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.
- A félévi és tanév végi minősítés/értékelés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből, azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

6.8 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

A tanulók napi rendszerességgel házi feladatot kapnak a tantárgyak és a tananyag jellegétől függően. A házi feladat célja a tanórákon tanultak otthoni rögzítése, elmélyítése, gyakorlása, emellett a rendszerességre, kötelességtudatra, munkára nevelés, szoktatás.

6.8.1. A házi feladatok típusai:

- szóbeli (elmélet, tartalom, memoriter stb.)
- írásbeli (másolás, feladatmegoldás, házi dolgozat stb.)
- projekt-jellegű (összetettebb, szó- és írásbeli elemeket, kutatómunkát, manuális, vagy digitális tevékenységet is tartalmazhat).

A házi feladat mennyisége a tanulók életkorának megfelelően változik. A házi feladat elvégzéséhez szükséges idő az átlagos képességű tanulók esetében az 1-2. osztályban: kb. napi egy óra; a 3-4. osztályban kb. napi 1,5 óra; az 5-8. osztályban 2-3 óra.

Az egyéni képességek figyelembe vételét differenciált és nem kötelező (szorgalmi) házi feladat adásával biztosítjuk.

A házi feladatok mennyiségi és/vagy minőségi értékelését a szaktanár szövegesen, pontozással és/vagy érdemjegyekkel végzi. Ritka esetektől eltekintve, nem adunk kötelező házi feladatot az iskolai szünetekre, és az ünnepnapokra.

6.9 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

6.9.1 Csoportbontások

Az alábbi táblázat foglalja össze az iskolában megvalósított csoportbontásokat, a bontás indokát és célját is részletezve. A csoportok száma tanévenként változó lehet bizonyos tantárgyak esetében (pl. hittan, matematika, informatika) a felmerülő igényeknek, illetve a fenntartói finanszírozásnak megfelelően. A többi tantárgy esetében - azok jellegéből fakadóan - minden tanévben megszervezzük a csoportbontásokat.

Tantárgy	Évfolyam (csoportok száma)	Bontás indoka	Bontás célja
Idegen nyelvek	1-8. (2)	különböző idegen nyelvek jelenléte	az adott célnyelv jobb elsajátítása, és a kommunikációs készségek fejlesztése a kisebb csoportokban
Idegen nyelvek	1-4. (2)	egyszerű létszámfelezés	az adott célnyelv jobb elsajátítása, és a kommunikációs készségek fejlesztése a kisebb csoportokban
Idegen nyelvek	5-8. (2)	nívócsoportos bontás	középiskolai felvételire készülés hatékonyabbá tétele; alapfokú nyelvvizsgára és versenyekre való hatékonyabb felkészülés
Matematika	1-4. (2)	egyszerű létszámfelezés a nagyobb osztályokban	intenzívebb egy főre eső figyelem, és hatékonyabb tanulmányok
Matematika	5-8. (2)	nívócsoportos bontás	középiskolai felvételire és versenyek készülés hatékonyabbá tétele
Informatika	1-8. (2)	egyszerű létszámfelezés a nagyobb osztályokban	intenzívebb egy főre eső figyelem, és hatékonyabb tanulmányok
Hittan	1-8. (2)	különböző keresztény felekezetek jelenléte	a saját felekezet hitismereti anyagának elsajátítása, és az abban való elmélyülés

6.9.2. Egyéb foglalkozások

6.9.2.1. Szervezeti formák:

- A tanulók 16 óráig tartó ellátása alsó tagozaton
- A tanulók 16 óráig tartó ellátása a felső tagozaton
- felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások
- szakkörök
- énekkar
- iskolai sportkör
- tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, diáknapi
- érdeklődési kör, önképző kör a tanulók és a szülők igényei szerint szervezhető.
- Esetenkénti tanórán kívüli foglalkozások

6.9.2.2. A tanulók 16 óráig történő ellátása

- Napközis és tanulószobai foglalkozások egyéb foglalkozások címén szervezhető.
- A csoportok kialakításának elsődleges szempontja az évfolyamok szerinti működtetés (létszámtól, képességektől függően).
- Ez a foglalkozási forma, az utolsó tanítási óra végét követően kezdődik és 16 óráig tart (17 óráig tart az ügyelet). A rendjét külön szabályozza, amelyet a munkaközösség készít el és az igazgató hagy jóvá. A szabályzatot évenként felül kell vizsgálni.
- Az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti – az általános iskolában tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.

6.9.2.2.1. A napközi

- Szabadidős programok időbeosztása:
Szervezésüknél a következő szempontokat vesszük figyelembe:
 - A tanulók iskolai közérzetét, a mindennapi munkát pozitívan befolyásolja.
 - Az életkori sajátosságoknak megfelelő programok álljanak a gyerekek rendelkezésére.
 - A programok legyenek egyszerre tantárgysegitők és szabadidős jellegűek. Belső biztonságot nyújtó társas életet teremtsenek a gyerekek számára.
 - A tanulók legyenek részesei a programok megszervezésének.
 - A szabadidő tartalmas eltöltése váljon a tanulók igényére!
- A szabadidős programokat közvetlenül az ebédelés illetve a tanulási idő után tartjuk.

- A szabadidős programok formái:

- Manuális foglalkozás:

A tanulók kez ügyességét, kreativitását, alkotó képességeit fejlesztő foglalkozási formák (festés, papírmunkák, agyagozás, gyöngyfűzés, stb.).

- Kulturális foglalkozás:

A különböző tantárgyi területeken elsajátított ismereteket mélyíti el, bővíti azokat (zene, ünnepek, mesék, filmek, stb.).

Fejleszti a gyermekek játékkultúráját. Sokféle játékkal, azok szabályaival ismerteti meg őket (pl. népi, - társas, - táblás, - sport, - csapatjátékok).

- Könyvtárlátogatás, mely az olvasást, a gyűjtőmunkát, az ismeretek bővítését szolgálja.
- Séta, sportfoglalkozás:

Szorosan összekapcsolható a játékokkal. Amennyiben az időjárási feltételek megengedik a lehető legtöbb időt töltsünk a szabadban. Az egészséges testmozgást szolgálja az udvari és tornatermi játékok sokasága. A foglalkozás a közösségfejlesztés, az ügyesség, figyelem, kitartás, tolerancia, együttműködés készségfejlesztésének színtere.

- A felkészülési idő, tanulás:

A szabadidős sávot követően valósul meg. A tanulók, ha jól érzik magukat a napköziben, szívesen végzik el ezt a feladatukat is. Tanári segítség mellett oldják meg házi feladatukat, segítséget kapnak, ha szükséges. Az önálló tanulás, tervezés, feladatvégzés, szabályok, kitartás, segítségnyújtás eszközével kompetenciafejlesztés valósul meg a tanulási időben.

- A nevelői beszélgetés és értékelés:

Jelentősebben a hét elején és végén jelentkeznek. A tanulók elmesélik élményeiket, számukra fontos személyeket. A tanító ennek tükrében hatékonyabban tervezheti fejlesztő munkáját. A programok, a heti munka közös értékelése javítja a csoport munkájának hatékonyságát, a tanulók közérzetét.

6.9.2.2.2. A tanulószoba

- Felső tagozatos tanulóknak szervezzük, a másnapi tanórákra való felkészülés eredményességét kívánjuk biztosítani.
- Órakerete 3 óra/nap, a tanórák után csatlakoztatva.
- Megszervezésében fontos szempont a „TANULÁS-TANÍTÁSA”.
- A tanulószoba megszervezésénél figyelünk a szakkorrepetálás lehetőségeinek megteremtésére.

6.9.2.3. Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások rendje

- A korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást az igazgató által megbízott pedagógus tartja. Az első négy évfolyam korrepetálásai órarendbe illesztett időpontban az osztályfőnök javaslatára, kötelező jelleggel történnek. Az ötödik évfolyamtól a korrepetálás differenciált foglalkozással – egyes tanulókra vagy kijelölt tanulócsoportokra kötelező jelleggel – a szaktanárok javaslatára történik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére az iskola gyógypedagógust és fejlesztő pedagógust alkalmaz.
- A továbbtanulásra előkészítő foglalkozások a szülői, tanulói igények függvényében a 8. évfolyam tanulói részére szervezhetők.

6.9.2.4. A rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások megszervezése

- A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel a szakvéleményben foglalt rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások megszervezéséért.
- Az órákat a tanórai foglalkozásokon túl kell megszervezni a köznevelési törvény rendelkezései alapján.
- A tanulói terhelés korlátja alól mentesítést kap az egyéni és rehabilitációs foglalkozás.

6.9.2.5. Rehabilitációs és fejlesztő foglalkozásokon való részvétel rendje

- A szakértői és rehabilitációs bizottság, a nevelési tanácsadó szakvéleményben javasoltak szerint kizárólag a kötelező tanórai foglalkozáson túl szervezett rehabilitációs és fejlesztő foglalkozáson való részvétel a tanuló számára kötelező annak a tanévnek a végéig, amíg a szakvélemény javasolja a különleges gondozás keretében történő ellátást. Mulasztás szempontjából ezeket a foglalkozásokat úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.
- A tanuló napi és heti terhelésekor az ide vonatkozó korlátozásokat figyelmen kívül kell hagyni ezen szolgáltatások nyújtásakor. A foglalkozások prioritást élveznek más tevékenységek előtt. A tanuló, a szülő, a pedagógus kötelessége ennek betartása.
- A tanulónak a mulasztást és a késést igazolni kell:
 - Ha teljes tanítási napról hiányzik, akkor az osztályfőnöknek,

- ha a foglalkozásról hiányzik vagy késik, akkor a foglalkozás vezetőjének egy héten belül.
- A foglalkozás vezetője havonta írásban tájékoztatja az osztályfőnököt a hiányzásról és a késésről időpont és óraszám megjelöléssel. Amennyiben a tanuló mulasztását a foglalkozás vezetőjénél már igazolta, úgy ezt bekarikázva jelzi.
- A foglalkozásról való mulasztás, késés időpontját, igazolt vagy igazolatlan voltát vezetni kell a: Osztálynapló- mulasztási és haladási rész- konkrét napjának utolsó cellájában.
- Igazolt a mulasztás:
 - Szülői igazolás évi 3 alkalommal,
 - orvosi igazolás,
 - igazgatói engedély.
- A késések ideje összegződik – 45 perc után 1 foglalkozási órának tekintendő.
- 4 igazolatlan óra után az osztályfőnök írásban hívja fel a szülő figyelmét a tankötelezettség teljesítésére. Erről tájékoztatja a foglalkozás vezetőjét.
- 10 igazolatlan óra után az osztályfőnök államigazgatási eljárást kezdeményez a tanuló lakóhelyének jegyzőjénél. Erről tájékoztatja a foglalkozás vezetőjét.
- Havi, félévi és év végi értékeléskor, statisztikai adatszolgáltatáskor a tanórai mulasztásokkal összegződik. Az igazolatlan mulasztás tükröződik a tanuló szorgalmának minősítésében.

6.9.2.6. Szakkörök

Az iskola hagyományainak és a tanulók érdeklődési körének megfelelő szakköröket hirdet meg. A szakkörök indításáról, és arról, hogy mely szakköri foglalkozás legyen ingyenesen igénybe vehető, a szakmai munkaközösség és a Szülői Szervezet véleményének meghallgatásával az igazgató dönt. A foglalkozások időtartama heti 1-2 óra (45 perc).

A szakköröket vezető pedagógusokat az igazgató bízza meg. A foglalkozások előre meghatározott tematika alapján folynak. Erről, valamint látogatottságáról szakköri naplót kell vezetni. A szakkör vezetője felelős a szakkör működéséért. A szakköri aktivitás tükröződhet a tanuló szorgalom – és szaktárgyi osztályzatában.

- A tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, bibliai történetmondó verseny, sportvetélkedő, diáknapi része a tanév helyi rendjének, illetőleg az éves munkatervnek, amely meghatározza a szervezés feladatait és felelőseit. A területi és az országos fordulóra továbbjutott tanulókat a verseny idejére az igazgató mentesíti a tanítási órákon való részvétel alól. Hiányzást a naplóban jelölni kell, de beszámítani nem.
- Az igazgató gondoskodik arról, hogy az országos-, a körzeti-, a megyei-, s helyi-, vagy a házi versenyeken győztes, illetőleg helyezést elért tanulók továbbá az ének-eredményes szereplését az egész iskolaközösség megismerje és elismerje.
- A tanulók, az iskola református szellemével összeegyeztethető iskolán kívüli szervezet, egyesület, intézmény munkájában rendszeresen részt vehetnek. A részvételt az osztályfőnöknek kell bejelenteni (pl. Cserkészlet).

6.9.2.7. Énekkar

Az iskola énekkara sajátos szakkörként működik, tantárgyfelosztásban, és órarendben meghatározott időkeretben. A tanulók önkéntesen jelentkeznek, kiválasztásukról, felvételükről a kórusvezető tanár dönt.

Az énekkar célja a megfelelő adottságú tanulók zenei képességeinek, személyiségének igényes fejlesztése és színpadképes közösségi produkciók létrehozása. Vezetője az igazgató által megbízott kórusvezető tanár. Az énekkar biztosítja az iskolai ünnepélyek és rendezvények zenei programját, ezért működésének minden költségét az iskola viseli. Éves munkatervet készít, melyet az igazgató hagy jóvá. Az énekkar külső fellépéseit az igazgató engedélyezi.

6.9.2.8. Az iskolai sportkör

A tanulók tanórán kívüli sporttevékenységét a testnevelő tanárok szervezik a szorgalmi időre. A tanulók részvétele önkéntes, de törekedni kell arra, hogy a foglalkozásokon minél nagyobb számban vegyenek részt. Az iskolai sportkör foglalkozásait úgy kell megszervezni, hogy azok az iskolai órarendbe beiktatott testnevelés órákkal és tömegsport órákkal együtt lehetőséget biztosítsanak a tanulók mindennapos testnevelésére.

6.9.2.9. Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az intézmény falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. A tanulók részvétele az erdei iskolai foglalkozásokon önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

6.10 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

6.10.1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban tanévenként - az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével – megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

6.11 KÖRNYEZETI NEVELÉS:

„Cselekedj lokálisan, gondolkodj globálisan!” elv jegyében támogatjuk a tanulói tevékenységekre, a tanulási folyamatra épülő, az iskola képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést, amely a globális látásmód környezettudatos magatartás és életvitel alapja.

A szűkebb környezet óvásának készségi szintre emelése lehetővé teszi a felelős gondolkodású állampolgárok nevelését, akik aktívan vesznek részt a közügyeinek intézésében, óvják, ápolják és gazdagítják környezetüket.

6.11.1. A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk:

- a fenntartható fejlődés,
- a kölcsönös függőség, ok-okozat összefüggések,
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- az alapvető emberi szükségletek,
- az emberi jogok,
- a demokrácia,
- az elővigyázatosság,
- a biológiai és társadalmi sokféleség.

6.11.2. Hosszú távon célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében tanulóinkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzését, igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletét,
- és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

6.11.3. A célok eléréséhez szükséges készségek, kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- szintetizálás és analízis,
- problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- kreativitás,
- együttműködés, alkalmazkodás tolerancia és segítő életmód,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- kommunikáció, médiahasználat,
- konfliktuskezelés és megoldás,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

6.11.4. A környezeti nevelés színterei iskolánkban:

Hagyományos tanórai szervezésben:

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.
- Kiemelt szerepet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a gyermekeknek is köze van.
- A különböző interaktív módszerekkel átadott ismeretek mellett jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is.
- A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk.
- Az egyszerű víz-, talaj- és levegővizsgálati módszereket a laboratóriumban megtartott tanórákon tanítjuk meg.
- Kiemelten kezeljük ezek elemzését a következtetések megfogalmazását, a tapasztalatok értékelését.

Nem hagyományos tanórai keretben:

- A tanév során minden osztály szervez múzeum látogatásokat. Az itt folyó munka a tanév szerves része.
- Részt vesznek gyermekeink olyan versenyen is, ahol a környezet-és a természetvédelem a fontos téma.
- A nyári táborozás évenként alkalmat teremt az elméleti anyag élő természetben való bemutatására.
- A tanulmányi séták, jól szolgálják környezeti nevelésünk tudatos továbbépítését.
- Lehetőség szerint szervezünk, illetve részt veszünk a hasznosanyag gyűjtési akcióban.
- Vetélkedőket és kiállítást rendezünk a Környezetvédelmi hét keretében a Föld Napja alkalmából.
- Osztályközösségeink egész évben aktívan vesznek részt közvetlen környezetünk /természeti és épített/ értékeink megóvásában, hagyományainak ápolásában illetve értékek teremtésében.

Erőforrásaink:

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással valamint más intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot és együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakult együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

6.12 A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI

A tanuló magatartásának és szorgalmának évközi értékelésénél, valamint a félévi és év végi minősítésekor a példás (5); jó (4); változó (3); és rossz/hanyag (2) értékelést alkalmazza az iskola.

A tanuló évközi magatartását és szorgalmát az osztályban tanító valamennyi pedagógus véleményének figyelembe vételével, havi rendszerességgel az osztályfőnök értékeli. A csúnya beszéd, csúfolódás, a magatartás jegybe számít. Csak indokolt esetben térhet el a havi magatartási jegyek átlagától az év végi jegy.

A tanulók félévi és év végi magatartásának és szorgalmának minősítését az osztályozó értekezleten az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg. Vitás esetekben az adott osztályban tanító pedagógusok többségi véleménye dönt a minősítésről, szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szava a mérvadó.

6.12.1. A magatartás értékelésének általános szabályai:

- Példás minősítést kaphat:
 - aki jó példát mutat,
 - szünetben is példamutatóan viselkedik,
 - udvarias, előzékeny, segítőkész,
 - megtartja a Házirendet,
 - a napszaknak megfelelően, tisztességesen köszön.
- Jó minősítést kaphat:
 - az előzőekből néhány hiányosság esetén.
- Változó minősítést kaphat:
 - ha viselkedésével többször megzavarja az osztály tanulmányi munkáját, vagy közösségi életét.
- Rossz minősítést kaphat:
 - kirívó, vagy ismétlődő fegyelmi problémák esetén, illetve iskolánk szellemiségével ütköző magatartás tanúsítása esetén.

6.12.2. A havi, a félévi és az év végi magatartásjegyek és a fegyelmi büntetések összefüggése:

- Példás, ha nincs fegyelmi büntetése.
- Jó, ha legfeljebb egy szaktanári megrovása van.
- Változó két szaktanári megrovás, szaktanári szigorú megrovás, vagy legfeljebb két osztályfőnöki megrovás esetén.
- Rossz osztályfőnöki szigorú megrovás, vagy igazgatói fokozat esetén.

6.12.3. A szorgalom értékelésének szabályai:

A szorgalmi jegyet a tanuló igyekezetét, képességeit figyelembe véve, az önmagához mért teljesítménye alapján állapítjuk meg.

- Példás (5) szorgalmú tanuló:
 - az iskolai kötelességeit maradéktalanul teljesíti,
 - az írásbeli feladatait önállóan készíti el,
 - készületlenségét megokolja, mulasztásait időben pótolja,
 - az órákra, versenyekre igyekezettel és megbízhatóan készül,
 - tevékenyen részt vesz minden munkában, és iskolatársainak példát mutat,
 - felszereléseit rendszeresen elhozza az órákra,
 - rendben tartja iskolai felszerelését: könyveit, füzetait, táskáját, padját, stb. írásbeli munkáinak külalakja gondos.

- Jó (4) szorgalmú tanuló:
 - az előbbiek nem mindegyikének felel meg kifogástalanul, de fegyelmező intézkedést nem kapott,
 - az előbbiek ellen kisebb mértékben, de ismételten vétett,
 - írásbeli fegyelmi büntetést egyszer kapott szorgalmi vétsége miatt.

- Változó (3) szorgalmú tanuló:
 - az előbbiek többségének nem felel meg, fegyelmező intézkedést is kapott már,
 - rapszodikus a munkavégzése, és kötelességét többszöri felszólításra végzi el,
 - írásbeli fegyelmi büntetést többször kapott szorgalmi vétsége miatt.

- Hanyag (2) szorgalmú tanuló:
 - aki az előző pontok közül több ellen is súlyosan vétett és ezért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói megrovást kapott.

Csak indokolt esetben térhet el a havi szorgalmi jegyek átlagától a félévi és az év végi jegy.

6.13 A JUTALMAZÁS, ÉS AZ ELMARASZTALÁS ISKOLAI ELVEI

6.13.1. A tanulók jutalmazása

6.13.1.1. Alapelvek:

- A legfőbb jutalmazás a dicséret. A tárgyi jutalmazásnak jelképes értékűnek kell lenni, ami a dicséretet és az elismerést nyomatékosítja, és emlék marad a tanulónak.
- Jutalom egy-egy időszak eredményes munkájáért, kiemelkedő teljesítményért, magatartásért és/vagy szorgalomért, vagy erkölcsileg is nagyra értékelhető tettért adható.
- Az egész tanévi munkáért, megyei, területi és országos versenyen elért helyezéért kapott jutalmat – a nevelőtestületi dicséretet – a tanévzáró ünnepségen jutalomkönyv átadása mellett hirdeti ki az igazgató.
- A pozitív értékelésre helyezük a hangsúlyt. Észre kell venni a jót és erősíteni azt. Lehetőleg minél többször dicsérjük a tanulókat. Az elismerésnek bármelyik formájára, a tantestület bármelyik tagja javaslatot tehet.
- Azt a tanulót / tanulói közösséget dicséretben, vagy jutalomban kell részesíteni, aki / amely
 - példamutató magatartást és szorgalmat tanúsít,
 - tanulmányi kötelezettségeit, megbízatásait, önként vállalt feladatait, közösségért
 - végzett munkáját huzamos időn át kiemelkedően, szorgalmasan teljesíti,
 - hozzájárul az iskola jó hírének növeléséhez.
- Az elismerést és a jutalmat a közösségek előtt nyilvánosan adjuk. Az igazgatói és nevelőtestületi elismeréseket ünnepélyes keretek között hirdetjük ki.
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutató helytállást tanúsító közösséget csoportos elismerésben (színház-, mozi látogatás, kirándulás stb.) lehet részesíteni, amit a munkaközösségek, osztályfőnökök javaslatára az igazgató engedélyez.
- A tanítási szünetben végzett elismerésre méltó cselekedetért, eredményért, a tanítás megkezdése után elismerésben és jutalomban részesíthető a tanuló, a tanulóközösség.

6.13.1.2. A tanulóknak adható elismerések:

- szóbeli dicséret
- írásbeli dicséret
- dicsérő oklevél
- könyvjutalom
- a diáktársak előtti dicséret iskolagyűlésen és az áhítatokon

6.13.1.3. Leggyakoribb jutalmazási formák iskolánkban:

- Osztályfőnöki, szaktanári, szakkörvezetői, ügyeletes tanári, igazgatói szóbeli és írásbeli dicséret. Év közben és év végén az elért teljesítményhez kapcsolódik.

6.13.1.4. Szaktanári dicséret adható

- kiemelkedően magas tantárgyi teljesítményért és/vagy szorgalomért, /plakát, tablókészítésért, egyéb szorgalmi feladatért/
- háziversenyek 1-3. helyezetteinek,
- ünnepélyen való szereplésért,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményért, hozzáállásért.

6.13.1.5. Osztályfőnöki dicséret adható

- példás magatartásért és szorgalomért,
- ünnepélyeken való szereplésért,
- több tantárgyban kiemelkedően magas teljesítményért és/vagy szorgalomért,
- folyamatos és/vagy alkalmankénti közösségi munkáért,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményért, hozzáállásért.

6.13.1.6. Igazgatói dicséretben az a tanuló részesülhet, aki

- megyei, területi és országos versenyen előkelő helyezést ért el,
- iskolánkat méltó módon képviseli,
- megyeinél kisebb szintű tanulmányi versenyen, kulturális vagy sportvetélkedőn I-III. helyezést ért el,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményt hozzáállást tanúsított.

6.13.1.7. Nevelőtestületi dicséret a nevelőtestület döntése alapján annak jár, aki

- huzamosabb ideig példamutatóan teljesítette kötelességeit,
- több tantárgyból kiváló tanulmányi eredményt ért el,
- a tanulói közösségért huzamosabb ideig kiemelkedő munkát végzett,
- egyéb feladatvégzésben kiemelkedő teljesítményt hozzáállást tanúsított.

A nevelőtestületi dicséretet tanév végén a bizonyítványba is beírjuk.

6.13.2. A tanulók elmarasztalása

6.13.2.1. Alapelvek

- Fontos alapállásunk a tanulók elmarasztalásában (főleg az alsó tagozatban), hogy az lehetőleg a dicséret elmaradása legyen.
- Ha a tanuló a számára meghatározott kötelességét, az iskolai rendet és fegyelmet, a házirendet szándékosan, vagy gondatlanságból megszegi, fegyelemsértést követ el.
- A fegyelemsértő tanulót felelősségre kell vonni.
- A felelősségre vonás célja az iskolai közösség, a rend és fegyelem védelme, a fegyelemsértő és a többi tanuló nevelése, visszatartása a következő fegyelemsértéstől.
- Az intézkedés mindenkor alkalmazkodik a tanuló személyiségének fejlettségi szintjéhez. A fegyelmező intézkedés mind a tanulóra, mind a tanulói közösségre nevelő hatású legyen, azonban soha nem lehet megalázó.
- Minden pedagógus feladata, kötelessége, hogy a magatartási, viselkedési hibákért szóljon, illetve megfelelő fegyelmi büntetést adjon, vagy kezdeményezzen, és azt az elektronikus naplóban is jelezze a szülőnek.
- A tanulóval szemben hozott fegyelmi intézkedéseket dátummal ellátva tartjuk nyilván.
- A tanuló által elkövetett fegyelemsértés súlyosságának elbírálására, a büntetés formájának vagy a meghozandó fegyelmi intézkedésnek eldöntésére, az alsó tagozatban az osztálytanító, a felső tagozatban az osztályfőnökkel egyeztetve a pedagógusok jogosultak, illetve szükség szerint az igazgató.
- Súlyos, kirívó fegyelmi vétségek kivizsgálására és elbírálására során fegyelmi bizottságot kell létrehozni. Tagjai: intézmény vezetője, a tanuló osztályfőnöke, legalább két – a tanulót nagy óraszámban tanító - nevelő, diákpresbitériumot felelős. Elnököt maguk közül választanak.
- Gondatlan vagy szándékos károkozás esetén a tanuló kártérítési kötelezettséggel tartozik a vonatkozó törvények szerinti mértékben, ezen kívül a megfelelő fegyelmi fokozatban részesül.
- Ha a tanulót az iskolai tanulmányai folytatásával összefüggésben kár éri, az iskola a kárt a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint megtéríti, kivéve, ha a kárt az iskola működési körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő, vagy ha a kárt a károsult nem megfelelő magatartása okozta.

6.13.2.2. Az elmarasztalás eszközei

- A beírást, a szülőnek történő üzengetést nem tartjuk elsődleges nevelési eszköznek. Ennek ellenére az írásos jelzésnek súlya van, és adott esetben az egyetlen megoldásnak bizonyul.

6.13.2.3. Fokozatai általában

- Szóbeli.
- Szaktanári, szakkörvezetői: a tantárgy követelményeinek nem teljesítése, felszerelés hiánya, házi feladat többszöri hiánya, valamint az órákon, foglalkozásokon előforduló többszöri fegyelmezetlenség miatt.
- Ügyeletes tanári: a tanítás előtti és utáni, vagy az óraközi szünetben történt fegyelmezetlenség miatt.
- Osztályfőnöki: a tanuló többszöri tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségszegése és a házirend megsértése, vagy igazolatlan mulasztás miatt.
- Igazgatói: a fentiek eredménytelensége, illetve ismétlődő fegyelemsértés, vagy kiemelkedően súlyos fegyelmi vétség esetén.

6.13.2.4. Az írásbeli fegyelmi büntetés fajtái a Nkt. 58. § (4) szerint:

1. megrovás,
2. szigorú megrovás,
3. meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
4. áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába,
5. eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
6. kizárás az iskolából.

- Írásbeli fegyelmi büntetés szóbeli figyelmeztetést követően adható, kivéve, ha a cselekmény súlya az azonnali megrovás alkalmazását teszi szükségessé. Tanköteles tanulóval szemben az 5. és 6. pontban meghatározott fegyelmi büntetés csak rendkívüli, vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható (Nkt.58. § (5)).
- Az igazgatói írásbeli fegyelmi büntetést a körülmények mérlegelésével az osztályfőnök vagy szaktanár kezdeményezi, ha az ennél enyhébb valamennyi fegyelmi büntetést már megkapta a tanuló, illetve ha az elkövetett fegyelemsértés súlyossága indokolja.
- A fegyelmi intézkedések alkalmazásánál érvényesíteni kell a fokozatosság elvét. Ettől csak súlyos esetben lehet eltérni. Súlyos fegyelemsértés esetén a fegyelmi tanács egyetértésével a súlyosabb fegyelmi büntetés is kiszabható akkor is, ha a tanuló előző fokozatú büntetést nem kapott.

- A hatékony fegyelmi eljárások érdekében a következő szempontokat vesszük figyelembe és tartjuk kötelezőnek minden pedagógus részére:
 - A fegyelmi fokozatot adó tanár köteles az osztályfőnököt tájékoztatni erről. Ha egy szaktanártól három egymást követő beírás van, az osztályfőnöknek lehetősége van arra, hogy mindkét részből felülvizsgálja az esetet. (Esetleg a fegyelmi bizottság is bevonható.)
 - Az adott hónapban kapott fegyelmi büntetés a havi magatartásjegyet befolyásolja. Az osztályozó konferencián a félévi illetve év végi magatartásjegy megállapítása a havi jegyek és az éppen aktuális fegyelmi fokozatok figyelembevételével, az osztályfőnök javaslata alapján történik.

7. A KÉT TANNYELVŰ OKTATÁS CÉLJAI, KÖVETELMÉNYEI

7.1 ÁLTALÁNOS CÉLOK

A két tanítási nyelvű iskolai nevelés és oktatás célja, hogy az anyanyelvi és az idegen nyelvi tudást egyidejűleg és kiegyensúlyozottan fejlessze, a tanulókat megtanítsa az idegen nyelven való tanulásra, az idegen nyelvű információk feldolgozására. A tanulók váljanak alkalmassá arra, hogy tanulmányaikat akár magyarul, akár idegen nyelven folytassák, illetve szakmájukat majd mind a két nyelven gyakorolják. Célja továbbá, hogy különböző kultúrák értékein keresztül nevelje a tanulókat türelemre, megértésre és nyitottságra; törekedjen pozitív én- és ország kép kialakítására; értesse meg a nemzetközi kapcsolatok és együttműködés fontosságát.

A két tanítási nyelv alkalmazásával az intézményes idegennyelv-tanulás a természetes nyelv elsajátításhoz közelít. Ezáltal elérhető, hogy az anyanyelv-tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett, a tanulók magas szintű idegennyelvi-tudás és idegen nyelv - tanulási képesség birtokába jussanak, tehetségük kibontakozhasson. Feladatunk tehát, hogy a gyerekek legyenek képesek az idegen nyelven való gondolkodásra, az idegen nyelv használatára az információszerzésben, - közlésben és - alkalmazásban. A tanulók értsék meg az idegennyelvtudás állandó gondozásának szükségességét, a mind kiegyensúlyozottabb kétnyelvűség elérése és megtartása érdekében. A két tanítási nyelvű iskola megteremtésénél figyelembe vesszük az Európai Unió csatlakozással jelentkező megváltozott feltételeket, valamint a szülői igényeket, amelyek azt mutatják, hogy olyan munkavállalókra van a jövőben igény, akik szakmájukat idegen nyelvi környezetben is magas színvonalon tudják folytatni.

Pedagógiai programunkat a két tanítási nyelvű oktatás törvényei előírásai 4/2013.(I.11.) EMMI rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról, valamint az e rendelet kerettanterveket tartalmazó 2. számú mellékleteként kiadott Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz, és az e rendelet 4. számú mellékletében a Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskola, középiskolai célnyelvi civilizáció oktatáshoz kiadott kerettantervben foglaltaknak megfelelően.

7.2 ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

- Szerezzenek ismeretet a világról, a célnyelvi országról, annak intézményeiről, az ott élő emberekről, ezeket hasonlítsa össze Magyarországgal, vonjon le következtetéseket.
- Ismerje meg más országok közösségeinek kultúráját, társadalmi szokásait, viselkedési formáit a mindennapi életben és az emberi kapcsolatokban.
- Alakuljon ki interkulturális tudatossága, személyes tapasztalat alapján is.
- Jusson interkulturális ismeretek birtokába (kezdeményezőkézség, kapcsolatépítés, kapcsolattartás, konfliktuskezelés).

- Fejlődjön személyisége sokirányúan a nyelvtanulás során (nyitottság, előítéletektől való szabadulás, önbizalom, kommunikációs igény, helyes értékrend, vállalkozó szellem, ambíció, érzelmi gazdagodás, önismeret).
- Fejlődjenek a kulcskompetenciák az idegen nyelv tanulása során (figyelem, memória, feladatmegoldás, önálló tanulás, önismeret).
- Ismerje meg az idegen nyelv tanulásának különféle stratégiáit, tanulási technikáit és válassza ki a számára legmegfelelőbbet.
- Emelkedjen egyre magasabb szintre kommunikációs készsége:
 - nyelvi összetevők: lexikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai ismeretek
 - szociolingvisztikai összetevők: társadalmi konvenciók a nyelvben
 - pragmatikai összetevők: ismeretek és készségek, amelyek a nyelvi és nem nyelvi elemek használati értékére vonatkoznak
- A tanulók vegyenek részt projektek tervezésében, készítésében, bemutatásában.

7.3 ILLESZKEDÉS A PEDAGÓGIAI RÉSZCÉLOKHOZ

- 1-2. évfolyam: bevezető szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a vizuális kultúrát, életvitel és gyakorlatot/életvitel és tervezés, és a testnevelés és sport tantárgyakat.
- 3-4. évfolyam: kezdő szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a vizuális kultúrát, életvitel és gyakorlatot/életvitel és tervezés, és a testnevelés és sport tantárgyakat.
- 5-6. évfolyam: alapozó szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a célnyelvi civilizációt, történelem, társadalmi és állampolgári ismereteket és a testnevelés és sport tantárgyakat.
- 7-8. évfolyam: fejlesztő szakasz
 - Ezen a két évfolyamon idegen nyelven oktatjuk a célnyelvet, a célnyelvi civilizációt, történelem, társadalmi és állampolgári ismereteket és a testnevelés és sport tantárgyakat.

7.4 SZEMPONTOK A KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ KÉPZÉSBEN VALÓ TOVÁBBHALADÁSHOZ FELSŐ TAGOZATON

Alapvetően szükséges, hogy a tanuló megfelelő szintet érjen el mind az idegen nyelvi tartalmak (úgy mint szókinccs, nyelvtani tudás, kiejtés), mind az idegen nyelvi készségek (hallott szöveg értése, olvasás, írás, beszéd) területein, mert ezen tudás birtokában lesznek csak képesek tanulmányaikat célnyelven folytatni például történelem, vagy célnyelvi civilizáció tantárgyakból a felső tagozaton.

Ennek értelmében a negyedik évfolyam végén a kéttanítási nyelvű osztályainkba járó tanulóink egy részének felajánljuk, hogy az idegennyelv-orientáltságú csoportban folytassák angol/német

tanulmányaikat, így ötödik osztálytól nem egyszerű létszámfelezés alapján, hanem „nívócsoportos” bontásban alakul a két idegennyelvi csoport az osztályon belül:

- kéttanításnyelvű és
- idegennyelvi orientáltságú csoport

A csoportok kialakítása során figyelembe vesszük:

- Tanulmányi eredmény német/angol nyelvből
- Az év közben megírt mérések eredménye: olvasott szöveg, hallott szöveg.
- Tanórai tapasztalatok: szókincs, olvasás, helyesírás beszédértés, verbális kommunikáció

Mindezek mellett azonban egyéb szempontok is jelentősek, amikor egyénileg vizsgáljuk a tanulókat, hiszen nem kizárólag az idegen nyelv tudása kell a sikeres tovább haladáshoz a későbbiekben, ezért is végzünk kompetenciaalapú méréseket. A tanulónak képesnek kell lennie komplex feladatok adott kontextusban történő sikeres megoldására.

Ehhez szükségesek:

- Kognitív- és gyakorlati képességek
- Ismeretek mobilizálása
- Tanuláshoz való hozzáállás, szorgalom
- Munkatempó
- Szociális és magatartási komponensek és attitűdök
- Anyanyelvi kompetenciák (pl. szövegértés, helyesírás)
- Logikus gondolkodás
- Problémamegoldó képesség

Az osztályfőnök, a betanító pedagógusok, vagyis az összes műveltségterületen tanító pedagógus véleményére szükség van a döntésben.

Fontos kiemelni, hogy a tanulók személyiségének komplexitása, a figyelembe vett tényezők mennyisége miatt egyénenként történik az elbírálás. A szülőket személyesen tájékoztatjuk a döntésről a tanév végén.

A célnyelv tanulása mellett a felső tagozaton megjelenő új kihívások sikeres teljesítéséhez a tanulónak képesnek kell lennie:

- Idegen nyelven történő tanulásra
- Idegen nyelvű információ feldolgozására
- Idegen nyelven való gondolkodásra
- A célnyelv használatára az információszerzésben, -közlésben, -alkalmazásban
- Egyéb tantárgyakból szerzett készségek, ismeretek alkalmazására idegen nyelven, illetve a célnyelvi órákon szerzett ismeretek alkalmazására más tantárgyak tanulásában
- Szóban és írásban megnyilvánulni, következtetéseket levonni, véleményt alkotni
- Az idegen nyelvet kommunikációs helyzetekben használni.

8. SAKKPALOTA KÉPESSÉGFEJLESZTŐ PROGRAM

8.1 ALAPELVEK, CÉLOK FELADATOK

Korunk, a digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg-, adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy bizonyos ezzel kapcsolatos, rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerzésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való megvizsgálásával (minimum a saját és az ellenfél szempontjából) válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korba beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbeszoruló logikai-elemző gondolkodást is készségi szinten képes fejleszteni.

A Sakk, mint oktatási eszköz kerettanterve a megújult nevelésközpontú iskola, s ezen belül egy kompetencia alapú nevelési-oktatási folyamat része, amely biztosítja a sakkozás intézményesen szervezett tanítását-tanulását.

A sakk, az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, iskolás kor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékosan hat az értelmi képességek, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére. Azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni a sakkozás nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem.

A sakkjáték tanulásának-gyakorlásának kedvező hatása a gyermekek egész intellektuális fejlődésére tudományosan is kimutatott.

- A sakk haszna a közoktatásban elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző műveltségi területek elsajátítását, képessé tesz az elavult információk elvetésére, és az új információk beépítésére, vagyis egészében a jövőre készít elő.
- Sakkozás közben a gyerekek egy sor már tárolt információt mozgósítanak és kombinálnak össze, miközben idegrendszerükben a sejtek közti kapcsolatok száma sokszorozódik. Ezeket a kapcsolatokat fogják felhasználni mindenfajta tanulása során. A sakk a maga vizuális szimbólumrendszerével az egész tanulási folyamat kialakulására komoly kihatással van.

A Sakk, mint oktatási eszköz projekt bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében.

További cél:

- a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
- a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
- önálló döntéshozás kialakítása,
- összefüggések, globális folyamatok felismerése,
- önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- gyakorlatias szemlélet kialakítása,
- kreativitás növelése,
- viselkedés zavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben
- memóriafejlesztés.

A sakk egy, a tanuló személyiségét komplexen fejlesztő stratégiai táblajáték.

A sakk szabályainak tanulása közben a gyermeknek bővül:

- emlékezet,
- szóincse,
- megkülönbözteti a bábukat és nevet rendel melléjük,
- megismeri tulajdonságaikat: melyik hogyan léphet, hogyan üthet,
- megtanul, síkban tájékozódni
- megismeri a mátrixot: a sor és oszlop fogalmát,
- egyezteteti a bábuk helyét és értékét,
- a táblán történő tájékozódáshoz számokat és betűket rendel egymáshoz,
- elsajátítja a játékszabály rendszerét.

A kompetenciafejlesztést az alsó tagozaton a tanító, a sakkoktató az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal valósítja meg. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

8.2. ÓRASZÁMOK

A kerettanterv ajánlott óraszám a heti egy, a tanítási tanulási folyamatba építve. A képességfejlesztő sakkot a 2018/2019-es tanévtől vezettük be felmenő rendszerben a testnevelés óra terhére.

8.3. A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az értékelés során célszerű a szöveges értékelést alkalmazni, mivel a kompetenciafejlesztés során elsősorban nem csupán az ismeretek hiányát vagy meglétét vizsgáljuk, hanem a tanuló önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását. A tanuló értékelésének szempontjai:

- fogalmak ismeretére
- készségek
- attitűdök.

Az ellenőrzés területei, formái:

A tanulók – tanító által történő – megfigyelése önálló tevékenységben vagy csoportmunkában/páros munkában való részvétel során.

A fejlődési folyamat követése során végzett elemzések informálnak:

- a tanulók egyéni haladásáról (tanulási mód, tempó, egyéni nehézségek, különleges érdeklődés, egyéni teljesítmény stb.);
- a fogalomépítés aktuális szintjéről.

A diagnosztikus mérések segítik annak megállapítását, hogy az „indulási” és várható „érkezési” szint között meghúzott fejlesztési folyamat ívének mely pontján észlelhető hiány, töréspont. Ezek differenciált okainak kutatása teszi lehetővé a „formáló - segítő” értékelés megfogalmazását. Az időszakos, diagnosztikus mérések megtervezése mindig a tanító feladata, aki pontosan tudja, milyen célokat tűzött ki az adott időszakban, és mit, milyen konkrétsági szinten és milyen mélységben tudtak feldolgozni.

A szummatív mérések is hozzájárulnak ahhoz, hogy pontos képet alkossunk a tanulók tudásáról, képességeik fejlődéséről. Ezek a mérések azonban semmiképpen nem fontosabbak és nem adnak hitelesebb információkat a gyerekek felkészültségéről, mint a velük folyamatosan együtt dolgozó pedagógus megfigyelései.

Az 1. és 2. évfolyamon semelyik formában nem javasolható a teljes tanórát kitöltő mérés.

A tanulási folyamaton belül a tanulók értékelésével az egyén fejlettségét, aktuális tudását viszonyítjuk a saját képesség szerint elérhető legmagasabb szinthez, valamint a fejlesztés, tanulás során várható eredményhez. A tantervben az egyes évfolyamok végén a fejlődés várható eredményeinek meghatározását irányelveknek kell tekinteni. Azt, hogy az adott területen mennyire biztatóak az aktuális helyzet és a fejlődés jelei, a pedagógusnak kell megítélnie. Vannak olyan területek, amelyekben viszonylag egyszerűen, teszteléssel megállapíthatók a teljesítmények. Ezek a területeken is óvatosan kell kezelni a megfogalmazott irányelveket, hiszen pl. a számolni legjobban tudó ember is követ el számolási hibát, az egyébként jó problémamegoldó ember is félreérthet egy - egy olvasott vagy hallott szöveget. Ezért – bár mérésekkel sok területen megbízható információkat szerezhetünk növendékeink tudásáról, felkészültségéről, képességeinek fejlettségéről – kellő mértékben kell támaszkodnunk a folyamatos megfigyelés során gyűjtött tapasztalatokra.

Az év végi értékelés egyrészt a szummatív mérési eredményekre, másrészt a tanító folyamatos megfigyelései során szerzett összképre épül.

A fejlesztendő attitűd az kompetenciafejlesztésen belül a tanuló önmagához és az őt körülvevő világhoz való, különösen a társakhoz való viszonyt jelenti. Akkor sikeres a fejlesztés, ha a tanuló szubjektív értékelése önmagával és társas (formális és informális) kapcsolataival szemben átfedésben van a külső szemlélők értékelésével.

A rendszeres visszajelzés a tanulónak a pedagógus és társai által a tanév során elengedhetetlen. A visszajelzések gyűjtése és dokumentálása portfóliószerűen történhet, ugyanígy a tanuló reakcióinak és elhatározásainak rögzítése segíti az értékelést.

- A megfelelt szint többnyire az elsajátított ismertek alkalmazását jelenti, amikor a tanulók segítséggel képesek az ismerteket az adott helyzetben történő alkalmazására.
- A kiválóan megfelelt szint azokat a megalapozott átlagismerteket feltételezi, amelyek birtokában a tanuló önállóan képes azokat adott helyzetben, problémamegoldás során alkalmazni.

Sokat segíthet, ha a tanári értékelés mellett lehetőséget adunk a folyamatos önértékelésre is. 1. osztályban az önértékelés szóban történhet, majd fokozatosan bevezetve 2. osztálytól írásban is.

Minden témakör előtt a csoporttal közösen kitölthetünk egy önértékelő táblázatot, vagy megkérhetjük a diákokat, hogy egyénileg töltsék ki azt.

9. DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV

9.1 A DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV MEGHATÁROZÁSÁNAK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

A Digitális Fejlesztési Terv rövid és hosszú távú céljainak meghatározásában az alábbi szempontok figyelembe vételét követtük:

- Célcsoport igényeihez való igazodás: az elérni kívánt 6-14 éves korosztályú célcsoport legfontosabb oktatási igénye, hogy iskolai éve alatt olyan minőségi képzésben részesüljön, amelynek elsajátításával képes lesz boldogulni a XXI. század munkaerő-piacán. Ehhez olyan, korábban nem ilyen mértékben előtérbe kerülő kompetenciákat kell fejleszteni, mint a digitális írástudás, az élethosszig tartó tanulás képessége, illetve a kreativitás és proaktivitás készsége.
- Releváns szakmapolitikai megalapozó dokumentumok célrendszeréhez való igazodás: mindenképp a Köznevelés-fejlesztési Stratégia és Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája célrendszerének figyelembe vétele a projekt tervezésekor
- VEKOP-7.3.3-17 Digitális környezet a köznevelésben című pályázat felhívásának célrendszere.

9.2 A DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV RÖVID TÁVÚ CÉLJAI

A rövid távú célok általános jellemzője, hogy 1-3 éven, azaz a projekt megvalósítási időszakán belül hatnak, illetve valósulnak meg.

1. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés:
a projektben kiemelt figyelem irányul a nevelési-oktatási intézmények digitális infrastruktúrájának fejlesztésére, beleértve a fizikai eszközöket és a használt szoftvereket egyaránt. Olyan digitális infrastrukturális fejlesztést kívánunk 4 intézményünkben megvalósítani, amelynek eredményei mindenki számára egyaránt hozzáférhetőek, illetve a kooperativitás jelentőségén keresztül segíti a hátrányos, halmozottan hátrányos, sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók társadalmi reintegrációját. Az alkalmazni kívánt új digitális pedagógiai módszertan hozzájárul ahhoz, hogy növekedjen az iskolai osztályokon belüli együttműködési készség, esélyt teremtve ezzel a leszakadók felzárkóztatásához. Mindemellett a fejlesztések révén az iskola eszközparkja is megújul, ami további pedagógiai lehetőségek előtt teremti meg az esélyt.
2. A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése:
a most az általános és középiskola padjaiban ülő tanulók legkorábban (legalább egy 2 éves felsőfokú szakképzés elvégzését is figyelembe véve) legkorábban 4-14 év múlva lépnek ki a munkaerő-piacra. Az IT-technológia mai fejlődési üteme arra enged következtetni, hogy még a ma a gimnázium padjait koptatóknak is legalább 1 új technológiai innovációt meg kell ismerniük, mielőtt ténylegesen elkezdenének dolgozni. A XXI. század gyorsan változó világához való igazodás nem képzelhető el az ezt elősegítő kompetenciák érdemi fejlesztése nélkül. Az élethosszig tartó tanulás képessége, az új ismeretek befogadásának készsége, a digitális írástudás és a virtuális térben való eligazodás képessége, a kreativitás és problémamegoldó készség elsajátítása mind olyan tényezők, amelyek fiataljaink boldogulását alapvetően befolyásolják.

3. A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése:
 célunk a négy kiválasztott partner nevelési-oktatási intézményben olyan, a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ által kifejlesztett digitális oktatási programcsomagok bevezetése, amely alapjaiban újítja meg a pedagógiai gondolkodást. Célunk, hogy a kiválasztott osztályokban és tantárgyak esetében, az iskolai kontaktórák legalább 40%-a ezeknek a digitális programcsomagoknak a használatával valósuljon meg. A fejlesztéssel elő kívánjuk segíteni a nevelési-oktatási intézményen belüli, valamint az intézmények közötti hálózatosodást is, amelynek során a digitális módszertan által tartott órák óravázlata és elkészült digitális tanmenetei szélesebb nyilvánosság előtt is megosztásra kerülnek.

4. A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása:
 a Digitális Fejlesztési Terv megvalósítása során 10 fő szakmai megvalósítót kívánunk bevonni, akik a bevezetésre kerülő digitális programcsomagokat érdemben fogják használni. A képzők digitális kompetenciájának fejlesztésére az elmúlt években csupán korlátozott lehetőség adódott, leginkább korábbi pályázati projektek megvalósításának határmezsgyéjén jelent meg. Jelen pályázat megvalósítása során, annak első harmadában, felkészülve a digitális oktatási programcsomagok bevezetésére, a bevont szakmai megvalósítók számára a digitális tanítást-tanulást elősegítő képzések elvégzését irányozzuk elő.

A célok és a tevékenységek összefüggése:

Projekt rövid távú céljai	Tervezett tevékenységek
A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés	IKT eszközök, berendezések beszerzése. A digitális pedagógiához kapcsolódó, valamint a tanulók nevelését-oktatását támogató digitális eszközök, taneszközök beszerzése Tantermek, szaktantermek, laborok, egyéb helyiségek felszerelése, alkalmassá tétele a Digitális Fejlesztési Terv megvalósítására.
A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése	Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok szervezése. Az összeállított vagy választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése (digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projektek leírások stb.), illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál (a továbbiakban: NKP) felületén.
A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése	Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára. A pedagógusok munkáját segítő digitális módszertani asszisztensi feladatok ellátása A módszertani csomag intézményi bevezetését támogató szolgáltatások (pl. helpdesk, rendszergazdai szolgáltatás) kialakítása és elérhetőségének biztosítása. A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről. Az implementációt támogató események (pl. szakmai napok, workshop-ok, videokonferenciák, tantestületi tréningek) szervezése, online tanári közösségek kialakítása, legalább a programba bevont

	intézmények közötti tapasztalatsere (az alkalmazott tananyagok, módszertanok, eszközök, programok vonatkozásában) megvalósítása.
A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása	A bevont pedagógusok folyamatos szakmai támogatása, mentorálása, a folyamatok minőségbiztosítása. A támogatott intézmény bevont pedagógusainak akkreditált pedagógus továbbképzésen történő részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése elsősorban az összeállított vagy választott digitális pedagógiai módszertani csomaggal összhangban. A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása.

9.3 A DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV HOSSZÚ TÁVÚ HATÁSAI

1. A térség társadalmi problémáinak enyhülése:
a digitális pedagógiai metódusok hosszú távú alkalmazása elősegíti a térségben élő, az iskolákban tanuló fiatalok társadalmi kohézióját. A sikeres felzárkóztatási programok révén a társadalom marginalizált rétegei is visszaintegrálhatók, ezzel idővel javul a térség belső kohéziója. Az alfa generáción belül az iskolai tanulmányok alatt hatékony együttműködési struktúrák alakulnak ki, amelyek a munkaerőpiacra kilépve is megmaradnak. Ezzel a digitális, újszerű pedagógiai módszertanok nem csak a felzárkóztatást segíti, de közvetve az integrált társadalmi struktúra kialakítását is.
2. A térségi, regionális és hazai munkaerő-piaci kínálat javulása:
az újszerű módszertanok és programcsomagok használatának bevezetésével a résztvevő diákok újszerű, a XXI. század munkaerő-piacának megfelelő kompetenciákkal fognak rendelkezni. A megszerzett készségek alapján a térség munkaadóinál könnyebben tudnak majd elhelyezkedni, megnő a keresleti igény a helybeli fiatalok tudására. Ezzel javul a térség foglalkoztatási helyzete, a megfelelő minőségű munkahelyek elérésével pedig enyhül a térségre ható kivándorlási nyomás.
3. A nevelési-oktatási intézmények oktatási piacon való pozíciójának javulása:
a projekt során erőteljesen periferikus vonásokat mutató térségben működő iskolai fizikai infrastruktúrális és módszertani fejlesztése valósul meg. Az új innovációk alkalmazásával lényeges javulás áll be az iskola térségben betöltött társadalmi és gazdasági potenciáljában és pozíciójában. A fejlesztések hatására nagyobb kedvvel íratják be a családok és szülők gyermekeiket a fejlesztett intézménybe, kevesebben vállalják azt, hogy messzebbre lévő iskolákban tanuljanak. Ez a térség népesedési gondjainak megoldására is pozitív hatással lesz.
4. Térségi gazdaság struktúraváltásának elősegítése:
a fiatalok által megszerzett, és a munkaerő-piacon releváns módon hasznosítható digitális, kreatív és problémamegoldó kompetenciák közvetve hatással lesznek a térség gazdasági struktúrájára. Jelenleg a modern, kreatív iparágak alig teremtenek munkahelyet a periferikus térségekben, azok főleg a városokra koncentrálnak. A korszerű készségek elsajátításával elhárul az egyik fő akadály a munkavállalók képzetlenségének problémája az elől, hogy a vállalkozások ezekben a térségekben telepedjenek le, vagy hozzanak létre legalább távmunkában betölthető munkahelyeket. A folyamatnak jelentős hatása lesz a térség népesedési trendjeinek megváltoztatásában, csökken az elvándorlási hajlam.

9.4 A VEKOP-7.3.3-17 PÁLYÁZATI FELHÍVÁS CÉLRENDSZERÉHEZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Felhívás célrendszere	A Digitális Fejlesztési Terv rövid távú céljai
A digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztése a pedagógusok képzésével és a támogató eszközöknek bevezetésével és beválás-vizsgálatával	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása
A tanulók matematikai, digitális és természettudományos, valamint problémamegoldó kompetenciáinak fejlesztése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése
Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájában foglalt fejlesztési célok megvalósítása.	A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés. A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása
A pilot programot megvalósító intézményben a digitális környezeti fejlesztések hozzáférhetővé, akadálymentessé tétele, kiemelten a fogyatékkal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) számára	A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés. A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése

9.5 A KÖZNEVELÉS-FEJLESZTÉSI STRATÉGIA CÉLRENDSZERÉHEZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Köznevelés-fejlesztési stratégia specifikus céljai	A Digitális Fejlesztési Terv rövid távú céljai
Tényeken alapuló szakpolitika és gyakorlat révén fenntartható, szakmailag hatékony köznevelés és ágazatirányítás fejlesztése.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A köznevelési ágazat teljes standard irányítási, ellenőrzési, értékelési rendszerének kialakítása.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A pedagógiai szakmai szolgáltatások és a pedagógiai szakszolgálatok által nyújtott szolgáltatások egységesítése, színvonalának emelése.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése. A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A tanulói ismeretek és attitűdök szintjének emelése, fejlesztése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
A pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztése összhangban az új tantervi-tartalmi szabályozókban megjelenő követelményekkel.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
Az új tantervi-tartalmi szabályozóknak megfelelő tanulási környezet és taneszközök fejlesztése, bevezetése, elterjesztése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés.

A pedagógiai kreativitás és újítás, valamint a tehetség támogatása a köznevelés minden szintjén.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A pedagógusképzés folyamatos hozzáigazítása a megújuló köznevelési rendszer és a társadalom igényeihez.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A pedagógusok folyamatos szakmai fejlődésének biztosítása.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A végzettség nélküli iskolaelhagyás arányának csökkentése.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
A nyitottságra ösztönző nevelés támogatása.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
A nemzetiségi nevelés-oktatás szakmai támogatása.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése.
Tényeken alapuló szakpolitika és gyakorlat révén fenntartható, szakmailag hatékony köznevelés és ágazatirányítás fejlesztése.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.

9.6 MAGYARORSZÁG DIGITÁLIS OKTATÁSI STRATÉGIÁJA CÉLRENDSZERÉHEZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája célrendszere	A Digitális Fejlesztési terv rövid távú céljai
A pedagógusok IKT-tudása, módszertani kultúrája, motivációja és használata feleljen meg a digitális oktatás követelményeinek.	A XXI. század igényeinek megfelelő pedagógus társadalom kialakítása.
A digitális tartalomkínálat, módszertani támogatás és tudásmegosztás tegye lehetővé, hogy az IKT eszközök használata minden tantárgy esetében beépüljön a tanítás-tanulás és az értékelés folyamatába.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
A köznevelési feladat ellátási helyek, illetve a tantermek internet- és eszközellátottsága – nemzeti standardok alapján – feleljen meg a digitális oktatás követelményeinek	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés.
A tanulók számára biztosított eszközrendszer feleljen meg a horizontális (IT biztonság, esélyegyenlőség) követelményeknek.	A XXI. század követelményeihez igazodó kompetenciafejlesztés erősítése. A digitális esélyegyenlőséget megteremtő infrastruktúra fejlesztés.
A digitális oktatási adminisztrációs megoldások teljes körűen biztosítsák a pedagógusok, illetve intézmények adatszolgáltatási kötelezettségeinek teljesíthetőségét és a tevékenységük ellátásához szükséges információk elérhetőségét.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.
DOS implementációs keretrendszer kialakítása.	A digitális pedagógiai módszertanok intézményi szintű és hálózatos fejlesztése.

9.7 HELYZETELEMZÉS, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK BEMUTATÁSA

Az Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Nagykőrös városában működik, amely a Közép-magyarországi régióban, Pest megyében, a Nagykőrös járásban található. A település lakossága kb. 24.000 fő, ebből az általános iskolás korúak száma kb. 2000 fő.

Az iskola létszáma a 2016/2017. tanévben 449 fő, ebből 272 fő jár alsó tagozatra, 177 fő felső tagozatra. 2012-ben 438 fő volt az intézmény tanulói létszáma, ebből 239 fő járt alsó és 199 fő felső tagozatra, vagyis az iskola tanulói összlétszáma lassan növekszik, alsóban erőteljesebb növekedés mutatkozik az elmúlt öt évben. Az 1. táblázat alapján az intézmény hatodik és nyolcadik évfolyamos diákjainak matematika kompetencia eredményei számottevően nem különböznek az országos átlagtól.

Az iskola kompetencia eredményeinek országos átlagtól való eltérése:

	2012		2016	
	6. évfolyam	8. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam
Matematika	-1,7%	+1,6%	+9,7%	+0,9%

9.7.1 A GYAKORLATBAN ALKALMAZOTT DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI ESZKÖZTÁR BEMUTATÁSA, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

9.7.2 AZ INTÉZMÉNY MÓDSZERTANI FELKÉSZÜLTSEGE A DIGITÁLIS KOMPETENCIA FEJLESZTÉS TERÜLETÉN

Iskolánkban rendszeres az interneten is elérhető tananyagok használata. A tanórákon használjuk az SDT-t vagyis a Sulinet Digitális Tudásbázist használják a kollégák, melyen rengeteg animáció, videó, kép, letölthető tananyag található. A diákok elsősorban Power Point bemutatókat készítenek, van, aki már segítség nélkül. Pedagógus által készített, összegyűjtött segédanyagok használata valósul meg, Power Pointos bemutatótól kezdve az SDT-ről letöltött bemutatót át. A pedagógusok a tananyag feldolgozás és önálló munka során használják a digitális eszközöket. Elsősorban az alábbi témakörök oktatásához használják az infókommunikációs eszközöket és ahhoz kapcsolódó pedagógiát: matematika: geometriai problémák. Történelem: csaták elemzése, Földrajz: természetismeret, gazdaságföldrajz. Mindemellett a pedagógus kreativitása szab határt a megvalósításnak és alkalmazásnak.

A digitális kompetencia fejlesztése a pedagógiai programban több helyen megjelenik, ugyanakkor önálló fejezetet nem alkot. Hiányzik azonban a digitális módszertan helyi tantervekbe, illetve tanmenetbe való integrált beépülése.

Erősségek:

- Tantestület tagjai egyre fontosabbnak tartják a digitális eszközök használatát.
- A 2016/17-es tanévben bevezettük az e-naplót.

Negatívumok:

- Digitális módszertan a helyi tantervekbe nem épült be kellően integrált módon
- A pedagógiai programban a digitális kompetencia fejlesztése nem jelenik meg önálló fejezetként.

9.7.2.1 FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

A digitális pedagógiai módszertan bevezetéséhez az alábbi területen lenne szükséges az előrelépés:

- 1) A jelenlévő géppark állománya nem megfelelő számú, interaktív tábla és projektor kevés van az intézményben. A képzéseken szerzett ismeretek már elavultak. Ennek megoldása elengedhetetlen a digitális tanításban való továbblépéshez.
- 2) Átfogó módszertani fejlesztések szükségesek az IKT eszközök komplex használata terén, különös tekintettel az SNI és BTM tanulók felzárkóztatása kapcsán. A sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési és tanulási magatartási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztésében és felzárkóztatásában a digitális pedagógiai módszertanok intézményi adaptálása új távlatokat fog nyitni. Ezért is fontos a digitális pedagógiai elemek pedagógiai programba, valamint helyi tanmenetekbe, tantervekbe való integrált beépülése.
- 3) A pedagógiai programba az új innovatív tartalmakat oly módon kívánjuk beépíteni, hogy az intézményt érintő külső és belső mérések megvalósuljanak, a belső értékelések eredményei alapján észlelt hiányosságok, hibák, nem megfelelőségek megszűnjenek, a szükséges javító, fejlesztő, megelőző tevékenységek megtörténjenek. Ugyancsak kívánatos volna a tanmenetekbe és helyi tantervekbe való beépülés is. Meg kell határozni azokat a tantárgyi témaköröket, amelyek esetében a digitális pedagógia a formális oktatásba, az óratervi foglalkozás keretei közé beilleszthető.
- 4) Az adaptáció során a pedagógusok ahhoz kapnak segítséget, hogy képesek legyenek sikeresen megszervezni a marginalizálódott helyzetben lévő gyerekek nevelését-oktatását a matematikai kompetencia fejlesztés területén, illetve a természettudományos megismerés területén.
- 5) A tanítást-tanulást támogató digitális kompetenciák fejlesztését támogató eszközöknek és módszereknek széles körben történő megismertetése és alkalmazása érdekében az alábbi területeken kívánjuk a digitális pedagógiai eszköz és módszer adaptálását, implementálását és tanulási-tanítási gyakorlatba ültetését:
 - matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása,
 - a természettudományos megismerés támogatása,
 - a kreativitás/problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

A pályázat megvalósításának eredményeképpen, a digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórák aránya az adott/választott csoportra vonatkoztatva az adott/választott tantárgy éves össz óraszámához viszonyítva az első teljes tanévtől el fogja érni a 40%-ot.

A digitális fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére. Nekik külön differenciált oktatás keretében külön feladatok, pedagógiai módszerek állnak rendelkezésre a fent említett kompetenciák fejlesztésével kapcsolatban. Terveink szerint rendszeresen szerveznénk délutáni kreatív felzárkóztató foglalkozásokat, amelyen a gyengébben teljesítők mellett a jobb képességűek is részt vehetnének, ezáltal integrált környezetben segíthetnék a leszakadók felzárkózását.

9.7.3 AZ INTÉZMÉNYI SZERVEZETI ÉS HUMÁN FELTÉTELEK BEMUTATÁSA, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

9.7.3.1 AZ INTÉZMÉNYI SZERVEZETI STRUKTÚRA ÉS A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ HUMÁN ERŐFORRÁS BEMUTATÁSA

A digitális pedagógia humán oldaláról pozitívumként elmondható, hogy az intézményben oktató pedagógusok egyharmada részt vett már valamilyen szintű informatikai jellegű képzésen. Ezek a következők voltak:

- Matematikai tartalmak hatékony felhasználása interaktív táblán, illetve szavazóegységek használatával a kompetenciaalapú oktatás segítésére (OKM-3/138/2008.) 30 óra 1 fő;
- Tanító – informatika műveltségterülettel 1 fő, számítástechnika szakos tanár 1 fő dolgozik az intézményben, valamint 8 fő rendelkezik ECDL vizsgával.

A megfelelő képzettségi szint eredménye, hogy a képzők 70%-a legalább alkalomszerűen használja a modern IKT eszközöket. Az informatika órán kívül más tantárgyak óráin is megjelenik a számítógép, előszeretettel nyúlnak az eszközökhöz a kollégák. Alkalomszerűen, a tantestület nagy része használja a számítógépet a tanításban. Összefoglalva elmondható, hogy a pályázat megvalósításához szükséges humán erőforrás az intézményben rendelkezésre áll.

A témával kapcsolatos negatívumok az alábbiakban foglalhatók össze:

- Ahogy a képzések taglalásánál is látható volt, bár az oktatók közül többen részesültek valamilyen digitális jellegű képzésben, a legújabb IKT eszközök használatához nem kapcsolódott humán erőforrás fejlesztés. Emiatt a dolgozók informatikai tudása elavult, mindenképpen szükség van a tudás felfrissítésére. Ezen belül szükség lenne modern infokommunikációs eszközök használatával kapcsolatos képzésekre, illetve interaktív tananyagok felhasználásával, technikai és módszertani alkalmazásával kapcsolatos ismeretbővítésekre. Az intézmény biztosítja minden pedagógusnak a továbbképzéseken való részvételt, vállalja a helyettesítések biztosítását, illetve mentorálási tevékenységet is támogatja.
- Az intézményben nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában, így a digitális módszertan bevezetésében az intézmény hátrányt szenved. Jelen projekttel ezt a hiányt is szeretnénk kiküszöbölni.

Erősségek:

- Tantestület szívesen használja a modern IKT eszközöket pedagógiai munkája támogatására.
- A képzők közül többen részt vettek már IKT jellegű képzéseken.

Negatívumok:

- A pedagógusok digitális háttértudása elavult, a legújabb technológiák használatához nem alkalmas.
- Nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában.

9.7.3.2 FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

A Digitális Fejlesztési tervben résztvevő pedagógusok megoszlása:

Szakterület	Pedagógusok száma	Kapcsolódás a választott módszertani csomaghoz
Matematika (felső tagozat)	1 fő	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása

Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programja

Biológia	1 fő	A természettudományos megismerés támogatása
Természetismeret	2 fő	A természettudományos megismerés támogatása
Informatika (alsó tagozat)	2 fő	A kreativitás/problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása
Általános iskolai tanító	4 fő	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása

A pályázatban az iskola 160 tanulója vesz részt. Intézményünkben évfolyamonként alsó tagozatban 3 osztály, felső tagozatban 2 osztály működik átlagos létszámmal, melyek között rendszeresen felbukkannak olyan tehetséges gyermekek, akik különböző tantárgyi- és sportversenyeken érnek el figyelemre méltó eredményeket.

Diákjaink összetétele a szociális háttér szerint alapján alakultak (2016-os adatok):

tanulói létszám (2016)	HH	HHH	BTM (2015)	SNI (2015)	RGYK (2015)
450	40	0	22	18	40
Arány a tanulói létszámhoz képest, %	8,8%	0%	4,8%	4%	8,8%

A program sikerességének megvalósítása szempontjából szükség lenne a pedagógusok digitális kompetenciáinak fejlesztése szempontjából különböző továbbképzésekre:

	Csomag neve	Létszám	Kapcsolódó képzések
Választott módszertani csomag	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása		
Alsó tagozat	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	4 fő	Tankocka alkalmazása az alsó tagozaton (60 óra)
Felső tagozat	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	1 fő	Tankocka alkalmazása a felső tagozaton (60 óra)
Választott módszertani csomag	A természettudományos megismerés támogatása		
Felső tagozat	Tankockák a természettudományos megismerés támogatására	3 fő	Tankocka alkalmazása a felső tagozaton (60 óra)

Választott módszertani csomag	Kreativitás/problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása		
Alsó tagozat	Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	2 fő	Mobilrobotok az iskolában, 30 óra

Mind a gyerekek, mind a pedagógusok számára fontos a mindennapi élethez és az oktatásban is, hogy az informatikai eszközök felé bizalommal forduljanak, biztonságosan és tudatosan használják az IKT eszközöket. Ezért nagymértékben szükséges a pedagógusaink és a diákjaink számára is a szemléletformálás, hiszen a digitális eszközök jelen vannak mindennapjainkban, akár az iskolában, akár az otthonunkban.

Rendszeresen szervezett workshopokon, tantestületi tréningeken, pedagógiai kampányokon minden pedagógus prezentálhatja a képzéseken és a projekt megvalósításában megszerzett tapasztalatait, jó gyakorlatait. Ezek a disszeminációs tevékenységek lehetőséget teremtenek arra, hogy a programba be nem vont pedagógusok motivációját, érdeklődését is felkeltsük a digitális pedagógiai módszerek bevezetése iránt.

Intézményvezető feladata, hogy a pályázatban részt vevő pedagógusok továbbképzéseit rögzítse és nyomon kövesse.

9.7.4 A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ INFRASTRUKTÚRA, ESZKÖZPARK BEMUTATÁSA, FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

9.7.4.1 AZ INTÉZMÉNY ESZKÖZELLÁTOTTSÁGA

Iskolánkban jelenleg a következő informatikai eszközpark áll rendelkezésre:

- 2 db smart interaktív tábla projektorral
- 25 db tanulói asztali gép, 1,5 – 4GB RAM, windows 7 educatio operációs rendszerrel, USB porttal, HDMI csatlakozás nincs. A gépek 2-5 évesek, folyamatosan biztosítjuk a karbantartásukat és évenként kb. 7 gép cseréjét tudjuk megoldani.
- 6 db tanári notebook
- 10 db projektor

Internetellátottság: az intézmény hálózati kapcsolatát és internetbiztonsági szolgáltatásait a Sulinet biztosítja. Wifi szűrés a saját routerünk szolgáltatása biztosítja. Továbbá a felnőtt tartalmak szűrését a saját proxy szerverrel oldjuk meg. (ez folyamatban van) A rendszer által biztosított le- és feltöltési sebesség nem minden esetben megfelelő.

Lego matek:

- 24 db MoreToMatch alapsomag

Erősségek:

- Megfelelő számú számítógép

- Az intézményben a modern IKT eszközök az oktatás segítésére rendelkezésre állnak, mennyiségük azonban kevés.
- Internet elérés megoldott.
- 2 osztálynak MoreToMath alapcsomag.

Negatívumok:

- Interaktív táblák száma kevés.
- Nincsenek jelen az alfa generáció oktatását leghatékonyabban javító legújabb infó-kommunikációs, hordozható technológiák.

9.7.4.2 FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK

Intézményünkben az alábbi fejlesztések szükségesek eszközpark terén:

- Interaktív tábla, legalább 70 hüvelyk képátmérővel és hozzá csatlakozó sztereo audio rendszerrel: 2 db.
- Laptop a Műszaki és Módszertani Útmutatóban meghatározott paraméterekkel: 2 db.
- Tablet, a Műszaki és Módszertani Útmutatóban meghatározott paraméterekkel: 30 db.
- Tabletek egyidejű töltését biztosító, zárható szekrény: 1 db.
- Tablettartó asztali állvány: 30 db.
- Projektor: 2 db.
- LEGO WeDo 2.0 robot: 12 db.
- Megfelelő internet elérés biztosításához gigabit router.
- Tanterem menedzsment szoftver: 30 db Androidos táblagépre.
- 1 teremben: 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 20 db tablet – Tankocka programcsomag bevezetésére és alkalmazására.
- 1 teremben: 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 10 db tablet (2 tanulónként 1 db), 12 db LEGO WeDo készlet – LEGO kreativitás programcsomag bevezetésére és alkalmazására.

Az eszközök beszerzésével járó munkaigény:

Termék	Beszerzési költség	Szállítási igény	Beszerelési igény
Interaktív tábla és kiegészítők	X	X	X
Tanári laptopok	X	X	
Tanulói tabletek	X	X	
Projektor	X	X	X
LEGO WeDo 2.0	X	X	
Tablet töltő és tároló szekrény	X	X	
Tablettartó asztali állvány	X	X	
Router	X	X	

9.7.5 VÍZIÓ

A pedagógusok, tanárok az órára való felkészülés keretében több, előre elkészített, feldolgozott tananyag és tanmenet közül választhatnak, amelyek online módon elérhetőek, tovább szerkeszthetőek és alakíthatóak. Az opcionálisan választható tananyagok és tanmenet mellé módszertani útmutató is tartozik. A különféle tananyagok illeszkednek a különböző igényekhez (hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény)

Az órán a pedagógus, tanár, az előre elkészített anyagot multimédiás tartalmak bemutatására is alkalmas berendezéssel mutatja be, felhasználva az „IKT az oktatásban” témában megszerzett ismereteit.

A diákok interaktív módon tapasztalhatják meg, illetve alakíthatják a tananyag elemeit, ami jelentősen hozzájárul a megértéshez és a tananyag elsajátításához. A diákok az órán kívüli időszakban is hozzáférnek az órai anyaghoz, annak kiegészítéseihez, ezekkel kapcsolatban önellenőrző és tanári ellenőrzés mellett végezhető feladatokat kapnak. A tananyaggal kapcsolatban órán kívül is kérdéseket tehetnek fel online módon.

A pedagógus, tanár a dolgozatokat, házi feladatokat elektronikus módon gyűjti be és a feladattípustól függően, elektronikusan értékeli is ki (ezzel értékes munkaidőt takarít meg, amit hasznosabb feladatokra fordíthat, pl. órára felkészülés, tananyagszerkesztés).

A pedagógusok, tanárok, adott esetben a diákok is közreműködnek a tananyag-fejlesztésben.

Az IKT eszközöknek és a hozzá kapcsolódó módszertani megvalósításnak köszönhetően javul a diákok digitális, szövegértési és természettudományos kompetenciája, amely nagyban segíti későbbi munkaerő-piaci elhelyezkedési esélyeiket.

9.8 INTÉZMÉNYI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

9.8.1 A PEDAGÓGIAI CÉLOK KIJELELÉSE A DIGITÁLIS PEDAGÓGIA TERÜLETÉN

Feltárt hiányosság	Fejlesztési cél
Digitális módszertan a helyi tantervekbe nem épült be kellően integrált módon	<p>A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított, vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása.</p> <p>Az összeállított, illetve választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése (többek között digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projekt leírás), illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál (a továbbiakban: NKP) felületén.</p> <p>A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről.</p> <p>Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára.</p>

	Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ (a továbbiakban DPMK) által meghatározott szempontok szerint.
Pedagógiai programban a digitális kompetencia fejlesztése nem jelenik meg önálló fejezetként	<p>A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított, vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása.</p> <p>A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről.</p> <p>Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára.</p> <p>Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ (a továbbiakban DPMK) által meghatározott szempontok szerint.</p>

Az intézmény digitális fejlesztése terén az alábbi pedagógiai módszertani csomagokat kívánjuk választani:

- A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása.
- A természettudományos megismerés támogatása.
- A kreativitás, problémamegoldó gondolkodás képességének támogatása.

Kiemelt kompetenciafejlesztési célok (mindegyik csomag esetében megjelenik):

- Kommunikációs készség fejlesztése.
- Együttműködési készség fejlesztése.
- Problémamegoldás és kritikus gondolkodás képességének fejlesztése.
- Digitális műveltség képességének fejlesztése.

Járulékos kompetenciafejlesztési célok (csak a csomagok egy részében jelenik meg):

- Kreatív kompetencia fejlesztése.
- Önkifejezés és önértékelés képességének fejlesztése.

Az egyes digitális csomagokat a következő évfolyamokon kívánjuk bevezetni:

- A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása:
 - ⊖ Tankockákkal az eredményes matematika tanuláért: 1, 3, és 5. évfolyam, évfolyamonként 1-1 osztály (20 fő/ osztály).
- A természettudományos megismerés támogatása:
 - Tankockák a természettudományos megismerés támogatására: 6. és 7. évfolyam, évfolyamonként 1-1 osztály (20 fő/osztály).

- A kreativitás, problémamegoldó gondolkodás képességének támogatása:
 - o Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO WeDo eszközökkel: 1 évfolyam, 3. évfolyam, évfolyamonként 1osztály, 20 fő/osztály.

9.8.2 AZ ÉRINTETT FEJLESZTÉSI CÉLCSOPORTOK MEGHATÁROZÁSA

Programcsomagok	Tanulói célcsoport		Tanári célcsoport	
A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása	Alsó tagozat	80 fő újonnan bevont (4 2 évfolyam, 1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Általános iskolai tanító	4 fő
	Felső tagozat	40 fő újonnan bevont (1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Matematika tanár	1 fő
A természettudományos megismerés támogatása	Felső tagozat	40 fő újonnan bevont + 40 fő korábbról bevont (2 évfolyam, 1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Tanító természetismeret műveltségterülettel	1 fő
			Biológia szakos tanár	1 fő
			Földrajz szakos tanár (természetismeret tanításban)	1fő
A kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása	alsó tagozat	40 fő korábbról bevont (1 évfolyam, 1 osztály/évfolyam, 2 tanévben)	Tanító informatika műveltségterülettel	2 fő

Sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók bevonása: intézményünk vállalja, hogy bevont osztályonként legalább 1 fő SNI-s vagy BTMN-s tanulót bevon a projektbe. Így a projektbe bevont SNI vagy BTMN tanulók száma minimálisan 6 fő.

A projekt közvetett célcsoportjai a következők:

- Elsődleges közvetett célcsoport: tanári kar többi tagja.
- Másodlagos közvetett célcsoport: projektbe bevont tanulókkal és pedagógusokkal közvetlen kapcsolatban álló emberek: családtagok, nem az iskolában tanuló barátok, ismerősök, stb.
- Harmadlagos célcsoport: településen élő, a projekt célcsoportjával közvetlen kapcsolatba nem kerülő emberek.

A projektben érintettek köre a következő:

- A nevelési-oktatási intézmény fenntartója.
- A pedagógusok kompetenciáját fejlesztő képzések lebonyolítói.
- A fizikai infrastruktúra szállítói és beüzemelői.
- A pedagógiai mérés-értékelések elvégzői.

9.8.3 AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI ÉS HUMÁN FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSÁRA, FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ CÉLOK

Negatívum	Kötelező tevékenység
<p>A pedagógusok digitális háttértudása elavult, a legújabb technológiák használatához nem alkalmas</p>	<p>A támogatott intézmények bevont pedagógusainak akkreditált pedagógus továbbképzésen történő részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése elsősorban az összeállított vagy választott digitális pedagógiai módszertani csomaggal összhangban.</p> <p>A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított, vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása.</p> <p>Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok szervezése.</p> <p>A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről.</p>
<p>Nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában</p>	<p>A pedagógusok munkáját segítő digitális módszertani asszisztensi feladatok ellátása.</p> <p>A résztvevő intézmények és bevont pedagógusaik folyamatos szakmai támogatása, mentorálása, a folyamatok minőségbiztosítása.</p>

Célunk, hogy a bevont pedagógusok mindegyike akkreditált továbbképzésen vegyen részt, hogy az oktatási folyamatokban hatékonyan és biztonsággal használja az informatikai eszközöket.

Mind a gyerekek, mind a pedagógusok számára fontos a mindennapi élethez és az oktatásban is, hogy az informatikai eszközök felé bizalommal forduljanak, biztonságosan és tudatosan használják az IKT eszközöket. Ezért nagymértékben szükséges a pedagógusaink számára a szemléletformálás, hiszen a digitális eszközök jelen vannak mindennapokban.

A digitális pedagógia alkalmazásának bevezetésére érzékenyítést célzó szemléletformáló kampányt kívánunk lebonyolítani az első teljes tanév első félévében. A szemléletformáló kampányt, a módszertani megújuláshoz illeszkedve digitális formában képzeljük el, illetve szeretnénk megvalósítani, a bevont tanulók és szüleik, hozzátartozóik online közösségi felületét (facebook, twitter, stb.) felhasználva.

Rendszeresen szervezett workshopokon, tantestületi tréningeken, pedagógiai kampányokon a résztvevő, bevont szakmai megvalósítók prezentáció formájában beszámolhatnak a képzéseken szerzett ismereteikről, tapasztalataikról, valamint a program megvalósítása során elért jó

gyakorlataikról. Tanévenként 2 alkalommal szervezünk interaktív, személyes jelenlétben alapuló rendezvényt, amelynek keretében bemutatjuk a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeit.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében évente 2 alkalommal tantestületi workshop-ot tartunk. Emellett a digitális módon vezetett tanórák látogatása, hospitálás is a tudásmegosztást célzó terveink közé tartozik. Intézményvezető feladata, hogy a pályázatban részt vevő pedagógusok továbbképzéseit rögzítse és nyomon kövesse.

A workshopok-on kerül sor az internetbiztonságot érintő kérdések taglalásával kapcsolatos előadások, illetve kiscsoportos foglalkozások lebonyolítására. Ezeket külső szolgáltató, előadó bevonásával az alábbi témák lesznek érintve:

- Közösségi oldalak használata, előnyök és buktatók
- Internetes vásárlás
- Digitális jog
- Informatikai eszközök beszerzésével kapcsolatos jogi kérdések vizsgálata
- Személyiségi jogok az interneten
- Vírustámadás, vírusvédelem

A pilot program lebonyolításához a digitális módszertannak be kell épülnie az intézmény pedagógiai programjába, a bevont pedagógusok tanmenetébe. A bevont pedagógusok digitális segédanyagokat készítenek, amelyeket a NKP felületén kell megosztani. Sort kell keríteni az internetbiztonság kialakítására. Más köznevelési intézményekkel partneri kapcsolat kialakítása a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése érdekében.

Szakmai együttműködések kialakítása, melyeknek célja az elért jó gyakorlatok, de egyben a kockázati tapasztalatok átadása, megosztása:

- köznevelési intézményekkel,
- Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal,
- a Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével.

9.8.4 INFRASTRUKTÚRA ÉS ESZKÖZPARK FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ CÉLOK

Negatívumok	Kötelező tevékenységek
Interaktív táblák száma kevés	IKT eszközök, berendezések beszerzése. Tanterem, szaktanterem, laborok, egyéb helyiségek felszerelése, alkalmassá tétele a projekt megvalósítására.
Nincsenek jelen az alfa generáció oktatását leghatékonyabban javító legújabb infó-kommunikációs, hordozható technológiák	A digitális pedagógiához kapcsolódó, valamint a tanulók nevelését-oktatását támogató digitális eszközök, taneszközök beszerzése. Tanterem, szaktanterem, laborok, egyéb helyiségek felszerelése, alkalmassá tétele a projekt megvalósítására.

1 teremben:

- 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 20 db tablet – Tankocka programcsomagok bevezetésére és alkalmazására.

1 teremben:

- 1 db interaktív megjelenítő eszköz, laptop, 10 db tablet (2 tanulónként 1 db), 12 db LEGO WeDo készlet – LEGO kreativitás programcsomag bevezetésére és alkalmazására.

9.8.5 A FENNTARTHATÓSÁGRA VONATKOZÓ CÉL

Hosszú távú célként megfogalmazható, hogy a pályázat eredményeit fenntartjuk, és hosszú távon beépítjük az intézmény életébe. A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, valamint az azokon tapasztaltakat feldolgozó szakmai workshop-ok (évente kétszer) keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

Ezen kívül:

- adatszolgáltatás a szakmapolitikai szereplők számára,
- beszerzésre került oktatási eszközök tanórai alkalmazása,
- egy kapcsolattartásra szolgáló fórum biztosítása,
- a pedagógiai programba beépítésre került digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

Ez utóbbi talán minden hosszú távú elképzelés közül a legfontosabb, hiszen ahhoz, hogy a digitális készségeket a gyermekek megfelelően sajátítsák el, végig kell, hogy kövesse egész iskolai életútjukat, első évfolyamtól a nyolcadikig a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

9.9 A FEJLESZTÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK MEGHATÁROZÁSA

9.9.1 A DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI-MÓDSZERTANI CSOMAG MEGHATÁROZÁSA

A választott programcsomagok:

	Alsó tagozat	Felső tagozat
	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért
		Tankockák a természettudományos megismerés támogatására
Kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása	Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	

TANKOCKA alsó és felső tagozaton:

- A tankockák a játék-alapú tanítás-tanulás eszközei.
- Segítik az ismeretátadást és az ismeretszerzést, fejlesztik a digitális kompetenciákat, az együtt-tanulás élményét nyújtják játékos környezetben.
- Távoktatásra, formatív értékelésre is alkalmasak. A tanulóknak is lehetőségük van kreatív tartalom előállításra.
- A tankockák nyilvánossá tehetőek, ezáltal mások által is felhasználhatók és átdolgozhatók, így elősegítik a tudásmegosztást is.
- A tankockákba beágyazható szöveges, képi, hang és videó részletek lehetővé teszik a matematika szemléletes oktatását.
- A tankocka sablonok sokfélesége lehetővé teszi, hogy egy-egy új ismeret gyakoroltatását fokozatosan nehezedő és többféle megközelítést biztosító tankockákkal segítsük a diákok számára.
- A sablonok használatára épülő rendszer módot ad arra is, hogy a tanulók maguk is létrehozzanak tankockákat, így a tartalomelőállításra keresztül tudjanak gyakorolni.

Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel programcsomag alkalmazása során:

- A LEGO® WeDo órai alkalmazásának előnye, hogy motiváltabbá teszi a tanulókat és lehetővé teszi képességeik fejlesztését is több tudományterülethez köthetően.
- A LEGO® WeDo alkalmazása amellyel, hogy élményszerűen és játékos formában támogatja az ismeretátadást.

A kiválasztott digitális módszertani csomagokat az alábbi területeken kívánjuk felhasználni:

- **Alsó tagozaton:**
 - matematika órákon a 4 fő tanítónő segítségével, informatika órákon 1 fő tanító informatika műveltségterülettel, 1 fő informatika tanár.
- **Felső tagozaton:**
 - matematika 1 fő, biológia 1 fő, természetismeret 2 fő szakos pedagógus segítségével.

A programcsomagok kapcsolódása az egyes szaktárgyakhoz:

Programcsomag	Tantárgy	Évfolyam és létszám	Pedagógusok száma
Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	Alsó tagozatos matematika Alsó tagozatos matematika: - szöveges feladatok - számokhoz kapcsolódó műveletek - formák kialakítása és felosztása - adatok mérése és ábrázolása helyi értékek fogalmának megértése	1. évfolyam: 1. tanév: 20 fő, 2. tanév: 20 fő 3. évfolyam: 1. tanév: 20 fő, 2. tanév: 20 fő Összesen 80 fő, 2 évfolyamon	4 fő
Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	Matematika - Számtan, számelmélet, algebra - Függvények, sorozatok - Geometria - Statisztika, valószínűség	5. évfolyam: 1. tanévben 20 fő, 2. tanévben 20 fő Összesen: 40 fő	1 fő
Tankockák a természettudományos megismerés támogatására	Természetismeret: - Erdő, vizek, vízpartok életközössége Biológia: - Növényélettan - Keringési rendszer - Ökológia, etológia - Genetika	Természetismeret: 6. évfolyam: 1. tanévben 20 fő, 2. tanévben 20 fő Biológia: 7. évfolyam, 1. tanévben 20 fő, 2. tanévben 20 fő Összesen 80 fő, ebből újonnan számított 40 fő	3 fő
Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	Alsó tagozatos informatika	40 fő (informatika: 3. évfolyam) Ezek a tanulók már szerepelnek a 80 fős alsós matematikában.	2 fő

9.9.2 ADAPTÁCIÓ ÉS FELKÉSZÍTÉS

A választott digitális pedagógiai módszertani csomagok használatához az alábbi továbbképzésekre van szükség:

- Tankocka alkalmazása alsó és felső tagozaton akkreditált képzés (60 óra): 8 fő pedagógus.
- LEGO® WeDo-ra alapozott, projekt szemléletű ismeretátadás az alsó tagozatban, 30 óra, 1 fő alsó tagozatos tanító informatika műveltségterülettel és 1 fő informatika szakos tanár.

Fontosnak tartjuk a szakmai megvalósítóként bevont pedagógusok felkészítését, mivel a legújabb digitális és IKT eszközök nevelési munkában való használatára vonatkozóan a tantestület tagjainak zöme nem vett részt megalapozó képzésen. Ennek hiánya ugyanakkor veszélyeztetheti a projekt megvalósulását. A képzések elvégzését ezért már az első teljes tanév előtt le kívánjuk bonyolítani, hogy a startvonalra (a 2018/2019-es, első teljes tanév kezdetére) teljesen felkészült oktatók álljanak. Tanévenként 2 alkalommal szervezett workshopokon minden pedagógus számára felajánlasi lehetőséggel élénk, hogy elmondhassa és bemutathassa a továbbképzéseken szerzett ismereteit, melyekkel társaik bővíthetik szemléletüket, meglévő ismereteiket. A rendezvényen bemutatjuk a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeket.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, és az ott szerzett tapasztalatokat feldolgozó szakmai workshop-ok keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

A bevont pedagógusok felkészítését, továbbképzését úgy kell megtervezni, hogy:

- Minden, a program során beszerzett és alkalmazott csomag tanórai felhasználásában pedagógusok számára az adott csomaghoz illeszkedő pedagógusképzés, - továbbképzés vagy felkészítés elvégzése kötelező.
- A képzésnek, továbbképzésnek vagy felkészítésnek illeszkednie kell a kiválasztott digitális pedagógiai-módszertani csomagok eszközeihez és a meghatározott pedagógiai célokhoz.
- A képzések/felkészítések óraszámának legfeljebb 50%-a lehet kontaktóra, a többit e-learning környezetben kell megvalósítani.
- A képzések kiválasztása a (továbbképzésre, képzésre, illetve beszerzésre) vonatkozó jogszabályoknak megfelelően történhet.

9.9.3 BEVEZETÉS ÉS ALKALMAZÁS

Pedagógusok mentorálása: a mentorálást az Országos Szakértői, valamint Országos Szaktanácsadói névjegyzéken szereplő pedagógus szakértők, valamint helyi, ilyen irányú gyakorlattal rendelkező pedagógus kollégák bevonásával kívánjuk megoldani. A mentorálást minden egyes tantárgy esetében, valamint általános intézményfejlesztés terén is biztosítani kívánjuk. Ez azt jelenti, hogy a választott programcsomagok függvényében minimálisan 7 fő mentort kell biztosítani.

- Digitális programcsomag bevezetése a formális oktatásba.

- A digitális programcsomag alkalmazása, beépítése a helyi pedagógiai tantervbe, valamint az iskola pedagógiai programjába.
- A digitális programcsomag használatával kapcsolatos kérdések és észrevételek megvitatása.
- A digitális programcsomag használatával kapcsolatos értékelés, a használat pozitívumainak és negatívumainak feltárása.
- A digitális programcsomag további használatával kapcsolatos észrevételek kezelés.

9.9.4 AZ INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEK BIZTOSÍTÁSA

A digitális programcsomagok bevezetéséhez szükséges technológiai és infrastrukturális háttér kiépítéséhez a következő eszközök beszerzése szükséges:

Programcsomag	Interaktív tábla vagy panel	Tanári tablet vagy laptop	Tanulói tablet vagy laptop	Tárolóegység	Szoftver	Egyéb
Tankockák a természettudományos megismerés támogatására Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	1 db projektor és interaktív tábla	Internetkapcsolattal rendelkező tanári laptop	Tanulónként 1 db tablet, internet kapcsolattal	Tabletek egyidejű töltését és tárolását biztosító zárható szekrény	tanulók tevékenységét is visszajelző, az órai teljesítmények mérését biztosító szoftver	Tabletenként 1 db asztali állvány
Projektszemléletű ismeretátadás az alsó tagozaton LEGO® WeDo eszközökkel	1 db projektor és interaktív tábla		1 db oktatói laptop, tanulónként 1 db tablet	1 db oktatói tablet tartó állvány, 2 tanulónként 1 db tablet tartó állvány		2 tanulónként 1 db LEGO® WeDo 2.0 készlet

A minimális rendszerkövetelmények alapján szükséges, összhangban a Módszertani Útmutató ajánlásaival:

1. A bevont tanulócsoportok számára 30 db tablet:

- az eszköz kijelző mérete legalább 7 hüvelyk legyen,
- az eszköz kijelzője legalább kapacitív legyen,
- az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szervizelését legalább 3 évre biztosítania kell:
 - o beépített wifi adapterrel,
 - o legalább 6 órás akkumulátor üzemidővel,
 - o legalább 16 GB tárolóval,
 - o legalább 1 GB RAM-al,
 - o legalább 3 éves (akár kiterjesztett) garanciával.

1. 2 db projektor a két digitális tanteremben kerül felszerelésére.
2. 2 db laptop:
 - Az eszköznek legalább 13 hüvelykes képátmérőjűnek kell lennie.
 - A képernyőnek elforgathatónak, vagy lehajthatónak vagy szétválaszthatónak kell lennie.
 - Az eszköznek rendelkeznie kell: legalább 2 USB porttal, HDMI kimentettel, beépített wifi adapterrel, legalább 4 GB RAM-mal, legalább Intel® Core™ i3 vagy azzal egyenértékű processzorral, legalább 5 éves (akár kiterjesztett) garanciával.
 - Az eszköznek támogatnia kell egy vezeték nélküli kivetítési szabványt.
 - Az eszköznek maximum 1,8 kilogramm tömege lehet.
 - A háttértárnak SSD esetén legalább 128 GB-nak, HDD esetén legalább 500 GB-nak kell lennie.
 - Az eszköz akkumulátor üzemidejének legalább 6 órának kell lennie.
 - Az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szervizelését legalább 5 évre biztosítania kell. Az eszköz tetszőleges operációs rendszerrel beszerezhető.
3. 12 db LEGO WeDo eszközkészlet.
4. 2 db interaktív tábla a megfelelő kiegészítőkkal:
 - a megjelenítő felület átmérőjének legalább 70 hüvelyknek kell lennie,
 - az eszköznek rendelkeznie kell legalább két HDMI, egy VGA bemenettel, és legalább 1 mikrofon porttal, valamint audióbemenettel és legalább 1 USB porttal,
 - az eszköz legalább full HD (azaz 1920x1080 pontos) felbontású legyen,
 - az eszköznek rendelkeznie kell hangszóróval,
 - az eszköznek kézzel és tollal is vezérelhetőnek kell lennie,
 - az eszköznek támogatnia kell a multitouch (azaz a többujjas) vezérlést,
 - az eszköznek rendelkeznie kell legalább 5 éves garanciával,
 - az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szoftverfrissítését és szervizelését legalább 5 évre biztosítania kell,
 - az eszköz szoftverének kompatibilisnek kell lennie a legelterjedtebb táblaszoftverekkel, valamint a Windows és/vagy az elterjedt Linux és/vagy iOS operációs rendszerekkel.
5. 30 db tanulói tablet és 2 db tanári laptop töltését egyidejűleg biztosító 1 db tároló szekrény beszerzése:
 - zárható legyen,
 - az összes tablet és laptop töltését oldja meg.
6. A tanulók tevékenységét is visszajelző, az órai teljesítmények mérését biztosító tanterem menedzsment szoftver:
 - 30 db androidos tabletre,
 - 2 db window-os laptopra.

9.9.5 A HUMÁNERŐFORRÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK TERVEZÉSE

A projektbe az alábbi szakterületeken dolgozó szaktanárok kerülnek bevonásra:

- Általános iskolai alsó tagozatos tanítás: 4 fő.
- Matematika: 2 fő.
- Biológia: 1 fő.
- Természetismeret 1 fő.
- Informatika: 2 fő.

A projektbe bevont szakmai megvalósítók:

Szakmai megvalósító neve	Szak, szakpár	Projektbe bevont tantárgy	Szakmai megvalósító IKT kompetenciája (IKER szint)	Szakmai megvalósító k száma
Csengődi-Sánta Benita	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Bartáné Járó Anita	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Budai Krisztina	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Bélteki Lajosné	Általános iskolai tanító	Alsó tagozatos matematika		1
Ronkó Antal	Általános iskolai tanító, informatika műveltségterület	Informatika		1
Debreczeni János	Informatika - Magyar szakos tanár	Informatika		1
Lebbenszki Andrea	Matematika - Kémia szakos tanár	Felső tagozatos matematika		1
Csapó Irma Rebeka	Általános iskolai tanító, természetismeret műveltségterülettel;	Természetismeret		1
Tózsér Márta	Földrajz - Matematika szakos tanár	Természetismeret		1
Kósa Zoltánné	Biológia - Kémia szakos tanár	Biológia		1

A pályázat iskolán belüli koordinálását az intézményvezető látja el.

A projekt sikeres lebonyolításához szükséges egy digitális módszertani asszisztens projektbe való bevonása. A módszertani asszisztens feladata lenne többek között:

- A partnerintézmények által kialakítani tervezett digitális óravázlatok elkészítésének háttértámogatása, véleményezése.
- Az intézmények pedagógiai programjainak kidolgozásában szakmai részvétel, az ezzel foglalkozó intézményi munkacsoport külső tagjaként pedagógiai program digitális módszertani munkanyaga elkészítésének segítése.
- Digitális módszertannal megtartott tanórák rendszeres látogatása, véleményezése.
- A bevont köznevelési intézmények által szervezett workshop-ok szervezésében és lebonyolításában való részvétel, esetenként prezentáció megtartása.

Ugyancsak fontos, lehetőség szerint helyben megoldani a rendszergazdai szolgáltatások ellátását. Az iskolában jelenleg 1 fő rendszergazda dolgozik, akinek feladata az intézmény IKT eszközeinek karbantartása, frissítése. A rendszergazda kiléténél fontos, hogy az az iskolában azonnal elérhető legyen, ami segíti a digitálisan átalakított tantermek használatát, illetve a digitális pedagógiai módszertani csomagokkal való munkavégzést. A rendszergazdai szolgáltatás az alábbiakra fog kiterjedni:

- Kapcsolattartás a külső informatikai partnerekkel, beszállítókkal, digitális infrastruktúra telepítőivel és szállítóival.
- Telepített programok működésének támogatása.
- IT eszközlétárral kapcsolatos adminisztráció.
- Kommunikációs rendszerek működtetésének biztosítása.
- Az IT infrastruktúra rendszerlemeinek működtetése és rendelkezésre állásának biztosítása
- Internetbiztonsági feladatok és fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása. Legalább 4 workshop-on ezzel kapcsolatos előadás megtartása.
- Szakmai megvalósítók IT háttértámogatása a digitális pedagógiai módszertani csomagok bevezetéséhez, kipróbálásához és alkalmazásához.

9.10 DISSZEMINÁCIÓ

A projektben nem résztvevő pedagógusok rendszeresen látogatnák a digitális pedagógiai módszertant bevezető tanárok óráit. Az így szerzett tapasztalatokat félévente 1 alkalommal megrendezendő szakmai workshop keretében dolgoznánk fel. A bevont szakmai megvalósító pedagógusok ezeken a workshopokon prezentálhatnak elért eredményeiket, képzésben és a projekt megvalósításában szerzett tapasztalataikat, jó gyakorlataikat. Tanévenként 2 db interaktív, személyes jelenlétén alapuló rendezvény megszervezése, amelynek keretében bemutatja a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeit. A rendezvényre meghívást kapnak:

- a partnerként bevont köznevelési intézmények vezetői,
- a partnerként bevont Digitális Pedagógiai Módszertani Központ munkatársait, videokonferencia keretében,
- a partnerként bevont Nemzeti Köznevelési Portál munkatársait, videokonferencia keretében,

- a programban részt nem vevő iskolai dolgozókat,
- a program közvetett célcsoportját, kiemelten a résztvevők közeli hozzátartozóit.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres tantestületi felkészítések, műhelyek keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását. Ezeket félévente 1 alkalommal tartanánk. A digitális pedagógia bevezetésével járó jó gyakorlatokat az intézmény honlapján is megosztanánk.

A disszemináció során fontosnak tartjuk az online közösségek létrehozását. Az intézmény fejlesztendő digitális tanterme a másik három partner iskola tantermével közös hálózati platformra kerül, ahol a bevont intézmények közvetlenül is megoszthatják tapasztalataikat. Az online közösségi felület tovább képes mélyíteni a képzők digitális tudását és a digitális módszerek alkalmazását.

A pilot program lebonyolításához a digitális módszertannak be kell épülnie az intézmény pedagógiai programjába, a bevont pedagógusok tanmenetébe. A bevont pedagógusok digitális óravázlatokat készítenek, amelyeket a NKP felületén kell megosztani. Ehhez tantervenként át kell nézni, melyek azok a tématerületek, amelynek oktatása digitalizálható. Sort kell keríteni az internetbiztonság kialakítására.

Az NKP felületén tanévenként megosztani tervezett digitális óravázlatok tantárgyankénti megosztása a következő:

- Alsó tagozatos matematika, 1. és 3. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10-10 óravázlat, összesen 120 db.
- Felső tagozatos matematika: 5. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10 óravázlat, összesen 30 db.
- Informatika: 3. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10-10 óravázlat, összesen 60 db.
- Természetismeret: 6. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10-10 óravázlat, összesen 60 db.
- Biológia, 7. évfolyam, évfolyamonként és tanévenként 10 óravázlat, összesen 30 db.

Összesen 10 fő pedagógust kívánunk bevonni, és 300 digitális óravázlatot kívánunk feltölteni az NKP felületére, ezzel az indikátor teljesül.

Partneri kapcsolatok kialakítása a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése érdekében. Ezen belül szakmai együttműködések kialakítása szükséges az alábbi szervezetekkel:

- Köznevelési intézményekkel, a jó gyakorlatok átadása érdekében. A partnerként bevont köznevelési intézmények a disszeminációs workshopokra meghívást kapnak.
- Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal, a digitális pedagógiai programcsomagok bevezetésének támogatása végett. Az együttműködés legalább a projekt fenntartási időszakának végéig tart.
- A Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével, a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása során elért jó gyakorlatok megosztása kapcsán. Az együttműködés legalább a projekt fenntartási időszakának végéig fennmarad.

9.11 FENNTARTHATÓSÁG

Hosszú távú célként megfogalmazható, hogy a pályázat eredményeit fenntartjuk, és hosszú távon beépítjük az intézmény életébe. A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, valamint az azokon tapasztaltakat feldolgozó szakmai workshop-ok (évente kétszer) keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

Ezen kívül:

- adatszolgáltatás a szakmapolitikai szereplők számára,
- beszerzésre került oktatási eszközök tanórai alkalmazása,
- egy kapcsolattartásra szolgáló fórum biztosítása,
- a pedagógiai programba beépítésre került digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

Ez utóbbi talán minden hosszú távú elképzelés közül a legfontosabb, hiszen ahhoz, hogy a digitális készségeket a gyermekek megfelelően sajátítsák el, végig kell, hogy kövesse egész iskolai életútjukat, első évfolyamtól a nyolcadikig a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása.

10. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

10.1 ÓVODÁNK FŐBB ADATAI

Az óvoda elnevezése: Arany János Református Iskola és Óvoda Mese-vár Tagóvodája

Az óvoda címe: 2750 Nagykőrös, Kazinczy u. 11.

Tel: 53-350-858

E-mail címe: kazinczyovi@gmail.com

Az óvodai férőhelyek száma: 150 fő

Az óvoda telephelye: 2750 Nagykőrös, Sziget utca 3.

A telephelyen működő óvodai férőhelyek létszáma: 75 fő

10.2 ERŐSSÉGEINK

Szakmai erőforrás

Gyakorlott, sok éves tapasztalattal rendelkező óvónők, nagyfokú hivatásszeretettel végzik munkájukat. Óvónői végzettségük mellett rendelkeznek gyógypedagógusi, fejlesztőpedagógusi, beszédfejlesztői, gyógy testnevelői, óvodavezetői szakvizsgával és hitoktatói képesítéssel.

Szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztensek segítik a nevelő munkát.

Sokoldalú személyiségfejlesztés

Az otthonos légkört, a színes programokat nyújtó, tevékenységekben gazdag nevelőmunkát az egészségvédelemmel egészítjük ki. Vitamindús táplálkozás, óvodai gyógytestnevelés, vízhez szoktatás segíti az egészséges életmódra nevelést.

Ideális környezet

Tágas udvarok, esztétikus játszóterek, virágos, füvesített környezet. Mozgásfejlesztő, környezetbeillő játékszerek biztosítják a gyermekek egészséges fejlődését.

11. HELYZETELEMZÉS

11.1 TERMÉSZETI, TÁRSADALMI KÖRNYEZET

Óvodánk a város kertvárosi övezetében működik. A **Kazinczy úti épület** a múlt század végén épült, melyet az utóbbi évtizedekben, két ízben is bővítettek új épületszárnyal és játszótérrel.

Eltérő szociokulturális környezetből érkeznek a gyerekek óvodánkba, ezért nagyon fontos a kiegyensúlyozott fejlődésükhöz az esélyek megteremtése, a rossz szociális körülmények ellensúlyozása. A napi gondokkal küzdő fiatal szülő elvárása az, hogy az óvoda segítse nevelőmunkájukat, a gyermekek barátságos, szeretetteljes légkörben fejlődjenek. Az óvoda közvetítse a kultúra értékeit, kompenzáló szerepet töltsön be a rossz szociális körülmények ellensúlyozására. Az értelmi, érzelmi fejlesztés mellett hangsúlyozott jelentőséget kap az egészséges életmód szokásainak az elsajátíttatása.

A gyermekek összetétele igen heterogén mind a családi háttér, mind a testi-, értelmi adottságokat illetően. Magas a beszédhibás és a részképesség zavarokkal küzdő gyermekek száma, ezért a differenciált nevelés mellett szakemberek bevonása szükséges. A gyermekorvosok vizsgálata alapján igen sok gyermekünk gerincferdüléssel és lúdtalppal rendelkezik, mely korai korrekciós foglalkozásokat igényel.

11.2 SZEMÉLYI ELLÁTOTTSÁG

Személyi ellátottság adatai:

Az óvoda dolgozóinak létszáma:	34 fő
a./ Óvodapedagógus	21 fő
b./ Nevelőmunkát közvetlenül segítők	12 fő
c./ Egyéb kiegészítő:	1 fő

Az óvoda szakember ellátottsága jó, a dajkák szakképzettek. A programhoz illően célirányosan folyik az óvónők továbbképzése.

Óvodapedagógusaink közül egy fő gyógy-testnevelői, két fő hitoktatói, egy fő fejlesztő pedagógusi, egy fő gyógypedagógusi, egy fő beszédfejlesztői végzettséggel rendelkezik, egy fő vezető óvodapedagógusi vizsgát tett. A szakvizsgák szervezése folyamatosan történik a továbbképzési tervnek megfelelően.

11.3 TÁRGYI ELLÁTOTTSÁG

Tárgyi ellátottságot illetően az óvoda jó szinten áll. Az épületek felújítása az elmúlt években megtörtént: korszerű fűtéssel, világítással, városi ivóvízzel, kettő ivókúttal, városi csatornahálózattal rendelkezik.

Tágas, parkosított udvarok biztosítják a gyermekek számára mozgásteret, de egy csoportszoba szükségterem a mérete miatt. Rendelkezünk az alapvető felszereltséggel, eszközökkel, melyek beszerzésében nagymértékű segítséget nyújt a fenntartó, a szülők, az alapítványok és a sikeres pályázatokon elnyert pénzeszközök.

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezük el.

12. AZ ÓVODAI ÉLET SZERVEZETI KERETEI

12.1 GYERMEKCSOPORTOK SZERVEZÉSE

A helyi Pedagógiai Programot elsősorban osztott vagy részben osztott gyermekcsoportokra készítettük. A magas gyermeklétszám az osztott gyermekcsoportokban is összetett, tudatos nevelőmunkát igényel a differenciált fejlesztés érdekében. A részképeség zavarokkal küzdő és különös figyelmet igénylő gyermekek integráltan nyernek elhelyezést a gyermekcsoportokban.

A gyermekcsoportok szervezésénél a gyermek fejlettsége, valamint – szülő kérésére – ismerős vagy testvérrel közös csoport választása határozza meg, hogy mely csoportba kerül a gyermek. Elsősorban középső csoportot ismétljenek a gyermekek a rugalmas beiskolázás következményeként. Ez minden esetben a szülővel közös döntés eredményeként következik be. Amennyiben az óvodába olyan életkorú gyermekek jelentkeznek, hogy homogén életkorú gyermekcsoport kialakítása nem lehetséges, részben osztott csoport szervezésére kerül sor.

Az óvónő személyének kiválasztásában is figyelembe vesszük a szülők kérését. Az óvodapedagógusok felmenő rendszerben, három éven keresztül foglalkoznak a gyerekekkel. Abban a gyermekcsoportban, ahol ezt a belső szervezés és a napközis gyermekek száma indokolja, két óvónő 2 heti váltásban foglalkozik a gyermekekkel.

12.2 GYERMEKCSOPORTOK NAPIRENDJE

A kisgyermek életében nagyon fontos az állandóság, a tevékenységek megszokott egymásutánja, ez nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosít számára.

A napirend időkeretei ajánlottak, nem mereven követendőek. A gyermekcsoport adott tevékenységét figyelembe véve, törekedni kell a folyamatosságra, rugalmasságra, a természetes, otthonos életrend kialakítására. A napirend **keretjelleget**, mely a gyermekcsoport egészére vonatkozik, az egyes gyermek szükségletei ettől eltérhetnek. A napirend csak tág időintervallumokat tartalmaz, az óvodapedagógus önálló döntése, hogyan szervezi az adott gyermekcsoport saját napirendjét, szem előtt tartva **a játék kitüntetett szerepét**.

Időtartam	Tevékenység
6 - 12 óráig	Játék, játék közben szervezett tevékenységek a csoportszobában és az időjárás függvényében a szabadban. (Egyéni, mikro csoportos és a csoport egészét foglalkoztató tevékenységek.) Tízórai.
12 - 13 óráig	Ebéd, testápolási tevékenységek.
13 - 15 óráig	Pihenés, alvás mesével, dallal, folyamatos felkelés.
15 - 17 óráig	Testápolási tevékenységek. Uzsonna. Játék, közben kötetlen tevékenységek.

12.3 HETI REND

A foglalkozási ágakat nem széttagolva, hanem egymást átszöve *komplex* módon értelmezzük.

A tevékenység tartalma	Gyakoriság	Szervezeti forma	Időkeret
<i>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</i>	Folyamatosan a hét bármely napján	Kötetlen, esetenként kötelező 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>Verselés, mesélés</i>	Naponta	Kötetlen, esetenként kötelező 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i>	Naponta	Kötetlen, esetenként kötelező 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>A külső világ tevékeny megismerése</i>	Váltva természeti – társadalmi téma és matematika naponta	Kötetlen, esetenként kötelező 3 – 7 éveseknek	5-35 perc
<i>Mozgás</i>	Naponta 2X	Kötelező	5-35 perc

12.4 SZERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK TERVEZÉSE

A szervezett tevékenységek komplex módon átszövik a játékidőt. A szervezeti formát minden esetben az adott gyermekcsoport helyzete, a feldolgozandó téma határozza meg az óvodapedagógus számára.

Az óvodapedagógus egy havi időkeretre tervezi meg a szervezett foglalkozásokat. A környezet tevékeny megismerését és a matematikai megfigyeléseket váltakozva szervezi egy-egy témakörön belül, mellette az egyéb tevékenységeket a hét többi napján rugalmasan, a gyermekek igényéhez és az adott szituációhoz illően szervezi.

A nyári időszakra önálló nevelési és programterv készül, összevontan a párhuzamos gyermekcsoportokra közösen.

12.5 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35) perces csoportos foglalkozások tervezésével valósulnak meg.

13. CÉLRENDSZERÜNK

13.1 ALAPELVEINK

A kisgyermek pszichoszomatikus fejlődését, személyiségének kibontakozását nem csupán az adottságok és az érés sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán vagy tervszerűen alkalmazott környezeti hatások határozzák meg, hanem az Úr Jézus Krisztus gondviselő kegyelme, szeretete és az általa hitben élő felnőttek ráhatása is.

- A krisztusi szeretet és szolgálat alázatával nevelő munkánkat Istentől kért bölcsességgel végezzük.
- Türelem, meleg elfogadás és következetes céltudatosság ötvöződjék munkánkban.
- A gyermekek személyiségének, személyre szóló kibontakoztatása, fejlesztése.
- Eltérő nevelési igényű gyermek differenciált fejlesztése a játékon, egyéb tevékenységeken keresztül.
- A különleges figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelését teljes elfogadással szakemberek segítségével – logopédus – nyelv és beszédfejlesztő pedagógus, gyógytestnevelő, gyógypedagógus segítségével végezzük.
- A gyermek emberi méltóságának, jogának biztosítása és *alapvető szabadságának tiszteletben tartása*.
- A családok nevelési elveinek, belső szokásainak a tiszteletben tartása, teljes titoktartással.
- Az óvónő modell szerepe érvényesüljön mind a gyermek, mind a szülő előtt – pedagógiai kultúrájával, érzelmi gazdagságával, nyelvi kommunikációs kifejezőképességével, toleranciájával.
- Családok szociális megsegítése a gyermekvédelmen keresztül.
- Az óvoda dolgozóinak jó együttműködése, a pedagógiai munka összhangja, mind az óvodapedagógusok, mind a dajkák viszonyában.
- A gyermeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek, családból hozott etnikai szokásait tiszteletben tartjuk. Identitásukat a gyermekközösséggel elfogadtatjuk.

13.2 ÓVODÁNK NEVELÉSI CÉLJA

- A gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődésének, testi-lelki egészségének biztosítása, a hátrányok csökkentése.
- Az egyéni sajátosságok figyelembe vételével a gyermeki személyiség kibontakoztatása különböző tevékenységeken keresztül.
- Szocializálva, az egyén tiszteletben tartásával nevelünk az életre, olyan jártasságok, készségek kialakításával, melyekre a gyermekek későbbi életében szüksége lesz.
- Nevelő munkánk esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Az egészséges életmódra nevelést korrekcióval, prevencióval teszi teljessé.
- Legyen zökkenőmentes a nemzetiséghez tartozó gyermekek beilleszkedése.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek speciális fejlesztése valósuljon meg.
- Magatartásukat környezettudatossá formáljuk, amely segíti őket abban, hogy Isten teremtett világát tiszteljék, őrizzék és óvják. (Az élet tisztelete)
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében támogatjuk a nemzeti önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését.
- Legfőbb célunk, hogy a gyermekek megismerkedjenek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk legyen Istennel, imádkozó emberekké váljanak.

13.3 ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP

12.3.1. Óvodakép

Református óvoda munkatársi közössége – személyes hitük és életük példájával – szeretetteljes, okosan szerető, segítőkész, toleráns és bátorító magatartással fordul a gyermekek felé, szem előtt tartva az együtt élés szükséges szabályait. Olyan pedagógiai környezet kialakítására törekszünk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. A keresztyén erkölcsök elültetésével, hitben és hitre neveljük a gyermekeket.

Óvodánk legyen családias, melegséget sugárzó, meghitt környezet, ahol jól érzik magukat a gyermekek. A szülőt nevelőpartnerként fogadjuk, kiegészítve a családi nevelést. Kiegyensúlyozott életre nevelést, élményekben gazdag, vidám kisgyermekkorot biztosítunk. Szeretetet, harmóniát, érzelmi biztonságot, sokoldalú személyiség fejlesztést nyújtunk, amely közösségben szocializálva történik a gyermek egyéniségének az elfogadására, a tiszteletére épül. A gyermekekben teremtdjenek meg a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei. Legfontosabb nevelési eszközünk a játék, mely átszövi az egész óvodai életet, ezen belül a tevékenységek gazdag tárháza biztosítja az egyéni tapasztalatszerzésre épülő személyiségfejlődést.

12.3.2. Gyermekkép

Keresztyén nevelésünk szellemisége gyermekközpontú. Valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka, őket szeretetteljes – befogadó, Isten előtt kedves nevelésben részesítjük. Gyermekeink legyenek érzelmileg gazdagok, környezetükben jól tájékozódók, nyitottak, önmagukat értékelni tudók, másokat elfogadók, önzetlenek, segítőkészek, együtt érzők. Képesek legyenek az örömet és a boldogságot adó hit befogadására. Érdeklődjenek a világ dolgai iránt, ismerjék meg értékeiket.

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Testileg, lelkileg ép egészséges embergyermek, aki jól érzi magát a gyermekközösségben és bizalommal fordul a felnőttek felé. Személyiségének, egyéni sajátosságainak megfelelően fejlődjön. Az óvodáskor végére rendelkezzen olyan képességekkel, melyek segítik az iskolaérettség elérését. Egyéniségének érvényesítése mellett legyen képes alkalmazkodni a közösséghez, a szabályokhoz, váljon szokásává az egészséges életmód. Harmonikus, kiegyensúlyozott, a világ felé érdeklődéssel forduló, a nehézségekkel is megküzdeni próbálkozó, kreatív gyermek legyen. Minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek. *Az óvoda nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.*

14. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

14.1 NEVELÉSÜNK HITVALLÁSA

Református nevelésünk alapja a Szentírás és az abból táplálkozó hitvallásunk. Gyermkeinkben szeretettel, szakértelemmel (vagyis életkoruknak megfelelően) kívánjuk elültetni az „Ige magot”, mely igazán értékes emberré, személyiséggé formálja gyermekeinket. Célunk hitre segíteni őket és ezzel teljes, boldog életre segíteni őket.

Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása mellett a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést.

Református óvodánk munkatársi közössége vállalkozik a hét éven aluli gyerekek szeretetteljes gondozására, civilizálására és kultúrálására, az elsődleges és másodlagos intelligenciabázis életre szóló alapjainak lerakására. A családdal együttműködve az elemi szokások viszonyulások megerősítésére (ember és transzcendens, ember és ember, ember és természet, ember és tárgyi világ között).

Szándékunk, hogy óvodánk vonzó otthona legyen a benne megvalósuló keresztyén életnek. Küldetésünk, hogy a gyermeki személyiség megismerésére, megértésére törekedve Istentől ránk bízott ajándékként vezessük óvodás gyermekeinket.

A szeretet verbális és nonverbális úton is tanítható. Idejárom gyermekeinknek minél több tapasztalási, megélési lehetőséget szeretnénk adni, mert meggyőződésünk, hogy biztonságérzet, és szeretet kapcsolat nélkül nem létezik nevelés.

A református óvoda áldásközvetítő hely, ez nem néhány cselekedetében, tevékenységében, vagy nevelési eljárásában tükröződik, hanem teljességében egész szellemiségében megmutatkozik. Munkálkodásunk során Isten iránti tiszteletünk és szeretetünk a gyermekkor fontosságának felismerésében, a gyermeki személyiség tiszteletben tartásában, gyermekeinek személyes elfogadásában nyilvánul meg. Valamennyien valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka, s a gyermekkor Isten rendelése. Ahogyan Nagy László írja: „Az egész emberi élet szempontjából minden életkornak megvan a maga fontos, egyedülálló, teljes szerepe, feladata. Szigorúan tilos és kártékony bármelyiket is feláldozni a következő érdekében.”

Ismerve az óvodás korú gyermek fejlődés – lélektani sajátosságait valljuk, hogy az elfogadó szeretetteljes légkör megteremtésével, amelyben a gyermekek átélhetik és megérezhetik az elfogadottság a figyelem és a teljes törődés élményét, Isten szeretetéről teszünk bizonyosságot. A látható, átélhető tapasztalatok alakítják képzeleteiket a gondviselő Istenről, ez válik formálódó hitük alap élményévé.

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” (Péld 22,6). A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabb az őt ért benyomásokra, s nyitva áll Isten dolgai felé. Ebben rejlik a református óvoda nagy lehetősége. Soha többé nem nyitott ennyire a szíve a szerető Atya Istenről szóló üzenetre, a teremtés hitről és Jézust segítő, gondoskodó cselekedetére.

Feladatunk, hogy Isten Igéjének igazságait közvetítve felkeltsük érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle.

14.2 KERESZTYÉN SZELLEMŰ NEVELÉS

„Ekkor kisgyermekeket vittek hozzá... átölelte és kezét rájuk téve megáldotta őket.” (Márk evangéliuma 10,13-16)

Bibliai történetmondás az óvodánkban

A gyermek első találkozása Istennel, a szüleivel való kapcsolatában gyökerezik. Óvodás korban még nem tud képeket kialakítani Istenről, teljességében nem értheti meg a bibliai történeteket sem, de erős kötődésben él anyjával alapvető biztonság igényének megadójával. Ez az időszak fontos hitbeli fejlődésére nézve, hiszen, hogy valami képet alkothasson Istenről, hogy tisztelje, szeresse, ahhoz előzetesen ezeket az érzelmeket szüleivel kapcsolatban kell, hogy átélje.

Jelenlegi helyzetünkben a legtöbb család önmagában nem képes felvállalni az evangélium szerinti nevelést, ezért a keresztyén hitben való nevelés-tanítás első lépcsőfoka óvodáink lehetnek.

A katechézis sikere emberileg sokban múlik azon, hogy az hogyan kezdődik. Nem a bibliai történet mondás adja meg csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat szintje. Ezen a téren a hitelességet az óvónő személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szó szerinti visszaadása.

Két dolog meghatározó a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepkörök. Az óvodában a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Elfogadjuk, hogy a biblia nyelve nem a gyermek nyelve. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek, történetek keretet adnak együttléteinknek.

A cél a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyermekben az ős bizalom csíráját.

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, amelynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát óvónőink keresik.

Elvárható eredmények az óvodáskor végére:

- Imádság alatt csendben, nyugodtan viselkedjenek, ne foglalkozzanak mással.
- A tanult kötött imádságokat önállóan tudják, de ha szeretnék egyedül, saját szavaikkal is tudjanak imádkozni.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.
- Segítenek a történetmondás és hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen bábozzanak, dramatizáljanak, ábrázoljanak számukra kedves jelenetet.
- Ismerjenek bibliai történeteket és keresztyén ünnepeinkhez kapcsolódó verseket, énekeket.
- Tudjanak egyedül is pár aranymondást elmondani.
- Ismerjék keresztyén ünnepeink jelentését és szokásait.
- A történetek hit-és erkölcs vonatkozású tartalmát próbálják megvalósítani életükben.
- Látogassanak el többször a református templomunkba, a gyülekezeti házba, ismerkedjenek meg a gyülekezettel, lelkipásztorokkal.

Hitéleti nevelés:

- Hitéleti nevelésünknek két kötött alkalma van: az áhítat és a hittan-foglalkozás. Emellett fontos hangsúly van ünnepeink keresztyén szemléletű megélésén.

Elvárás munkatársainkkal szemben

- Olyan etikai és szakmai elvárás óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel:
 - MRE 2005. évi II. tv. 53.§-a alapján:” a pedagógus hivatásának gyakorlása közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát.”
 - MRE Kt VII. 48.§ alapján:” Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését.”
 - A református intézmények számára készült „Etikai kódex” ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségeink közé tartozik, nevelőtestületre, vezetőre és vezetettekre egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy mindez – a gyermekek számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem elvtelenül engedékeny attitűd az elvárásunk. A gyermek és egymás tisztelete jellemezze kapcsolatainkat.
 - Az óvónő legyen nyitott minden értékre, szakmai érdeklődését tartsa ébren. Az intézmény vezetőségének lehetőséget kell teremtenie a dolgozók lelki épülésére (áhítatok, istentiszteleti alkalmak), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).

Elvárás a szülőkkel szemben

A református név aranyfedezetét a hitben élő családok adják. Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Elvárjuk tehát, hogy a szülők elfogadják, tiszteljék az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsüljék az intézményben dolgozók munkáját.

Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda Pedagógiai Programját, feladatait megismerjék.

14.3 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA

Cél: az egészséges életmódra nevelés, a prevenció, az egészség megőrzése és a gyermek testi fejlődésének az elősegítése. Egészségügyi szokások kialakítása, az egészséges életvitel igényének a felkeltése, a *betegségmegelőzés*.

Egészséges környezet kialakítása

Az óvodaépület adottságai helyenként zsúfoltságot okoznak – egy szükségterem van – a kiszolgáló helyiségek is kisméretűek. Fokozottan kell gondoskodni a gyakori fertőtlenítésről, szellőztetésről, a balesetvédelmi szabályok betartásáról, a lehetőségek szerint a körülmények javításáról.

Az óvoda udvarai tágasak, jól felszereltek. Változatos mozgást biztosító játékszerekkel, mászóakkal ellátottak, *melyek elősegítik a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődését*. A nyugodt, elmélyült játékokra is van lehetőség az udvari faházikókban, bokrokkal elkülönített „kuckókban”.

Az udvarok füves, betonozott és földes területtel egyaránt rendelkeznek. A játszóterek esztétikai szépségét fokozza a sok virág, a változatos növényzet, a gyermekek veteményes kertje és a természetes anyagokból készült fa játékszerek. A nyári hónapokban a napfürdőzés és a párapu használata is lehetővé válik.

A **csoportszobák** berendezésénél a célszerűséget és az esztétikai értéket egyaránt figyelembe vesszük. Az egyszínű falakat elsősorban gyermekmunkákkal és a népművészet kultúrkincsét őrző dísz tárgyakkal, természetes anyagokkal díszítjük. A termekben sok zöld növény, az évszaknak megfelelő termés gyűjtemény elhelyezésével biztosítjuk az élősarkot. A bútorok „**kuckós**” elhelyezésével megteremtjük a gyermekek számára a félrehúzódás lehetőségét, a különböző tevékenységek zavartalan egyidejű végzését.

Minden csoportszobában **pihenősarok** – fektetővel, hempergővel – biztosítja a gyermekek igény szerinti napközbeni pihenését.

A csoportszobák különböző alapterületéhez igazítjuk az adott csoport gyermeklétszámát.

A **mosdókban** a szerelvények magassága megfelel a gyermekeknek, jellel ellátott fogmosó felszerelésről, törülközőről gondoskodunk.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük kielégítése

A gondozásnak kiemelt szerepe van az óvodai élet szervezésében. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a segítő munkatársakkal.

A gyermekek óvodába lépése előtt **családlátogatásokon** tájékozódunk az otthoni körülményekről, szokásokról, életvitelről, melyben igen nagy eltérések tapasztalhatóak. A látottak és a gyermek életkora határozza meg a gondozási feladatokat.

Az óvónők és a dajkák összehangolt következetes munkája révén sajátíttatjuk el az **egészségügyi szokásokat**. Felkeltve a tisztaság iránti igény, a testápolási szokások sorrendjét minden felnőtt azonos módon és következetesen gyakoroltatja a gyermekekkel (WC használat, kézmosás, fogmosás, hajápolás.).

A testi higiéniaiban elhanyagolt gyermekeknél a szülők felvilágosításába bevonjuk az egészségügy szakembereit.

Az otthoni esetleges egyoldalú **táplálkozást** az óvodai étkeztetésen túl úgy gazdagítjuk, hogy naponta rendszeresen zöldséget és gyümölcsöt fogyasztanak a gyermekek a szülők önkéntes felajánlásával. Téli hónapokban vitamin salátákat közösen készítenek el a gyermekekkel, ezzel is erősítve az egészséges táplálkozás igényeinek kialakítását. A szülőkkel is megismertetjük az egészséges tápanyagok korszerű felhasználását.

Fokozatosan kialakítjuk a helyes **öltözködési** szokásokat a szülők bevonásával. A réteges öltözködés és a szabad mozgást biztosító ruhadarabok előnyeit hangsúlyozzuk.

A gyermekek életritmusát úgy alakítjuk ki, hogy elegendő időt biztosítsunk a **pihenésre**. Figyelembe vesszük a gyermekek különböző alvási igényét, egyórás pihenés után, az a nagycsoportos, aki nem alszik, felkelhet és csendes tevékenységet folytathat a többiek zavarása nélkül. Nyári hónapokban az iskolába készülő gyermekek csak abban az esetben fekdjenek le ebéd után, ha ezt igénylik. Délutáni alvásnál a nyugodt légkört mesével, dallal, csendes beszélgetéssel teremtjük meg.

Prevenció, a gyermekek egészségének védelme

Az óvodáskorban gyakran előforduló testi **rendellenességeket** a szakorvossal, védőnőkkel együtt kiszűrjük és szükség esetén szakemberek bevonásával a prevenciót elvégezzük. A gyakori lúdtalp és tartás-rendellenesség korrigálása érdekében gyógytestnevelési foglalkozásokat szervezünk.

Prevenációs fejlesztő tornákkal, a sok mozgással segítjük a gerinc deformitások megelőzését. Lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermekek lábtartását javítjuk.

Az **edzés** lehetőségét a szabadban tartózkodással biztosítjuk.

Az időjárástól függően a nap nagy részét a szabadban töltik a gyermekek, lehetőség szerint a szervezett foglalkozásokat is. *A gyermekek életkorának megfelelően napi 5-35 perces mozgással biztosítjuk a gyermekek testi edzettségét*, a kötetlen szabad mozgásos játék mellett. Téli időszakban a szánkózás, csúszkálás, hógolyózás nem csupán szórakoztató játék, hanem az edzettség fokozását is elősegíti. Célunk az egészség megőrzése és a prevenció érdekében az egészséges életmód megszerettetése.

Beteg gyermek esetében elkülönítéséről, a szülő értesítéséről, óvodai baleset esetén a gyermek orvosi ellátásáról gondoskodunk.

Az óvodapedagógus feladata

- Az egészség megőrzését biztosító körülmények biztosítása mind az épületben, mind a szabadban egyaránt.
- A gyermekek lelkiismeretes gondozása, *testi szükségletük*, mozgásigényük kielégítése.
- Szabad levegőn töltött időmennyiség biztosítása az időjárástól függően.
- Egészséges táplálkozás szokásainak kialakítása a „zöldség-gyümölcs napok” szervezésével.
- Testi rendellenességek korrigálása érdekében óvodai gyógytestnevelés, úszás szervezése.
- Szülők tájékoztatása az egészséges életmódhoz szükséges feltételekről. (táplálkozás, napirend stb.)
- Az elhanyagoló nevelésben részesülő gyermek szüleivel ismertessük meg a legfontosabb higiéniai szokásokat.
- *A gyermek testi képességének fejlesztése tervszerű, szakszerű, rendszeres mozgás megteremtésével.*

Sikerkritériumok:

- A testápolási teendőket önállóan végzik
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használják, ismerik azok helyét.
- Használják szükség szerint a zsebkendőt.
- Ismerik az evőeszközök, szalvéta helyes használatát, a kulturált étkezés szokásait.
- Igényük van a korszerű táplálkozásra.
- Önállóan, egyéni igényüknek megfelelően szednek az ételből, öntenek a kancsóból.
- *Igényévé válik a rendezettség, tisztaság, ápoltság.*
- Tudnak önállóan öltözni, vetkőzni, ruhájukat rendben tartják.
- *Kialakul bennük a környezettudatos magatartás a környezet védelmének érdekében.*
- *Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartási formákat.*

14.4 ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Cél: A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Érzelmi biztonságot nyújtó, harmonikus légkör kialakítása.

E fejezet élére kívánkozik Antoine de Saint-Exupéry Kishercegének szánt intelem:

„Jól csak a szívével lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvoda alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A kisgyermekek döntő többsége az óvodába lépéskor hagyja el először a családi közösséget. A megszokott közegből kikerülve meg kell ismernie a befogadást az új környezetet, ahol számára ismeretlen felnőttek és gyermekek veszik körül.

A gyermek óvodáskorban még érzelmi lény, akinek az érzelmei határozzák meg a viselkedését. Szeretetteljes, meleg légkörben a kisgyermek biztonságban érzi magát, feloldódik és kiegyensúlyozottan fejlődik.

A **befogadás** időszaka meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését az óvodához. A szülők bevonásával, nagyfokú körültekintéssel, fokozatosan lehet a családból az óvodába való átmenetet érzelmi megrázkódtatás nélkül megoldani.

Az óvónő megismeri a gyermeket már az óvodába lépés előtti családlátogatáson, ahol megbeszéli a szülővel a gyermek egyéni sajátosságait, szokásait. A fokozatos, anyás beszoktatás – ahol együtt játszik az anya, a gyermek és az óvónő - jó átmenet a gyermek számára az új környezetbe. Az a gyermek érzi biztonságban magát, aki bízik a mellette levő felnőttben, érzi annak a szeretetteljes

közelségét. Körültekintő, gondoskodó szeretettel, elfogadva a gyermek már kialakult szokásait, nagyfokú empátiával segítjük beszoktatását. A gyermek kialakult szokásait – cumizás, elalvásnál használt eszközök – folytathatja, ill. az óvodába is elhozhatja. Dallal, verssel, mondókákkal, az óvónő testi közelségével segíti a derűs légkör kialakítását. A szokásrendszert úgy alakítjuk ki, hogy az óvónő mindent közösen csinál a gyermekekkel, megmutatva a játékszerek, a csoportszoba, a mosdó, az előszoba használatát.

Nagyon fontos a **dajka-óvónő** összehangolt együttműködése, következetes, türelmes nevelő munkája.

A szorongó, gátlásos gyermeket nem lehet kényszeríteni semmilyen tevékenységre. Példát mutatva a vidám együttjátásban, a családias légkörben feloldódnak a gyermekek gátlásai.

A metakommunikáció és a kommunikáció által megismeri a különböző érzelmek kifejezéseit, megjelenítését, azok hatásait.

Az érzelmi nevelésben hangsúlyozott szerepe van az **ünnepeknek**. Az ünnepre való ráhangolódás, a készülődés hetei, a közös öröm, az egymás megajándékozása, a kisebbeknek szánt meglepetések elkészítése, mind-mind az együvé tartozás érzését erősítik.

A hazaszeretet csíráit a magyar népművészet kincseinek, a **nemzeti szimbólumok** – magyar zászló, címer, himnusz – megismertetésével ültetjük el. Közvetlen környezetük szépítésében, gondozásában részt vesznek a gyermekek, így kialakul a pozitív viszony a környezetük iránt.

Társas kapcsolatok

A személyes szocializáló nevelési folyamatban elsődleges a gyermek megismerése és egyéniségének teljes elfogadása; majd a közösség szabályainak megismertetése.

A különböző szükségletek, tempók, egyéni adottságok figyelembe vétele erősíti a gyermek énképének a kialakulását. Segíti ezt az, hogy a közösségben is van a gyermeknek saját személyes tárgyait őrző doboza, a zsákjába csak ő teheti be a saját tulajdonát képező „kincseit” az önmaga jelét megismerve. Nagycsoportosok a nyomtatott nagybetűkkel írt nevük szóképet is megismerik.

Születés- és névnapjukat megünnepelve előtérbe kerül az egyén a közösségben.

A családból kilépve a gyermekeknek kitágul a szociális tere. Az óvodástársak és a felnőttek jelzéseikkel, értékeléseikkel alakítják a gyermek önmagáról kialakított képét. Megtanulja megismerni önmagát, az együttélés szabályait, a társas érintkezésben elvárt viselkedési módokat.

A gyermekek **szocializáltsága** között jelentős eltérések vannak az együttműködés szokásait tekintve az egyéni beállítódás és a családi háttér különbözőségeiből adódóan. A nevelés akkor lesz hatékony, ha minden gyermek megismeri a csoport előtt álló feladatokat és egyéni képességeinek megfelelően érthetővé válik számára azok véghezvitele.

A közösségi élet szabályainak megsértése után a következményeket vállalnia kell a gyermeknek. Természetesen, pl. agresszió – nem kap kiemelt figyelmet.

A gyermek-gyermek közötti kapcsolatban erősödnek a barátságok, az egymás elfogadása, önmaguk értékeinek és hiányosságainak felfedezése. Nagyobb gyermekek átérzik a kisebbek segítségének, megajándékozásának örömét. A beteg társakról való megemlékezés a figyelmesség, az együvé tartozás érzését fokozza. Örömmel vesznek részt közös programokban, közös aktivitásból eredő célok teljesítésében.

Megtanulják az adódó konfliktusokat maguk is megoldani, csak szükség esetén kérik a felnőtt beavatkozását.

Az elfogadó, megértő légkörben a gyermekek is elfogadják a másságot. A sok közös élmény, a kirándulások szintén az együvé tartozás érzését fokozzák.

A **felnőtt- gyermek** kapcsolatban a türelmes megértés a döntő, a felnőtt részéről. Amennyiben a szoros érzelmi kapcsolat kialakul az óvónő és a gyermek között, úgy a gyermek bizalommal fordul felé. Érti, hogy az óvónő cselekedeteiben, szavaiban mit, miért tart helyesnek, mit, miért utasít el és mit vár tőle. Megismeri a gyermek azt az értékrendet, melyet az óvónő közvetít, utánzás majd belátás alapján azonosul azzal.

Dajka-gyermek közötti kapcsolatban fontos, hogy a felnőtt magatartásában, beszédében és bánásmódjában példaértékű legyen, a gyermek személyiségfejlődésének alakulásában.

Az illem szabályait – pl. köszönés, udvariassági szokások, egymás türelmes végighallgatása – megismerve gyakorolják a kulturált viselkedést. Naponta, az óvónő által alkalmasnak ítélt időpontban – minden korcsoportban – a „beszélgető kör” lehetőséget ad a gyermekeknek az egyéni élmények, gondolatok megosztására a közösség előtt. Ezen alkalmak a **kifejezőképesség** fejlesztése mellett a közösség kialakítását szolgálják.

Az óvodapedagógus feladata az én-kép, a szocializáció és a közösségi élet szokásainak kialakítása terén

- A gyermek személyiségének és családi hátterének megismerése az óvodába lépéskor. Szeretetteljes elfogadás.
- A gyermek különböző testi-lelki szükségleteinek a figyelembe vétele, egyénre irányuló kommunikáció.
- *A különbözőségek elfogadására nevelés.*
- *Közös élményekre épülő tevékenység biztosítása, gyakorlása. Az így szervezett óvodai élet segíti a gyermekek **erkölcsi tulajdonságait**: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, **akaratát**: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat - és szabálytudat, szokás - és normarendszerének megalapozását.*
- A személyiségfejlesztés tisztelőben tartása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában.
- Egyéni szándékok, elképzelések támogatása.
- Segítségadás a zárkózott, magányos vagy nehezen nevelhető gyermekek esetében.
- A gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása.
- Szülők bevonása a gyermekeket érintő nevelési kérdésekbe.
- Viselkedés-kultúra megalapozása, a szokásrend kialakítása.

- A hazához, tájhoz, kultúrához kötődés, az értékek erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés. Ünnepek hagyományainak megteremtése.
- Konfliktuskezelés bemutatása.
- A közösen végzett – mikro csoportban, teljes csoportban – tevékenységek szabályainak kialakítása.
- A gyermekek által végzett tevékenységekben az akadályok leküzdésére ösztönzés.
- A gyermekek pozitív értékelése.

Sikerkritériumok:

- Elfogadják, megszeretik az óvodát, a felnőtteket, a gyermekeket, jól érzik magukat a közösségben.
- Megkülönböztetik a helyes és helytelen viselkedést, a szokásrend betartása igényüké válik.
- Megtanulják a közösségben a konfliktusok megoldását, egyre ritkábban kérik a felnőttek segítségét.
- Csoporttársaikért szívesen dolgoznak, segítenek kisebb társaikon.
- Bizalommal fordulnak az ismerős gyermekek és felnőttek felé, az óvodán kívül is köszöntik azokat.
- Türelemmel, belátással vannak mások iránt.
- Pozitív érzelmekkel viseltetnek a közös ünnepek, események és környezetük iránt.
- Saját tetteiket és teljesítményüket is értékelni tudják.
- Képesek figyelmesen meghallgatni mások közléseit és befejezik elkezdett tevékenységüket.
- Ismerik és betartják az udvariassági szokásokat.
- Érzelmeiken, indulataikon koruknak megfelelően tudnak uralkodni.

Óvodánk ünnepei, hagyományai

Ünnepek

Az óvoda életét átszövik az ünnepvárás hetei. Az ünnepeket minden esetben az érzelmi ráhangolódás, a közös készülődés előzi meg. Kialakulnak az ünnepekkel kapcsolatos magatartási formák. A közös ünneplés emocionális értéket képviseljen és ne a gyermekek fárasztó gyakoroltatása, „betanítása” legyen a megoldási forma.

Nemzeti ünnepek

Életkoruknak megfelelően – zászlókészítés, emlékművekhez tett séta közbeni beszélgetés kapcsán – emlékezzenek meg az ünnepekről.

Március 15.

Június 4. Nemzeti összetartozás napja

November 13. Magyar nyelv napja

Megismerik a magyar zászlót, címert, himnuszt, tudatosodik bennük, hogy Magyarországon élnek.

Hagyományos ünnepeink

Október 31.: A reformáció ünnepe

Adventi készülődés

András naptól folyamatosan készítik az ünnep hagyományos dekorációit – adventi koszorú, karácsonyi terem és karácsonyfadíszek – dalok, versek, beszélgetések, a kisebbek megvendégelése teszi várakozás telivé az ünnepvárás heteit.

Szülőkkel – gyermekekkel közösen **ünnepváró délutánokon** terem- és asztali díszek készítése, a nagycsoportosok sütemény sütése teszi teljessé az ünnepi hangulat megteremtését.

Mikuláskor az óvónők közös bábelőadásával gazdagítjuk a gyermekek élményvilágát.

A Karácsony: Jézus Krisztus születésének ünnepe. Az óvodában az ünnepvárás érzelmeket gazdagító készülődésével, a csoportszobák közös „rendbetételével” díszítésével és a közösen kapott új játékszerek birtokbavételével, a nagycsoportosok süteménykínálójával, amit a felnőttek segítségével készítenek, emlékezünk meg.

Farsang – zártkörű, vidám, játékos délelőtt. A tél búcsúztatása, a mókázás, az együttlét a célja.

Virágvasárnap: Krisztus Urunk bevonulása Jeruzsálembe, a Nagyhét kezdete.

Húsvét: Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe.

Az ünnep előtt a szülőkkel együtt ünnepváró délutánokat szervezünk. Közös ajándékkészítés, tojásfestés, a termék tavaszi dekorációja emeli ki az ünnepet a hétköznapiakból. Játékos nyuszi ajándékkeresés.

Pünkösöd: Krisztus Urunk mennybemenetele.

Május 1.

A nagycsoportosok által feldíszített májusfa körül közös ének – tánc az óvoda teljes gyermekközösségével.

Gyermeknap:

A két tagóvoda külön szervez – játékos vetélkedőkkel, óvónők bábelőadásával – zártkörű rendezvényt az óvoda udvarán.

Név- és születésnapok

Személyre szóló ünnepek, ahol az adott gyermekcsoport gyermekei köszöntik az ünnepeltet kis ajándékkal, kedvenc mese meghallgatásával.

Óvodánk hagyományai

Sportnap – közös játékos mozgás szülővel, gyermekkel, az óvoda felnőtt közösségével.

Szülők részére szervezett ünnepek:

Anyák napja

Csoportonként dallal, verssel köszöntjük az édesanyákat. A gyermekek önmaguk – az óvónő segítségével – készítenek meglepetést.

Évzáró

A középső és nagycsoport, rövid 10-12 perces összeállítással, közös ünnepélyen búcsúztatja a tanévet és az iskolába induló társait.

A kiscsoportban együtt kerül megszervezésre az Anyák napja és az Évzáró.

Az ünnepélyek vers-, dal- és meseanyagát tanév közben folyamatosan megismerik a gyermekek, így elkerülhető ezek kampányszerű gyakoroltatása.

Az életkoruktól idegen, erőltetett „szerepeltetés” elkerülendő. Oldott, játékos, közös ünneplések érzékeltessék a gyermekek számára az ünnepek hangulatát.

14.5 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.

Cél: *Érdeklődés, kíváncsiság, az életkori sajátosságok és a megfelelő tapasztalatokra épülő, közösen végzett tevékenységek, ezek gyakorlása.*

A gyermek **érdeklődése** a kiindulópontja a közösen végzett tevékenységeknek. A megfigyelés, az emlékezetbe vésés és a felidézés ebben az életkorban a gyakorlati tevékenységekben ágyazottan fejlődik.

Az anyanyelv fejlesztése az óvodai élet teljes egészét átszöve, különböző tevékenységi formákon keresztül történik. A szóbeli kifejezés a gondolkodás és a beszéd tudatossá válásának az értelmi képességek fejlesztésének fontos eszköze. A közösségen belül ismerjék meg a nyelvi kommunikáció különböző formáit.

Az életkor sajátosságából adódóan a gyermek természetes kíváncsiságát kielégítve táguljon az ismerete, fejlődjön a szókinccse. Az óvónő és az óvodában dolgozó felnőttek beszédstílus modellértékű legyen a gyermekek előtt. Beszélő légkörben a türelmes meghallgatás, a minden esetben kielégítő válaszadás segíti a kifejezőképesség fejlődését. (Különböző tevékenységekben rejlő anyanyelvi fejlesztés lehetőségei megtalálhatók a program idevonatkozó fejezeteiben.)

A gyermekek természeti, társadalmi környezetében szerzett tapasztalatokat, ismereteket a „**cselekedve gondolkodtatni**” elv alapján rendszerezik, bővítik a különböző tevékenységi formákban.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek *nevelését az óvoda a tevékenységek gazdag tárházával differenciáltan kompenzálja.*

Az óvodapedagógus feladata

- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- Pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása a gyermek és a tanulás tanítása között.
- Tevékenységekben ágyazottan az értelmi képességek, az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, alkotóképeség, gondolkodás fejlesztése.
- Anyanyelv fejlesztése érdekében teremtse meg a beszélő közeget, a gyermek kérdéseinek érvényesítését.
- Tevékenységek által, közvetlen tapasztalatszerzéssel gazdag élményanyag nyújtásával az ismeretek tágítása és rendszerezése.
- Kiemelt figyelmet igénylő, ingerszegény környezetből kikerülő gyermekek élményanyagának ellensúlyozása.
- Képessé teszi a gyermeket egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazásaira, gondolataik szóbeli kifejezésére.
- Képessé teszi a gyermeket a feladatok kreatív és önálló megoldására.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlődésének segítése szakemberek bevonásával.

- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókinccset, szájról olvasási készséget, érthető kiejtésre nevelést.

Sikerkritériumok:

- Érdeklődéssel várja az iskolába lépést, a reá váró feladatokat.
- Téri észlelése, a szándékos bevésés és emlékezete, a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődjenek.
- A szándékos figyelme, annak terjedelme fokozatosan növekszik.
- A képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodása kialakulóban van.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatait mások számára érthető formában fejezi ki.
- *Az önkéntes bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.*
- *Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját.*
- *Élményeit és gondolatait el tudja mondani.*
- *A nemzetiségi kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket és képes magát megértetni.*

14.6 INTEGRÁLT NEVELÉS

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Az integráció általános elvei:

- *A z integrációt az egész nevelőtestület felvállalja.*
- *A csoportjukban integrációt folytató kollégákat az egész alkalmazotti közösség támogatva segíti.*
- *Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, figyelembe véve az összes körülményt.*
- *Csoportkialakításhoz az óvodavezető figyelembe veszi az egészséges gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek arányát.*

Az irányelv célja

Az irányelv célja, hogy a pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy:

- - az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- - fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- - a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- - a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiai programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.
- - a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása annak érdekében, hogy javuljon életminőségük.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Az integrált nevelésből adódó óvónői feladatok.

- *Inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.*
- *Ismerje fel és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.*
- *A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.*
- *Az óvodapedagógus értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé.*
- *A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek optimális nevelésének érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése, elsősorban gyógypedagógiai téren.*

A szükséges személyi, pedagógiai, tárgyi feltételek biztosítása

- *Különösen a nagymozgások fejlesztését, lateraritást (oldalsó, oldalt lévő), téri tájékozódást, beszédészlelés- és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.*
- *az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;*
- *a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;*
- *annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;*
- *rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;*

- *az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sérült gyermek családjával.*
- *A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.*

Célunk:

Differenciálással mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítása, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

A nevelés igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, családi háttérhez, amelynek a gyermek részese.

Azoknál a gyermekeknél, akiknél az óvónő azt tapasztalja, hogy a spontán fejlődés lassúbb, vagy elmarad, megfelelő szakszolgálatok segítségét kérjük.

A nevelőtestület állásfoglalása alapján azokat a **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekeket fogadjuk óvodánkban, akiknek a **Szakértői- és Rehabilitációs Bizottság** a fogyatékoságukat megállapította, és az óvodai integrációban való részvételüket írásos szakvéleményben javasolja, valamint az Alapító Okiratban megjelölt fogyatékosági típusokat:

- beszéd fogyatékos,
- hallássérült, nagyothalló,
- a tanulási folyamatban tartósan, súlyosan akadályozottak.

A törvény szerint a fogyatékos gyermeknek joga, hogy sajátos gondozást kapjon attól az időtől, amikor a fogyatékoságát megállapították.

Az integrációban a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelveit követjük és tartjuk szem előtt.

Az integrációval kapcsolatos feladatok:

- A kisgyermek személyiségének harmonikus fejlesztése.
- A fogyatékoságok jellegéhez és súlyosságához igazított elvárás.
- Az általános célkitűzésre való törekvés.
- A korszerű egyéni bánásmódok, módszerek, terápiák, technikák, eszközök megismerése, kiválasztása, használata szakemberek bevonásával.
- A funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése.
- A fejlesztés minden esetben a gyermek pedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex diagnózisára építve történjen.

Sikerkritériumok.

- A különleges figyelmet igénylő gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

Nemzetiségi gyermekek interkulturális nevelése

Nemzetiségi gyermek az a gyermek aki, valamint, akinek a családja nem magyar állampolgár és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, ill. menekült státuszú.

Alapelveink:

- A nemzetiségi gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns kisgyermeket megillet.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.

A nemzetiségi gyermekek neveléséből adódó óvónői feladatok.

- Felkészülés a gyermek empátiás fogadására.
- A gyermek érzelmi biztonságának megteremtése egyéni bánásmóddal.
- A nemzetiségi gyermek magyar nyelv elsajátításának segítése a közösség által, kiemelten a játék segítségével.

Sikerkritériumok:

- Szívesen jár óvodába.
- A gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát.
- Szívesen játszik társaival, és a csoporttársak is keresik a társaságát.
- Megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

15. TEVÉKENYSÉGI FORMÁK

15.1 JÁTÉK

A **játék** a gyermek központi tevékenységformája, alapvető szükséglete, spontán, szabad tevékenysége, örömforrása. Örömet okoz maga a cselekvés, manipuláció, elképzelés. A játéköröm nagyon gyakran a kellemes élmény újraéléséből fakad. A gyermek játéka közben ismerkedik a világgal, környezetével, tapasztalatokat szerez, reagál. A **játék** a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik. *A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik.*

A gyermekek napjának nagy részét az általuk kezdeményezett spontán játékok töltik ki. Ezek gazdagítják személyiségüket, de nem minden gyermeknél olyan sokoldalúak, hogy önmagukban elegendő lehetőséget biztosítsanak a koruknak megfelelő fejlődésre.

Ezért szükséges az óvodapedagógus által tudatosan kezdeményezett, irányított fejlesztőjáték, foglalkozás.

A tevékenység célja: a gyermek által szabadon kezdeményezett, spontán játék, szabad képzettársítás elősegítése. Élmények, tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

A játék legyen minél sokrétűbb tevékenység színtere, váljon a gyermekek aktuális fejlődését elősegítő folyamattá, lehetőséggé a játékba integrált tanulásra.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (léghő, hely, idő, eszköz, élmény)

Az óvodába kerüléskor, **3-4 éves** korban a gyermekek ismerkednek a játékok eszközeivel, helyével, szabályaival. Legszívesebben egyedül játszanak, egymás mellett. Játékuk általában gyakorló játék, fejlettségét otthoni élményeik, tapasztalataik, ismereteik határozzák meg. Cselekedeteiket, játékhoz való viszonyukat az érzelmek jellemzik. Erős bennük az utánzási vágy.

Szeretetteljes, nyugodt légkörben ismerkednek meg a játék lehetőségével, eszközeivel, szabályaival, tároló helyével. Biztonságot adó légkörben, az óvónő közelségét, segítségét, szeretetét, támaszát, modell-szerepét érezve, elfogadva, szabadon választják játékaikat, társaikat, a helyet. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükséges és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A játék helye a csoportszoba és az udvar. Mivel a gyermekek egyedül, egymás mellett vagy kisebb csoportokban játszanak, a terem berendezése lehetőséget ad erre; kisebb kuckók, vagy mozgatható „sátrak” segítségével alakíthatóak, elkülöníthetőek a terek. A játékban előforduló egyéb tevékenységnek és azok eszközeinek jó, ha állandó, megszokott helye van (pl. mese, festés, stb.). Amikor mozgásos játékot játszanak, alakítható, nagyobbítható a tér. A 3-4 évesek számára külön udvarrész van, hasonló lehetőségekkel, mint a szoba, de bővül mozgásfejlesztő játékeszközökkel. Az udvarrészek átjárhatóak, amikor arra lehetőség van, a kicsik megismerkednek a nagyok udvarával.

Az önkiszolgáló tevékenységek - az étkezések, mozgásos foglalkozás és alvás - kivételével minden időt a játéktevékenységre fordítanak. Az elmélyült játékot, a tudatosan kezdeményezett fejlesztő foglalkozások és a felesleges rendrakások sem szakítják meg.

Lehetőleg addig folytatódik a kedvelt tevékenység, amíg az a gyermek számára érdekes, élményt és örömet adó.

Ebben a korban érzelmileg erősen kötődnek a játékszerekhez, ezért hozhatják otthoni kedvelt tárgyait, melyeknek megbeszélte helyük van (pl. zsák). A 3-4 éves játéka tárgyhoz kötött, tárggyal motiválható, ezért az óvodában megfelelő mennyiséget és minőséget biztosítunk. A kornak megfelelő játékeszközök fejlesztik a gyermekek finommozgását, nagymozgását, gondolkodását, kommunikációs készségét, ügyességét, türelmét, szabályértését, társas kapcsolatát, szerepvállalását, kreativitását. Játékeszköz lehet bármi, amit a gyermek annak lát, probléma megoldásra, fantáziára serkent, testi épségét, egészségét nem veszélyezteti (pl. doboz, gesztenye, levél, fonal, dramatikus játékeszköz, báb, könyv, barkácsolás kelléke). A gyermekek a játékeszközöket maguk választják és teszik a helyére.

A gyermekek játékanak motiváló ereje az élmény, amely sokféle lehet. A kellemes és kellemetlen élményeiket újra élék a játékban. Az egyéni élmények változatosak, a családi háttér különbségéből adódóan. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekek egészséges személyiségfejlődése érdekében különösen fontos a sok, közösen átélt óvodai élmény biztosítása. Élményeiket újra és újra átélék, reprodukálják a játékban. Az óvónők és a nagyobbak által szervezett bábműsorok, dramatikus játékok nézői, ünnepváró-, barkács-délutánok résztvevői, ahol a szülővel együtt tevékenykedhetnek. Rövid séták, kirándulások alkalmával közös élményeket szereznek.

4-5 éves korban a gyermekek már megismerkednek a közös játék élményével, a nyugodt játék szabályaival, az együttműködés, az udvariasság szokásaival. Jelentkezik az érzelemmel telített szerepjáték, többféle ötletből kialakított konstrukciós, mozgást, gondolkodást fejlesztő szabályjáték. Ötleteik megvalósítására egyre nagyobb önállósággal, fantáziával törekcsenek. Részt vesznek bábozásban, dramatizálásban, barkácsolásban, énekes játékban. Szívesen szerepelnek és változnak „mássá”.

A légkör alkotókedvű, játékos, nyugodt, a gyermekek toleránsak egymás iránt. Játékukat szabadon, segítséggel szervezik.

A csoportszoba játékuk térbeli kibontakoztatásához alakítható ötleteik szerint, a téralakítást kezdeményezik, segítik. Tudják az egyéb tevékenységek helyét, helye van a séták során gyűjtött tárgyainak, terméseknek, személyes dolgáinak.

Az **udvaron** együtt játszik a 4-5, 6-7 éves korosztály, az udvari játékok zömmel a gyermekek nagymozgását elégítik ki, de lehetőségük van a faházikóban, kuckókban a csoportszobai tevékenységre is. Az óvoda területén kívül is adódhat hely a játékra; kirándulások alkalmával erdőben, réten, családok kertjében, tanyán.

Hosszabb időre van szükségük játékuk kibontakozásához, a játék az óvodába érkezéskor kezdődik. Belesimulnak a játék folyamatába az egyéb tevékenységek, körültekintő szervezéssel valósulnak meg a kezdeményezések, foglalkozások.

A játékeszközök a szerepjátékot, barkácsolást, bábozást, dramatizálást, átváltozást, kreativitást segítik. Évszakok adta eszközöket is használnak. Hangszerek, népi játékeszközök is a játék eszközei lehetnek. Készítenek kellékeket a játékukhoz.

Élményeiket fokozza, ha együtt élék át. Bábszínházba, színházba látogatnak. Kirándulnak erdőbe, mezőre, tanyára, munkahelyekre, a szülők által javasolt egyéb helyekre. Dramatikus játékokat (mesét) adnak elő a kisebbeknek.

5-6-7 éves korban a gyermekek már összeszokott csoportokban játszanak, akár több napon keresztül. Játékukat a kreatív együttműködés jellemzi. A szerepjáték domináns, szívesen használnak

saját készítésű eszközöket. Formagazdag a konstrukciós játékok és az egyéni módon alkotás jellemzi. Betartják a bonyolult szabályokat. Önállóan szerveznek, kezdeményezők. Sokféle mozgásban próbálják ki az erejüket, ügyességüket.

A légkör együttműködő, együtt érző, az önálló problémamegoldásra törekvés jellemzi. A gyermekek érdeklődőek, nyitottak.

A csoportszobában a hely rugalmasan alakítható igény szerint. Az udvaron a sportos, nagymozgásos szabályjátékokat, a kötetlen mozgást gyakorolhatják.

A játék ideje növelhető a kisebbek játékidejéhez képest, későbbi ebédrel, lefekvéssel, rugalmas napirenddel.

Játékeszközök kreativitást fejlesztők, saját készítésűek, az átváltozást segítő, esztétikusak, elérhető helyen vannak.

Az élményeik nyújtása bővül múzeumok, kiállítások, iskola, könyvtár, planetárium, állatkert látogatásával.

A nyelvi kommunikációs készség fejlesztése a játéktevékenység során

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a gyermek társaival kapcsolatteremtésre törekszik, problémákkal találja szemben magát, gondolkodik, beszél, érzékeli az óvónői beszédmintát. A szerepjáték során kialakult szituációkban a párbeszéd, a szókapcsolatok, új fogalmak és nonverbális jelzések gyakorlására adódik alkalom. A hangszínnel, hangerővel bánni tudást a dramatikus játékok segítik. Az anyanyelvi játékok bővítik szókincsüket, javítják a légzési technikát, artikulációt.

Az óvodapedagógus feladatai

- A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus.
- Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.
- Játék közben a gyermekekkel tartós, biztonságot nyújtó érzelmi kapcsolatot épít ki
- A gyermeki személyiség megismerésére törekszik, ehhez a játékban szerzett sokrétű információt felhasználja, a felmerülő problémák okát kutatja.
- Biztosítja a feltételeket a gyermekeknek elképzeléseik, ötleteik megvalósításához.
- Figyelemmel kíséri a játszócsoportok szerveződését, a gyermekek elképzelését, gondolatmenetének alakulását.
- Jelenlétével modell szerepet is mutat.
- Változatos játékokat szervez a szabadban tartózkodás ideje alatt.
- Alkalmat teremt szabály, mozgásos, nyelvi játékok megtanulására; ezzel szabálytudatukat, szocializáltságukat erősítve.
- Közös élményeket biztosító kirándulásokat szervez.
- A kommunikációt, beszédkészséget fejleszti a játéksituációk során és a tudatosan kezdeményezett alkalmak, együttlétek során.
- Tudatosítja a szülőknél a játék személyiségfejlesztő hatását.
- A hallássérült gyermek szókincsfejlesztése a játék alkalmával.

Sikerkritériumok:

- Örömmel, önfeledten játszik.
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Építmény lemásolására képes.
- Képes élményei eljátszására.
- Szívesen vállal szerepet.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat, másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékában elmélyült, kitartó.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik.

15.2 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG

A gyermekek a munkát – éppen úgy, mint a játékot – élvezik, örömet jelent számukra, mindennapi munkálkodásuk közben ismeretekhez jutnak az őket körülvevő világról. A sikerrel végrehajtott munkafeladatok ösztönző, motiváló ereje, a személyiségfejlődésnek igen lényeges mozgatórugója. A munka felelősséggel jár, megfelelő ismeretekre, készségekre van hozzá szükség.

A tevékenység célja

Sokféle, változatos munkajellegű tevékenység során olyan készségek, tulajdonságok, szokások kialakulása, mely erősíti a gyermek közösségi kapcsolatát, a kötelesség teljesítését.

A tevékenység tartalma

Mindaz, amit az önálló tevékenységek gyakorlása és a közösségért végzett szokásrend megkíván, igényli a gyermekek egyre önállóbbá váló munka jellegű tevékenységét.

Figyelembe véve, hogy a gyermekek zöme kertes házban lakik, a családban látott, tapasztalt munkafajtákat az óvodában is gyakorolhatják a szükséges készségek elsajátításával. Csak olyan munkát végezzenek, amelyek életkori sajátosságaiknak megfelelnek, amelyek egészségüket a legkisebb mértékben sem károsítják. Az óvodában a munka elsősorban önmagáért és a közösségért végzett tevékenység, mely tartalmazza: testápolás, étkezés, öltözködés, a gyermekek személyes holmijának kezelése, a környezet rendjének megőrzése és helyreállítása, ajándék készítése, gyűjtés, megbízatások teljesítése, növények gondozása.

Minden munkafajta bevezetése hosszú átmenettel valósítható meg, sok-sok gyakorlással. A felnőttek mintái alapján ismeri meg a munkafázisok egymásutánját, helyes alkalmazását.

- A **3-4 éves** gyermekek az óvodába kerülés pillanatától kezdve az önálló tevékenységek terén törekednek az önálló munkavégzésre. Az óvónői segítség csak a kialakulóban lévő készségek fejlődéséhez, az egyes munkák, részmozzanatok továbbfejlesztésével járul hozzá. Pl.: öltözködés sorrendje. Az alkalomszerű munkába történő bevonás – mely lehet esetleges, de lehet szabályosan ismétlődő – igen nagy óvónői odafigyeléssel valósul meg. A szabályosan ismétlődő, mindennapi munka, a rend fenntartásáért végzett tevékenységek (pl. a játékok elrakása, az esetlegesen szétszóródott játékok felszedése), a későbbi nyugodt légkörben folyó tevékenységek alapját képezik.
- A **4-5 éves** gyermekek önkiszolgáló tevékenységének tartalma azonos az előző korosztályéval, de az önállóság nő, a differenciált óvónői segítségnyújtás és ellenőrzés mellett. Ennél a korosztálynál belép a naposi munka, melyet csak fokozatosan célszerű bevezetni. A naposi munka mellett az önkiszolgálás egyes teendői mindvégig megmaradnak. Óvni kell a naposokat attól, hogy egész nap készütségben legyenek, vagy veszítsenek játékidőjükből. A hét egy napján mindig ugyanabban az időben az óvónő munkába kezd, amibe bekapcsolódnak a gyerekek. Az egészséges táplálkozást elősegítő vitamin-tálak, saláták, ünnepekkor a sütemények a gyerekekkel együtt készülnek. A gyermekek megszokják, hogy a munka rendszeresen ismétlődik. A növény- és állatgondozás kiegészül veteményezéssel, a virágoskert kialakításával, gondozásával, mely a természet szeretetére, védelmére nevelést is elősegíti.

- **5 - 6 - 7 évesek** a testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan végzik. Munka jellegű tevékenységük bővüljön a kisebbek segítésére irányuló feladatok vállalásával. Ha játékot és ajándékot készítenek a kisebbeknek, csoportosan látogassák meg őket. Kötelesség- és feladattudatuk kialakítását elősegítik azok a megbízatások, amelyekhez otthoni előkészületre van szükség (pl. gyűjtőmunka) Kirándulások, tapasztalatszerző séták alkalmával megismernek különböző munkahelyeket, ahol a dolgozó emberek tevékenységét látva kialakul a munka tisztelete, megbecsülése.

Anyanyelvi nevelés lehetősége

A munka jellegű tevékenység közben az óvónő-gyermek, dajka-gyermek, gyermek – gyermek közös együttműködése számtalan alkalmat biztosít a közös beszélgetésre, új fogalmak megismertetésére. Az egyes munkafázisok egymásutánjának összehangolt, közös végrehajtása kommunikációt kíván a gyermektől.

Az óvodapedagógus feladata

- A balesetmentes munkatevékenységekhez szükséges elegendő hely és megfelelő eszközök biztosítása.
- Az óvónő az egyes munkafajtákat fokozatosan vezesse be és a munka mennyiségét is csak fokról – fokra növelje.
- Támazkodjék a munka játékkal megegyező sajátosságaira, ugyanakkor erősítse és fejlessze a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait is. (külső kényszer motiválja; eredménye lemérhető; munkájáért felelős, konkrét célja van; az adott munkát nem lehet másikkal felcserélni).
- Az óvónő a gyermekek fejlettségének megfelelően értékelje a munkát, mely ösztönzően hasson a korábbi feladatok vállalásában.
- A munkafeladatokat SOHA ne adja büntetésként, hanem az jutalom, kitüntetés legyen.

Sikerkritériumok:

- Önállóan, vagy kis segítséggel végzik önálló tevékenységeiket.
- Szeretnek közösen dolgozni.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- Átérik munkájuk fontosságát, kialakul felelősségtudatuk.
- Kialakul bennük szüleik és az őket körülvevő felnőttek munkája iránti tisztelet, munkájuk megbecsülése.
- Naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik.
- Felelősi munkákat szívesen vállalnak és önállóan teljesítik.
- Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében, komposztálásában.

15.3 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.

A tanulás a gyermek óvodai életét végigkísérő folyamat, mely nem választható el a játéktól, és minden egyéb tevékenységtől. A tanulás spontán, illetve szervezett tevékenységbe ágyazottan jelenik meg. A tanulás fogalmát tágan értelmezzük, áthatja a gyermek minden tevékenységét. Az ismeretek bővítését a gyermek érdeklődésére alapozott tevékenységek, és a leggyakrabban alkalmazott szervezeti forma, a kötetlen mikro csoportos foglalkozások adják, melyek a játékba integrálódnak.

A különböző tevékenységek tartalma nem válik el élesen egymástól, komplex „foglalkozásokon” kínálja fel az óvónő a gyermekek számára a játék közben szervezett tevékenységeket.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás célja

- A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.
- Közvetlen tapasztalás biztosítása, ismeretek rendszerezése, elmélyítése.
- Az óvadás gyermek kompetenciáinak fejlesztése.
- A gyakorlati probléma – és feladatmegoldás.
- A jártasságoknak, készségeknek, képességeknek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése, melyek az érzelmi és akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását elősegítik.
- Sokoldalú, tájékozódó, tapasztalatszerző tevékenységgé váljon a játék.

Szervezeti keretek

A gyermek mindennapi tevékenységei során adódott spontán tanulási helyzeteket kihasználva szinte minden pillanatot értékes időre változtathatunk.

A gyermek akkor tanul leghatásosabban, ha belső motivációja megegyezik a felkínált tanulási szituációval. Erre alapozva olyan komplex tevékenységeket szervezünk, melyeken keresztül sokrétű ismereteket szerez a társadalmi és természeti környezetben.

Ez történhet **kötetlen** és **kötött** formában, **mikro csoportos** és **frontális** foglalkozásokon.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- Az utánzásos minta és a modellkövetés magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- A játékos, cselekvéses tanulás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Gyakorlati problémamegoldás.

A kisebbeknek a kötetlenség azt jelenti, hogy ha a választott feladatukat befejezték, felállhatnak, illetve abbahagyhatják tevékenységüket és szabad játékot kezdeményezhetnek. A gyermekek önállóan dönthetik el, hogy melyik tevékenységhez kapcsolódnak. A mikro csoportos forma a kevesebb létszám miatt lehetővé teszi, hogy önérvényesítési igényüket a gyermekek jobban kiélhessék.

5-6 éves kortól akkor állhatnak fel önként megkezdett tevékenységükből, ha elvégezték azt a feladatot, amit az óvónő nekik tervezett.

A **tankötelesek** részére esetenként kötelezővé váljon a részvétel, hisz nem maradhatnak ki a rendszeres ismeretnyújtásból.

A két foglalkoztatási forma közül a kötetlen foglalkozási forma dominál mindhárom korcsoportban az óvodapedagógus önálló megítélése alapján.

Kiscsoportban novembertől kínálja fel az óvónő a szervezett tevékenységet; amennyiben a beszoktatás ezt lehetővé teszi, már korábban él ezzel a fejlesztési lehetőséggel.

Óvodapedagógus feladata

- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A tevékenység, melyet felkínál az óvónő, tervszerű, egymásra épülő, de érvényesül benne a gyermek kreativitása is.
- Az óvónő egy témát egy héten át több oldalról megvilágítva, komplex módon kínál fel.
- Megteremti a feltételeket a nyugodt tevékenységhez. A mikro csoportos foglalkoztatási forma előnyeit kihasználja differenciált feladatadással és foglalkoztatással.
- A gyermekek élményeinek meghallgatásával, kérdéseire való odafigyelésével fejleszti az óvónő a verbális aktivitást.
- A szervezett tevékenység a kisebbeknél novemberben, középső-, és nagycsoportosoknál szeptemberben kezdődnek

Sikerkritériumok:

- A gyermekek az óvodáskor végére a környezetben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkeznek.
- Problémájukat saját maguk megoldják, megtanulnak önállóan dolgozni.
- Tanulási folyamatban önként, aktívan vesznek részt.
- Betartják a tevékenységekhez kapcsolódó szabály-, és szokásrendet.
- Elsajátítják a különböző cselekvések magatartási formáit.
- Ismereteikre és tapasztalatszerzésükre bővülő, lépésről-lépésre gazdagodó tendencia a jellemző.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

15.4 MOZGÁS

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

A tevékenység célja:

- A szervezet arányos fejlesztése, rendszeres testedzés szokásrendszerének kialakítása.
- Egészséges állapot megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Testi képességek sokoldalú fejlesztése, kisebb testi rendellenességek prevenciója.
- *Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.*

A tevékenység tartalma

Az óvodai mozgástevékenység három részre osztható:

- I. Spontán mozgástevékenységek
- II. Irányított, mozgásos tevékenységek
- III. Tartás rendellenesség korrekciója

I. A spontán megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségletek és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

II. Napi rendszerességgel, lehetőleg a szabadban, a gyermekek életkorának megfelelő 5-35 perces mozgás biztosítása.

III. A gyermekorvos, ortopéd szakorvos szűrővizsgálata után gyógytestnevelési csoport szervezésével óvodai gyógy testnevelő végzi a tartás-rendellenesség korrekcióját három éves kortól.

A **3-4 éves** gyermekek megismerkednek a mozgásos játékokkal, játékos mozgással. A természetes nagymozgások kerülnek előtérbe: mászás, bújás, kúszás, ugrás, futás.

Megismerkednek az egymáshoz való alkalmazkodással, a menetiránnyal a biztonságos együttmozgással.

A **4-5 éves** gyermekek mozgása már koordináltabb, járásuk, futásuk egyre biztonságosabbá válik. Előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt **fejlesztő gyakorlatok**. A testséma fejlesztéséből az oldaliság kap kiemelkedő szerepet. A természetes nagymozgásokat akadályokkal, irányváltoztatással bővítjük.

Az **5-6-7 éves** gyermekeknél kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, kiteljesedik az egyensúlyérzékelésük, futás közbeni feladatmegoldások, tempóváltás.

Előtérbe kerül az észlelés, mozgás közbeni alaklátás, formaállandóság.

A mozgásanyag kiegészül az úszás alapjainak elsajátításával.

Tevékenység szervezése

A kötött és szabad mozgást igénylő foglalkozások minden életkorú csoportban kötelezőek. A **3 éveseknél** fokozatosan vidám, játékos utánzó mozgásokkal kedveltetjük meg a tevékenységet.

Óvodapedagógus feladatai

- Az óvónő a mozgásszükséglet kielégítéséhez olyan feltételeket teremt, amelyben a gyermek mozgásöröme kiteljesedik.
- A játéktevékenység során mozgásos játékokat kezdeményez, illetve segíti a gyermek spontán kezdeményezéseit.
- A mindennapos mozgást kötelezően, de kötetlen időbeosztással szervezzük, *az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve az óvodai nevelés minden napján.*
- A szervezett formánál is a lehetőséghez képest kihasználja az udvar adta teret.
- Figyelemmel kíséri különböző személyiségjegyek alakulását, pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.
- Világosan megfogalmazott feladatokkal segíti a gyermek anyanyelvi fejlesztését és egységes megértését.
- Különös gondot fordít a koordinációs képességek, mint téri tájékozódás, reakcióképesség, egyensúlyozási képesség, ritmusérzékelés.
- Fejleszti a társakhoz való alkalmazkodás és tolerancia képességét.

Sikerkritériumok:

- Igényli a mindennapos mozgást.
- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- *Téri tájékozódása kialakul, irányokat meg tud különböztetni*
- *Magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.*
- *Ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani.*
- *Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.*
- *Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.*
- *Fejlett az egyensúlyérzéke.*
- *Tud rollerezni vagy biciklizni.*
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett.
- *Ismer legalább egy labdajátékot.*
- Ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát. (labda, ugráló kötél, karika).
- *Érdeklődik valamely sportág iránt.*
- *Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.*
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

15.5 RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A gyermek ábrázolásában megjelenik az őt ért mindenkori érzelmi, indulati hatás, újra átélve, feldolgozva. Így az esetleges rossz benyomásoktól megszabadul, a jók viszont elmélyülnek. Fontos, hogy a gyermek „kirajzolhassa magából” a spontán jövő, belülről kitörő érzelmet.

A tevékenység célja

- A gyermekek élmény-, és fantáziavilágának szabad önkifejezése,
- Esztétikai érzékenység, szép iránti fogékonyság alakítása,
- Vizuális alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése,
- Tér – forma – szín képzetének gazdagítása.
- *A téri tájékozódás –és rendezőképességek alakulásának segítése.*
- *A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.*

A tevékenység tartalma

A gyermekek a vizuális technikák gyakorlása során minden alkalommal átélik az alkotás örömét, a sikerélmény pedig újabb alkotásokra ösztönzi.

A **3-4 éves** gyermekek játszva ismerkednek az anyagokkal, eszközökkel.

Mintázás alkalmával felfedezik az anyag tulajdonságát, gyurkálva, gömbölyítve, sodorva, simítva, tépegetve, mélyítve. Firkálgatás, rajzolás, festés a gyermekek érdeklődése szerint történik. *Festés talppal, kézzel képalakítás*, különböző formák rakosgatása, sorakoztatása különféle anyagokból, térbeli alakzatok építése.

A **4-5 évesek** alkotó tevékenységét bővítjük többféle eszközökkel: *gyapjú*, filc, fapálcák, fonal, termés, textil. Képalakítás kisebb és nagyobb méretben különböző technikákkal: festés, ragasztás, rajzolás, satírozás, lenyomat készítés, tépés, ollóval vágás.

Emberalakok, tárgyak ábrázolása saját elképzelés alapján, különböző jelenetek, mese, vers megjelenítéseként.

Gyönyörködés a gazdag formákban, bátor színhasználatban, a természetben gyűjtött termések plasztikus formáiban.

Az **5-6-7 évesek** bátran használják a megismert eszközöket és technikákat.

Kedvenc mese, vers, esemény ábrázolása bővülő technikai megoldásokkal: domborművek, viaszkarok, lenyomatok, makettek, stb. Plasztikai munkájukban megjelenik a térbeli többalakos kompozíció.

Az ősi népművészeti technikák szövés, fonás egyszerű formáinak megismerése, alkalmazása.

Ajándékok készítése kisebbeknek, felnőtteknek. Közös gyűjtögetés, majd a termékek felhasználása alkotómunkájukban.

Alkotó tevékenységük a mindennapi játékba integrálódik és folyamatosan történik a gyermekek igénye szerint.

A lehetőségeket kihasználva a gyermekek közös séták alkalmával ellátogatnak kiállításokra, megnéznék színdarabokat. Közösen észreveszik a természet változásait, szépségét, gazdag forma- és színvilágát. Ellátogatnak távolabbi tájakra, városokba. Az élményeiket vizuálisan jelenítsék meg.

A tevékenység szervezése

A játékidőben folyamatosan mikro csoportos formában, önkéntes részvétellel, 5 éves kortól esetenként frontálisan szervezett formában. Azoknál a gyermekeknél, akik nem érdeklődnek a tevékenység iránt, az óvónő kezdeményezze részvételüket.

Óvodapedagógus feladata

- Az óvónő a vizuális tevékenységek lehetőségét egész nap biztosítja a gyermek számára. *Alkotásra, önkifejezésre serkenti.*
- Lehetővé teszi, hogy a gyermek bármikor hozzáférhessen a kiválasztott tevékenység eszközeihez, *megismerteti a természetes anyagokat és azok praktikus használatát.*
- Egy-egy tevékenységi forma legalább egy héten keresztül gyakorolható.
- Az óvónő ügyel arra, hogy minden gyermek hozzájusson a számára megfelelő, illetve szükséges foglalkozáshoz.
- Lehetővé teszi, hogy a gyermekek láthassák, becsüljék meg egymás munkáját és közben egymást segíthessék.
- Segítő jelenlétével hozzájárul, hogy a gyermek a tevékenység befejezésével fejlettségéhez képest önálló munkát végezzen az elpakolásnál.
- A tanulási folyamatban tartósan, súlyosan akadályozott gyermekeknél a kivitelezés-végrehajtás fejlesztése.
- *Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak közvetítése, differenciális lehetőségek feltárása, kiaknázása.*

Sikerkritériumok:

- Sokoldalú látási – tapintási tapasztalataik vannak a tárgyak térbeli kiterjedéséről, a felület minőségéről, az anyagok tulajdonságáról.
- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a fontosabb megkülönböztető jegyeket. Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, egyszerű mozgások.
- Képpalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket különböző technikákkal. Szívesen beszélnek alkotásaikról.
- Bátran használják a színeket, igyekeznek az adott térrész kitöltésére.
- Díszítómunkájuk egyre fantáziadúsabb, *alkalmazzák a megismert népi motívumokat*, építések során használják a térbeli viszonyokat, ötletesek, együttműködőek.
- A fejlődés folyamán az óvodáskor végére megjelenik a térbeliség jelzése.

- Rácsodálkoznak a szép látványra, fejlődik a művészetek iránti érzékenységük.
- *Szem-kéz mozgása összerendezett.*
- *Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.*
- *Ismeri a hat alapszínt, azt bátran használja.*
- *Megfelelő a finom motorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.*
- *Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, többféle eszköz, mód kombinálása korának megfelelő.*
- *Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.*
- *Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.*
 - *Ismer 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.*
 - *Vonalvezetése balról jobbra halad.*

15.6 VERSELÉS, MESÉLÉS

A mese feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világméltóságának kialakítására.

A gyermek akkor fejlődik (fejleszthető), ha „szeretve érzi magát, mert elfogadjuk olyannak amilyen” (Gordon). Számára fontos az állandó, megbízható, személyes kapcsolat. A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés jelenléte az óvodában ezért nagyon fontos.

A **mese** és a **vers** az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. *Az óvodában a népi, klasszikus és kortárs műveknek egyaránt helye van.*

A tevékenység célja

Célunk megismertetni a magyar gyermekköltészetet, a népi, dajkai hagyományokat, melyek gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A gyermekek érzelmi, értelmi, etikai fejlődésének segítése. Pozitív személyiségjegyeinek megalapozása. A mondókázás, a mindennapos mesélés, tevékenységek által a gyermek intenzíven részesül az anyanyelv élményében.

A tevékenység tartalma

3-4 éves korban a gyermekek **népi mondókákat**, mozgásos játékokat ismernek meg illetve eljátszanak. Segítséget nyújtanak a mozgáskoordináció, az egyensúlyérzék, a ritmusérzék alakításához, beszédük gyakorlásához. Fontos szerepük van az érintésben, az óvónő és a gyermek közötti meghitt kapcsolat, gyermek – gyermek közti érzelmi kötődés megszilárdításában. Játzásuk, gyakorlásuk hozzájárul az óvónő és a gyermek közötti intim kapcsolat kialakításához.

A gyermekeknek a mesehallgatás lelki szükséglet. Mindennap hallgatnak mesét, az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan jutnak el a mese figyelmes végighallgatásáig.

Kedvelt meséiket gyakran hallgatják. Szívesen mondogatnak halandzsa szövegű mondókákat. A népmesék, mondókák, az irodalmi művek hallgatása, mondogatása közben erősödik az egymás iránti figyelem, az összetartozás érzése is.

A mese többszöri meghallgatása után élvezői a dramatikus feldolgozásának, az óvónők bemutatásával, majd fokozatosan a gyermekek bekapcsolódásával próbálnak megjeleníteni egyszerű meséket.

Rövid improvizált jelenetek bemutatásával ismerkednek a bábokkal, ami reproduktív alkotó képzeletükre ható, fantáziagazdagító.

4-5 éves korban a mondókák, a versek játékuhoz, természeti jelenségekhez, egyéb tevékenységeikhez, a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódnak.

Kialakul a vers, a mese szeretete. Igénylik, várják az óvónő meséit. Spontán helyzetek alakulnak a meséléshez.

Játékuhoz mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás, és az ismert mondókák, kiolvasók ismételtetése. Segítség ebben az állandóan kéznél lévő képeskönyvek forgatása, dramatizálás, bábozás kellékei (a bábok megfelelő méretűek).

Az óvónő segítségével megjelenítik a meséket, a gyermekek élményeit. Rögtönöznek bábjátékokat. Befejezik a gyermekek az óvónő megkezdett mese- vagy bábjátékát. A bábozás lehet az első színházi élményük. A bábozás élménye fontos, mert a báb szóra készíti.

A gyermekek dramatikus népszokásokat is megismernek, *ami lehet az ünnepélyek látványos eleme is.* A mese vagy a dramatikus népszokás élménye a gyermeket spontán dramatikus játékokra készíti.

5-6-7 éves korban a gyermekek ismételtetik az előző években tanult verseket. A bemutatott új versek a gyermekek élményeihez kapcsolódnak.

Gyakorlás közben törekednek a szavak **pontos, tiszta ejtésére**, az **értelemszerű** hangsúlyozására az **óvónő példája** alapján. Nyelvi játékokat játszanak, gyakorolnak.

A hallott, egyszerű meséket **önállóan dramatizálják**, bábozzák, ha szükséges, segítséget kérnek.

A rendszeres lehetőségnyújtás, az óvónői megerősítés eljuttatja a gyermeket oda, hogy egyre gazdagabb szókinccsel, egyre magasabb metakommunikációs szinten adják vissza élményeiket. Nem a mese cselekményének eljátszásán van a hangsúly, a gyermekek játszanak a fantáziájukkal, a nyelvvel.

A délutáni pihenés alatt hallgatnak folytatásos mesét, meseregényt.

A gyermekek megpróbálják a mese önálló befejezését, új mesék kialakítását. A közösen kitalált mesét elnevezik, a „mi mesénk”- nek, készítenek illusztrációt, így a képek alapján újra felidézhetik.

A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján keresnek olyan közmondásokat, amelyek odaillesenek (az óvónő segítségével).

A gyermekek készíthetnek albumot a tanult versekről, mesékről. A hallott élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

A dramatikus népszokások, bábozás, dramatizálás a rendezvények színfoltja, a nagyok bemutatják a kicsiknek.

Olvasóvá nevelés érdekében részt vesznek könyvtári foglalkozásokon. A mesekönyvek állandó jelenléte, lapozgatása, a mesék, versek tolmácsolása felkelti az írott szó iránt az érdeklődésüket.

A gyermekek nyelvi kommunikációs képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal

A nyelvi kommunikációs képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és dramatikus játékok. Felhasználhatóak nyelvi játékok is. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják kreativitásukat, szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. Az anyanyelv jelrendszerét a gyermek, játékos tevékenységgel, a társas érintkezések során, utánzás alapján sajátítja el.

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve.”

(Gárdonyi Géza)

Tevékenység szervezése

- Az óvónő a mesét-verset kötetlen formában szervezi.
- Épít a gyermekek által kialakított spontán helyzetekre, de kezdeményez maga is.
- Ha szükségesnek látja, kötelező foglalkozást is szervezhet (6-7 éveseknél)

Óvodapedagógus feladata

- Biztosítja a megfelelő helyet, időt.
- Megteremti a meséléshez szükséges családi, szeretetteljes légkört, ahol a gyermek bátran kezdeményezi a számára kedves élmény újra átélését.
- A foglalkozásokat átgondolt anyagválogatás előzi meg és az irodalmi anyag tudatos időrendi ütemezése.
- Rendszeresen visszatérő hangulatkeltő elemeket (gyertya, furulyaszó, stb.) alkalmazhat.
- Az óvónő figyel gyakorlás közben a szavak pontos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.
- Lehetőséget teremt nyelvi játékok gyakorlására.
- Kapcsolatot teremt mese – vers, ének-zene, vizuális és más tevékenységek között.
- Segíti a gyermekek önálló dramatikus és bábos kezdeményezéseit.
- A délutáni pihenés ideje alatt folytatásos meseregényt, mesét olvas (Jó, ha tudatos válogatás előzi meg.)
- Felhívja a szülők figyelmét arra, hogy a mese örömteli alkalom a gyermekkel való intim együttlétre, szórakozva tanít.
- A hallássérült gyermekeknél a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, a memória fejlesztése. A kiejtés javítása, szókincsfejlesztés, összefüggő beszéd kialakítása.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat, megfelelő beszédritmusban.
- A magyar nyelv dallamát, ritmusát, változatos kifejezéseinek tárházát megismerve érzékelik az anyanyelv gazdagságát.
- *Élményeiket, gondolataikat folyamatosan, érthetően fejezik ki.*
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Megbecsülik a könyveket, érdeklődővé válnak az olvasás iránt.
- Örömmel vesznek részt színházi előadásokon.
- Meséket, történeteket tudnak kitalálni, s azt megjeleníteni.
- *Képesek kitartóan figyelni.*
- *Ismerik a színházi magatartás alapvető szabályait.*

15.7 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A zenei nevelés élményhez juttatja a gyermekeket, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

„A gyermek ösztönszerű természetes nyelve a dal, és minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A zene és a testmozgás kapcsolata az énekes játék, ősidők óta a gyermek legfőbb öröme!” (Kodály Zoltán)

A tevékenység célja

A gyermekek olyan zenei élményhez jutnak, amely megalapozza zenei anyanyelvüket. Megszeretik az énekes játékot, a zenét, a szép tiszta éneklést, a hangszerek használatát.

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Fejlődik zenei hallásuk, ritmusérzékük, zenei emlékezetük. Ösztönzést kap játékos zenei alkotókedvük. Formálódik az esztétikai érzék, zenei ízlés és mozgáskultúra.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatarozását is.

A tevékenység tartalma

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismernek meg. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művészi értékei.

3-4 éves korban az ölbeli játékok, cirógató, csiklandozós, tapsoltató, a mondókás játékok, a test közelség, az érintés pozitív érzelmeket ébresztenek, szerepet játszanak az érzelmi kötődés kialakulásában. A gyermekekkel való ismerkedés során az óvodai környezet elfogadásában és a személyes kontaktus kialakításában segít az éneklés.

Az egyszemélyes játékhelyzetekből fejlődik ki a gyermek éneklési kedve. Arc-, kéz-, ujj-, lovagoltató játékokat játszanak, négy-öt hangból álló olyan énekes játékokat, amelyek játéka álló helyzetben játékos mozdulatokkal játszható.

A rövid mondókák 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok vannak.

- Megismernek komponált gyermekdalt az ünnepek köszöntésére.
- Megfigyelik környezetük, hangszerek hangszínét.
- Érzékelik különböző mozdulatokkal ez egyenletes lüktetést.
- Használják a dobot.

4-5 éves korban a gyermekek a tanult mondókákat, kiszámolókat ismétlik és még mindig játszik velük az óvónő ölbeli játékokat.

Énekelnek dúr hexachord hangkészletű énekes játékokat, amelyekkel mozgásuk is jól fejleszthető, és 4-8 motívumból álló énekes játékot, 2-3 alkalmi dalt. Énekelnek egyénileg, kisebb csoportokban a tiszta éneklés érdekében halkabban, hangosabban, magasabban, mélyebben. Megmutatják a lassított ének közben a dallam vonalát.

Játszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és motívumokkal.

Megismerik a csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő, sorgyarapító, kifordulós játékokat.

A nyolcad, negyed ritmusképleten túl már megjelenik a szinkópa is.

Az alkalmi dalokhoz utánzó mozdulatokat, játékokat találnak ki.

Érzik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát.

Zenei élményeik sokféle tevékenységhez kapcsolódnak az óvodai élet során. Használják a dobot és a triangulumot.

5-6-7 éves korban a mondókák segítik a kisebbekkel való kapcsolattartást, anyáskodást – pl. ölbe vehetik őket -, a kiszámolók az igazságos döntésre törekvést és a konfliktusok megelőzését. A dalos játékok a mozgás és a viselkedés szabályait is közvetítik; mit hogyan illik. Mindezek a mozgáskultúrát is gazdagítják.

Azok az énekes népszokások fordulnak elő az óvodában, amelyek megfelelnek a gyermekek életkori sajátosságainak, kapcsolódnak az évszakok változásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez, pl. lakodalmas, pünkösddőlés, pásztorjáték, farsang.

A zene hallgatásakor az óvónő előadásában értékes zenét, érzelmi hatású dalokat, népdalokat ismernek meg, de a szomszéd és más népek dalait, valamint a magyar komponált műzenét, *igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat*, altatódalokat és a klasszikus műzenét is meghallgatják.

5-6-7 éves gyermekek szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcsere, leánykérő, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó, küzdő, sorjátékokat is játszanak, ami e korosztály néptáncának is felfogható. Variálják a gyermekekkel együtt az énekes játékok mozgásanyagát egyszerű táncos lépésekkel.

A tanult mondókáknak, daloknak közösen készítenek pl. „könyvet”. Ennek lapozása közben emlékeznek a tanult dalokra és lehetőség nyílik ismétlésükre, az élmények felelevenítésére. Dalaikban már szünet, szinkópa is előfordul.

A tiszta, csengő hangképzést minél gyakoribb egyéni énekléssel segítik. A hallásfejlesztést segítő fogalompárokot – pl. halkabb – hangosabb éneklést összekapcsolják a tempóváltoztatással vagy dallambújtatással.

Megkülönböztetik a dalok, mondókák ritmusát és az egyenletes lüktetést.

A gyermekek minél gyakrabban játszanak zenei formaérzék fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgásokkal megérezzék a motívumok hosszát.

Zenehallgatások alkalmával ismerkednek különböző stílusú zenei művekkel, érzékelik, hogy a zene különböző érzelmeket, érzéseket, hangulatokat fejez ki.

A tanult mondókák, dalok, mozgáselemek gyakorlása mellett improvizálnak szövegben, dalban, ritmikus mozgásban. Mondókára, szövegre dallamokhoz játék, stb.

Megismerik a különböző hangszereket a zeneiskolai látogatások alkalmával, az óvodások hangversenyén. Az óvodában használják a dobot, triangulumot, cintányért.

A gyermekek nyelvi és kommunikációs képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megérezteteti a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos kiejtését. A sokféle énekes játék során bővül a gyermekek szókinccse. Társas formában játsszák, szocializál, érzelmeket, érzéseket tolmácsol, fejleszti kommunikációs képességüket. Improvizálás közben tapasztalatokat szereznek, felfedezik, az emberi szavakon kívül kifejezik magukat zörejek, hangok, ritmus, gesztus, mimika segítségével.

A tanulásban akadályozott gyermekeknél a memória, az észlelés, a szociális-emocionális fejlesztés, hallás-, beszédfigyelmetes gyermeknél a kiejtés javítása, szókinccsfejlesztés, összefüggő beszéd kialakítása.

Tevékenységek szervezése

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Sikerkritériumok:

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Bátran énekel, akár egyedül is.
- Korához képest tisztán énekel.
- Zenei érzékenysége, fogékonysága életkorának megfelelő.
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat: halk-hangos, gyors-lassú...
- Szívesen hallgat zenét.
- Felismeri néhány hangszer hangját.
- Mozgása esztétikus, ritmust követő.
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, ritmusokat.

15.8 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek az őt körülvevő szűkebb és tágabb természeti - emberi - tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól természetes élethelyzetekben szerez tapasztalatokat, összefüggéseket fedez fel. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A tevékenység célja

A természeti és társadalmi környezet tevékeny megismerése közben az ismeretek bővítése, rendszerezése. A szemléletváltás megvalósítása, mely a környezettudatos magatartásra, a fenntarthatóságra nevelésre, a természet védelmére irányul. Tapasztalatszerzés útján mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletek alakítása, a problémamegoldó képesség fejlesztése.

A tevékenység tartalma

A gyermekek érzékelik a közvetlen környezetükben fellelhető jellegzetességeket: hangokat, színeket, formákat. Megismerkednek azzal a környezettel amelyben élnek, *a helyi hagyományokkal, néphagyományokkal, szokásokkal, a család, a tárgyi kultúra értékeivel, megtanulják ezek szeretetét, védelmét*, felfigyelnek annak értékeire, szépségeire.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

A **3 - 4 éves** gyermek az óvoda, mint új környezet elfogadása közben ismerkedik meg annak közvetlen környezetével; a hozzá kapcsolódó személyi és tárgyi elemeivel, szokásrendjével együtt. Felfigyelnek az évszakok szépségeire, színeire, jelenségeire, időjárásra, növényeire. Gyűjtenek közösen vagy egyénileg az adott évszakra jellemző terméseket, képeket. Megismernek a környezetükben fellelhető háziállatok, növények közül néhányat.

5 – 10 perces videofilm segítségével bepillantást nyernek néhány vadon élő állat életébe.

Séták alkalmával tapasztalatot szereznek a biztonságos közlekedés legalapvetőbb szabályairól, a legismertebb néhány közlekedési eszközzől.

Felfedezik mindennapi tevékenységük során a matematikai fogalmakat, tapasztalatokat szereznek.

A **4 - 5 éves** gyermekek tapasztalat- és élményszerző sétái bővülnek tágabb környezetük felfedezésével. Megismerkednek néhány közelben található intézmény funkciójával.

Az évszakhoz kapcsolódó kerti munkákat megfigyelik, ha lehetőség van rá, maguk is részt vesznek benne (pl. szüret, kukoricatörés)

Megfigyelik a hőmérsékletet, a víz, a napfény hatását a növényekre. *Vizsgálódásokat, kísérleteket végeznek.*

Gyűjtőmunkájukkal részt vesznek a csoportszobai „természeti sarok” kialakításában

A gyűjtött termékek szétválogatása közben fejlődnek matematikai képességeik is. Kirándulásokon észreveszik, hogy a növények, állatok összehasonlíthatóak, halmazokba sorolhatóak tulajdonságaik alapján (szín, forma, nagyság, életmód, stb.)

Megismernek az óvoda környékén fellelhető háziállatok, madarak közül néhányat, megértik hasznosságukat, megtanulják azokat.

Vadonélő állatokról szerzett ismeretük erdei kirándulásokon felkutatott vadetető, madárfészkek megfigyelésével bővül.

Megismerkednek a madáretetőt látogató madarakkal, különös tekintettel a védett madarakra. Az állatkertek lakói között is felfedeznek néhány védett állatot. A gyermekek, az élőlények élőhelyén alkalmazkodóak, nem zavarják azokat.

Séták, kirándulások alkalmával lehetőségük van a buszon utazás helyes szabályait gyakorolni.

Az **5 – 6 – 7 éves** gyermekek megismerkednek az óvoda tágabb környezetével, bepillantást nyernek egyes munkahelyeken folyó munkákba (pékség, cipészet, stb.)

Bekapcsolódnak az óvoda udvarán, kertjében folyó évszakonkénti munkába. Megértik a felnőttek munkájának fontosságát, megbecsülik azt, örömmel vesznek részt a szép környezetük kialakításában. Megfigyelik az évszakokra jellemző színeket, színárnyalatokat, azok hangulatkeltő hatását.

Kísérletezés közben megfigyelik a növények fejlődéséhez szükséges feltételeket (fény, víz).

Kirándulások alkalmával megismerkedhetnek néhány mezei virággal, hallanak védett növényekről, állatokról. Állatnyomok megfigyelésével alakul forma és alaki látásuk.

Hallanak néhány, a környezetükben fellelhető technikai eszközről, háztartási, ipari, mezőgazdasági gépekről.

Környezetük mennyiségi és formai viszonyainak megláttatása

A környező valóság fontos jellemzői a formai és mennyiségi viszonyok. A környezet tevékeny megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok matematikai tevékenységek széles skáláját biztosítják a nevelés során. A matematikai tapasztalatszerzés is természetes környezetben a legeredményesebb. A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához. A természet „kincseivel” sorba rendezést végeznek megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályok szerint. Építéssel, síkbeli alkotásokkal tapasztalatokat szereznek a geometria köréből. A tükörrel való tevékenység fontos feltételét képezi a téri percepció kialakításának. Minden alkalmat meg kell ragadni a fejlesztésre más területeken is, hogy a gyermekek egyaránt jól tájékozódjanak térben és síkban ábrázolt világukban.

Minden olyan természeti, társadalmi és matematikai problémahelyzetet, témát, melyet a gyermek a természetes kíváncsiságától indítva felvet, közösen feldolgozásra kerül.

Az **anyanyelvi nevelés** a külső világ tevékeny megismerése közben, a megtapasztalás, a cselekvésen keresztül biztosított. Az ismeretek bővítésével szókincsük is bővül (pl, gyűjtőfogalmak) Beszédük, gondolkodásuk az egyes témához kapcsolódó, gondolkodtató kérdésekkel fejleszhető. Nagy odafigyelést igényel az óvónőtől, hogy csak annyit mondjon el, amennyit szükséges, és amit csak lehet, maguk a gyerekek mondják, valamint lehetőséget kell biztosítani arra, hogy minél többet kérdezhessenek. A gyermekek beszéde óvodáskorban látható, átélt cselekvéshez kapcsolódik, melyhez komplex foglalkozási ág ideális lehetőséget biztosít.

A tevékenység szervezése

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály számára mikrocsoportos – illetve nagycsoportban alkalmanként kötelező frontális formában történik, *lehetőleg természetes környezetben.*

A témákat váltva folyamatosan dolgozzák fel.

Óvodapedagógus feladata

- Az óvónő törekszik az egyes témák sokoldalú megfigyeltetésére, azok gondolkodtató megbeszélésére.
- *Felhasználja a hagyományos pedagógiai módszereket (megfigyelés, vizsgálódás) és a természettudományos módszereket (kísérletezés, becslés-mérés, összehasonlítás).*
- Hosszabb ideig tartó megfigyelések után célszerű egy-egy olyan foglalkozás beiktatása, ahol a tapasztalatokat feldolgozzák, kiegészítik, rendszerezik.
- A spontán érdeklődés mellett az irányított megfigyelések tudatos feldolgozása a pedagógus feladata.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- Fontos, hogy az adott téma komplexen hassa át az összes tevékenységi formát.
- Célszerű minden korcsoportban tematikus terv készítése, amely tartalmazza a témakör megnevezését, a folyamatos és alkalmi megfigyelések számosságát.

Sikerkritériumok:

- A gyermekek tudják a nevüket, lakcímüket.
- Tudják az évszakok közötti különbséget, gyönyörködnek azok szépségében.
- Ismerik az óvoda környezetében működő intézményeket, azok rendeltetését.
- Ismernek néhány házi- és vadonélő állatot, madarat, bogarat, védett állatot, növényt.
- Gyakorlottak a közlekedés elemi szabályaiban, ismernek néhány vízi- légi- - közlekedési eszközt.
- *Szívesen vesznek részt terepgyakorlaton, kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.*
- A tárgyakat meg tudják számolni legalább 10-ig. Ismerik a sorszámneveket.
- Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat.
- *Van tapasztalatuk a tükörképről, szimmetriáról.*
- Tárgyak, jelenségek közötti feltűnő összefüggéseket felismerik.
- Képesek halmazokat alkotni különböző szempontok szerint.
- Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják, egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélnek, esetenként javítják saját tevékenységeiket.
- Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
- A tanulásban akadályozott gyermekeknél előtérbe kerül az észlelés, memória fejlesztése.
- *Legyenek képesek a másság elfogadására, a toleráns magatartásra.*

15.9 A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

2. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetővé teszi a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

3. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára; kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására;

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van- szükség szerint kreatív.

4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

16. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

16.1 ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül. A kettő összhangja az óvoda folyamatos együttműködése a szülőkkel, a gyermekek harmonikus fejlődésének feltétele. Az óvoda nem vállalhatja át a család nevelési feladatainak megoldását, de hozzájárulhat a családi szocializáció esetleg kedvezőtlen hatásának enyhítéséhez. Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, a jó partner kapcsolatban valósul meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

Ötleteikkel, javaslataikkal közreműködőek legyenek a gyermekek óvodai nevelésének. Ismerjék meg az óvoda Pedagógiai Programját, Házi rendjét, SZMSZ-ét.

A lassúbb értelmi fejlődés vagy a kiemelt figyelmet igénylő magatartási megnyilvánulás csak a család megismerése, megnyerése és aktív, őszinte közreműködése útján enyhíthető. Fontos, hogy a szülő támaszt és segítő társat találjon az óvónőben gyermeke fejlesztéséhez. Az elhanyagoló vagy nem megfelelő módszerrel nevelő szülő is érezze, hogy az óvónő vele együtt, az ő egyetértésével kíván neki és gyermekének segíteni. A sajátos nevelési igényű gyermekek szüleit tájékoztatjuk a megfelelő szakemberek segítségének a lehetőségéről. Érezze, hogy elfogadják az etnikai hovatartozását, segítői vagyunk gyermeke beilleszkedésének.

Az óvoda alkalmazkodik a szülők világnézeti beállítódásához, tiszteletben tartja ilyen irányú nevelési elveiket (hitoktatás biztosítása).

Az együttműködésben lényeges, hogy az óvónő vállalja a megértőbb, türelmesebb partner szerepét. Az óvónő elsősorban saját példájával hat a szülőre, ahogyan ő szól a gyermekhez, ahogyan ő foglalkozik a gyermekekkel, ahogyan minden egyes gyermek munkáját megbecsüli. A Nyílt nap, amely a kapcsolattartás egyik lényeges eleme, fontos, hogy ne váljék túlságosan ünnepélyessé. A szülők gyermekük mindennap óvodai életét, játékát látják.

További közeledést jelent az óvoda és a család között, ha az egyes programok szervezésében a szülő nemcsak mint néző, hanem mint az óvónő segítő társa is részt vehet. Pl. egy nagyobb séta, kirándulás, üzemlátogatás.

15.1.1 Információátadás

- Az óvodai rendezvényekről, a munkarend átszervezéséről minden szülő egy héttel korábban írásban kap értesítést. A közérdekű információkat a hirdető táblán kifüggesztjük.
- A gyermekekkel kapcsolatos információkat az óvónők kezelik, ezért a napi találkozások alkalmával folyamatosan tájékoztatják a szülőt a napi eseményekről.
- A szülők mindegyike rövid kivonatot kap a Helyi Pedagógiai Programunkból OVI BEMUTATÓ címmel a gyermeke óvodába lépésekor.
- Óvodánk Házi rendjéből egy példányt minden szülőnek átadunk, aki aláírásával igazolja az átvételt.

15.1.2. Kapcsolattartás formái és tovább fejlesztésének lehetőségei

15.1.2.1. Gyermek fejlődéséről történő tájékoztatás

- A napi tájékoztatás mellett a szülők igényének megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy hosszabb megbeszélésre, nevelési problémák megoldására, esetleges szemléletformálásra az egyeztetett időpontban meghívjuk a szülőt.
- Minden gyermeket az óvodába lépésekor, családlátogatáson ismeri meg a pedagógus, majd ezen alkalmakkor közvetlen módon tájékozódik a gyermek családi helyzetéről és ismeri a gyermek fejlődését. A tájékoztatás legyen őszinte, bizalmas és segítő szándékú.
- Minden gyermekről, az óvodapedagógusok által vezetett fejlődési naplóba a szülő betekinthez, (természetesen a saját gyermekéről). *Fejlődési napló* - (5 .sz. melléklet.)

14.1.2.2. Óvodai rendezvények

- Óvodai **nyílt napok**, kis-, középső-, és nagycsoportban minden év március havában csoportonként két napon zajlik. Így a szülők zsúfoltság nélkül, kisebb létszámban jelen lehetnek és bepillantást nyerhetnek az óvodai élet minden napjaiba. A szülők javaslatai alapján választjuk meg a megfigyelésre szánt bemutatott tevékenységi formákat.
- **Szülői értekezletek:** tanévenként három alkalommal tájékozódhatnak a szülők az óvodai életről, javaslatok alapján nevelési témájú pedagógiai előadást hallanak az adott korcsoport sajátosságait figyelembe véve.
- **Ünnepváró délutánokon** az óvónő, szülő, gyermek együtt készül a karácsonyi és húsvéti ünnepekre. A érzelmgazdagító ráhangolódás mellett a szülő mintát kap a gyermekekkel való „együtt dolgozásra”, a tartalmas együttlét hasznosítására.
- **Anyák napja, évváró** ünnepélyeken a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő módon köszöntjük a szülőket. A közös és nem az egyéni szerepeltetésre törekszünk, az erőltetett „betanítás” mellőzésével.
- **Sportnapon** gyermek, szülő, óvodapedagógus együtt sportol.
- Szülői közösség által rendezett **jótekonysági rendezvényeken**, közvetlen légkörben erősítjük az óvoda- család kapcsolatát.

16.2 GYÜLEKEZET

Bízunk abban, hogy e gyülekezetünk temploma, gyülekezeti háza ad otthont ünnepeinknek. Itt kapcsolódhatnak be gyermekcsoportjaink a rendszeresen tartott istentiszteletek (egyéb alkalmak) menetébe.

A gyülekezetekkel tartott élő kapcsolatok fontosak, mert:

- Elsősorban innen várjuk a gyermekek jelentkezését.
- A keresztyén nevelésnek, az is célja, hogy segítse a gyermekek gyülekezeti és istentiszteleti betagozódását, otthonra találását.
- A református óvodának missziói feladata is van.
- A gyermekek jelenléte visszahat a gyülekezetépítésre is.
- A munkatársi közösség lelki épülését szolgálja.

16.3 ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

A bölcsődével kialakított kapcsolat a gyermek életmódjának folyamatossága érdekében nélkülözhetetlen. Az óvoda megkülönböztetett figyelmet fordít a családból és a bölcsődéből óvodába kerülő gyermek beilleszkedése közötti különbségekre. Az óvónő tájékozódik a bölcsődei beilleszkedés tapasztalatairól, a zökkenőmentes óvodai beilleszkedés érdekében.

16.4 ÓVODA ÉS ISKOLA

Óvodánk testvérintézményként tekint az azonos fenntartású református általános iskolára. Feladatunknak tekintjük, hogy a testvérintézményünkkel hatékony, egymást kölcsönösen gazdagító szakmai együttműködés alakuljon ki.

A kapcsolattartás lehetséges formái:

- Kölcsönös látogatás.
- Közös rendezvények, értekezletek szervezése.
- Szülői értekezleteken a szülők tájékoztatása az iskolai programokról.
- Pedagógusok szakmai tanácskozása.

Az óvoda és az iskola kapcsolatában tartalmi együttműködésben érvényesül a kölcsönös nyitottság. Az óvoda az iskola esetleges követelményeinek hatására se térhet el az Óvodai Pedagógiai Program céljától, feladataitól, ahol a volt nagycsoportosokat figyelve nyernek bepillantást az iskolai életbe. A gyermekek fejlettség szerinti iskolakezdése (rugalmas beiskolázás) tágabb lehetőséget és egyben fokozott felelősséget jelent az óvónő számára az iskolára alkalmasság megállapításában.

16.5 ÓVODA ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

A gyermekekben fel kell ébreszteni a kultúra iránt igényt a közművelődési intézmények megismertetésével. Csak a számára vonzó és értékes előadásokon vegyenek részt, megválogatva a kínálatot.

A Könyvtár, a Kulturális Központ, Múzeum, Színház, Planetárium sajátos lehetőségeit tudatosan használják fel a nevelési feladatok megoldásában. (Ha szükséges az anyagi fedezetet az óvoda alapítványából fedezzük). A foglalkozásokhoz kapcsolódóan tervezzük meg az ismerkedés a közművelődési intézmények épületeivel, funkcióival. Ez a tapasztalatgyűjtés színesebbé, örömtelibbé és gazdagabbá teszi a gyermekek tevékenységét.

16.6 EGYÉB KAPCSOLATOK

- A **Családsegítővel** a folyamatos, rendszeres munkakapcsolatban vagyunk a rászorult családok megsegítése és a fejlődésükben retardált gyermekek speciális fejlesztése érdekében. Nagyfokú tapintattal, bizalmasan kezelve a családi problémákat, minden esetben a gyermek érdeke legyen elsődleges.

- A **szakszolgálat** – logopédus, gyógypedagógus – munkáját az együttműködés érdekében összehangolt munkával segítjük.

- A *nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek érdekében óvodánk kapcsolatot tart az érintett kisebbségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.*

17. GYERMEKVÉDELEM FELADATAI

17.1 AZ ÓVODA KÖRNYEZETÉNEK JELLEMZŐI GYERMEKVÉDELMI SZEMPONTBÓL

Az óvoda társadalmi környezetének jellemzői az utóbbi években változást mutatnak. A változás a szülők munkavállalása, illetve anyagi szempontjából érezhető.

Iskolázottságukra a szakmunkás és a középfokú végzettség a legjellemzőbb.

A családok anyagi helyzete is igen széles skálán mozog. A nagyon jó anyagi helyzetben élő családokhoz képest egyre több a szegényebb környezetből érkező gyermekek száma.

Tapasztalatunk azt mutatja, hogy egyre nő azoknak a családoknak a száma, ahol az egyik szülő munkanélkülivé vált az elmúlt időszakban. A munkanélküliség mellett nőtt az alkalmi munkákból élők száma.

Szociális körülmények: A családok nagy része a mai normáknak megfelelő körülmények között lakik, de megjelent - bár kismértékben - a többgenerációs együttélési forma is. Ez az új együttélési forma a családok anyagi helyzetére vezethetőek vissza.

17.2 HÁTRÁNYOS, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS ÉS VESZÉLYEZTETETT GYERMEKEK.

Hátrányos helyzetű gyermek: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

17.3 GYERMEKVÉDELMI PROGRAMUNK

Célja: Segítséget nyújtunk a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez.

Biztosítjuk:

- a gyermekek jólétét, a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését
- a rászorultaknak a jogszabályban meghatározott pénzbeli, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó alapellátást és szakellátást
- igyekszünk a gyermek alapvető szükségleteit kielégíteni.

Minden gyermek részesüljön az érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, nemzeti, etnikai és vallási hovatartozását figyelmen kívül hagyva.

Minden tanév elején a csoportvezető óvónők a gyermekvédelmi felelősökkel közösen kiszűrik a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekeket. Az éves munkaterv mellékleteként gyermekvédelmi tervben rögzítik az éves feladatokat.

Kiemelt feladataink:

- Az elhanyagoló nevelésben részesülők rendszeresen járjanak óvodába. Szükség esetén az intézkedéseket annak érdekében megteesszük- családlátogatás, szóbeli, írásbeli felszólítás.
- Az ingerszegény környezetből érkező speciális és sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált nevelése érdekében kezdeményezzük a szükséges szakemberek – logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógy testnevelő, gyógypedagógus – segítségének igénybevételét.
- Az egészséges táplálkozás, a gazdag élményanyag – melyet az óvoda nyújt – segít ellensúlyozni a testi, érzelmi, értelmi fejlődés hiányosságait.
- A veszélyeztető környezetben élő gyermek esetén kapcsolatfelvétel a Családsegítő központtal, gyámhatósággal.
- Azoknál a családoknál, ahol szükséges a gyermek érdekének érvényesítése, napi kapcsolatot tartunk a szülőkkel – családlátogatás, megbeszélés alkalmával.
- A családok nevelési kultúráját segítjük, nevelési ismereteiket bővítjük – összehangolva az óvodai neveléssel.

Sikerkritériumok:

- Csökken a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma.
- Minden rászoruló időben megkapja a segítséget.
- A szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal.
- Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából.
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

18. A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE (5. SZ. MELLÉKLET.)

19. ÓVODÁNK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

A szülők és a gyermekek egyéni fejlesztési igényeinek megfelelően *speciális szolgáltatásokat* nyújtunk.

Nevelési időben szervezett ingyenes szolgáltatások

- Óvodai gyógytestnevelés
- Fejlesztőpedagógus által végzett egyéni fejlesztés a részképesség zavarokkal küzdő gyermekeknél (5 éves kortól)

A programokat a kora reggeli, illetve a pihenés utáni délutáni időszakban szervezzük, amikor nem zavarja a gyermekek tevékenységét, illetve nem vonja ki a gyermekeket a megkezdett játéktevékenységből.

Nevelési időn túl szervezett, térítéses szolgáltatások, amennyiben a szülők igénylik

- Zeneóvoda a Weiner Leó Zeneiskola szervezésében (5 éves kortól).
- Játékos ismerkedés az angol nyelvvel, óvodapedagógus vezetésével (5 éves kortól).
- Néptánc.

Az óvoda által szervezett szolgáltatások színvonaláért az óvoda felelősséget vállal, annak érdekében, hogy óvodapedagógusi módszerekkel, a gyermek személyiségét tisztelve, elfogadva végezzék munkájukat.

20. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

FEJLŐDÉSI NAPLÓ

Óvodáskorú gyermekek fejlődésére és jellemzésére

..... / tanév

Név:..... Szül. hely, idő:.....

Apa neve:.....

Anya neve:.....

Testvérek száma, neme életkora:.....

Lakcíme:.....

Óvoda címe:.....

Mióta jár óvodába:.....

Családi helyzete: (teljes család, elvált, nagycsalád, környezet megfelelő, elhanyagolt,
egyéb):.....

SZÜLETÉSI ADATOK: időre született, koraszülött, éleszteni kellett, egyéb:.....

FEJLŐDÉSI ADATOK: beszéd kezdete:..... hónapos korában

járás kezdete:..... hónapos korában

EDDIGI BETEGSÉGEI (mikor, hol kezelték):.....

.....

**TESTI ÉS MOZGÁSFEJLETTSÉG, EGÉSZSÉGÜGYI SZOKÁSOK,
ÖNKISZOLGÁLÁS**

TESTI FEJLETTSÉG:

Csoport	Jó	Közepes	Gyenge	Súly (kg)	Magasság

TESTI GONDOZOTTSÁG:

Csoport	Jó	Közepes	Gyenge	Megjegyzés

Egyéb észrevétel:.....

.....

.....

EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT:

Szempont					
Fáradékonyság	Nem				
Fáradékonyság	Gyakran				
Alvás	Nyugodt				
Alvás	Nyugtalan				
Beteg	Gyakran				
Beteg	Ritkán				
Látás	Jó				
Látás	Gyengén látó				
Hallás	Jó				
Hallás	Nagyot halló				
Szervi, idegi okok					
	Gyakran hány				
	Időnként elájul				
	Erősen izzad				

MOZGÁSA:

Szempont								
Ügyes								
Átlagos								
Ügyetlen								
Harmonikus								
Összerendezetlen								
Lassú								
Átlagos tempójú								
Gyors								
Túlzottan mozgékony								
Egyensúlyozó mozgások: sikeresek								
Egyensúlyozó mozgások: fejlesztésre szorul								
Testnevelést szereti								
nem szereti								
bátran végzi								
fél, gátlásos								
tériszonya van								
követelmény szintet eléri								
Követelmény szintet nem éri el								
Megjegyzés								

BESZÉDFEJLETTSÉG

ALAKILAG

Szempon								
Jól érthető								
Beszédhibás: Pösze								
Selypes								
Raccsol								
Beszédtempó:								
Lassú								
Átlagos								
Gyors								
Hadar								
Dadog								
Megjegyzés:								

TARTALMILAG

Szempont								
Szóbeli kifejező készsége:								
gazdag								
átlagos								
szegényes								
Élményeit, meserészletet								
összefüggően elmondja								
kérdésre elmondja								
nem mondja el								
Gesztusai, mimikája: kifejező								
Gesztusai, mimikája: nem kifejező								
Megjegyzés:								

FIGYELME:

Szempont								
Játékban:								
tartós								
változó								
szétszórt								
Foglalkozásokon:								
tartós								
változó								
szétszórt								
Megjegyzés:								

MEGFIGYELŐ KÉPESSÉGE:

Szempont								
Általában pontos								
Változó								
Általában pontatlan								
Tárgyak, jelenségek lényegét megragadó								
Többnyire lényegtelen vonásokat észrevező								
Megjegyzés:								

GONDOLKODÁSA:

Szempont								
Kérdésfelvetései:								
néha kérdez								
nem kérdez								

MENNYISÉG FOGALMA; MATEMATIKA:

Szempont	Középső csoport		Nagy csoport	
Tudás, ismeret / halmazok, számlázás, bontás, számok helye stb. /: Jó				
Átlagos				
Nem megfelelő				
Gondolkodási képesség: Produktív				
Átlagos				
Gyenge				
Feladat megoldásbeli jártassága:				
Önálló				
Kevés segítséggel				
Sok segítséggel				
Tevékenység közbeni viselkedése:				
Aktív				
Közömbös				
Passzív				
Komplex matematikai jártassága				
Jó				
Átlagos				
Nem megfelelő				
Megjegyzés, érdeklődése foglalkozásokon:				

JÁTÉKBAN A FŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁK FEJLETTSÉGE

Szempont								
Uralkodó játékmódja:								
funkcionális, gyakorló játék								
szerepjáték								
szabályjáték								
konstruáló játék								
Elmélyült, kiegyensúlyozott								
gátolt								
kapkodó								
agresszív								
Találékony, kezdeményező								
bíztatni kell								
Irányítással sem tud korának megfelelő szinten játszani								
A játékra vigyáz								
A játékot gyakran rongálja								
Szívesen átadja társának								
Gyakran elveszi mástól								
Szívesen játszik társaival								
Többnyire egyedül játszik								
Kitartó a játékban								
rövid ideig								
átlagosan								
hosszú ideig								
Megjegyzés:								

ÁBRÁZOLÁSBAN:

Szempon								
Témaválasztása:								
önálló								
irányítással								
bíztatásra sem								
Szabad rajzainak témája:								
változó								
egyhangú								
Jobbkezes, balkezes								
Ceruzafogása								
biztos								
bizonytalan								
Munkatechnikája:								
fejlődő								
megfelelő								
nem megfelelő								
Tisztán dolgozik								
Maszatosan dolgozik								
Megjegyzés:								

MUNKAJELLEGŰ FELADATOKBAN

Szempont								
Feladatok megértése: gyors								
nehezen, csak ismételt magyarázatra								
Munkatempója: gyors								
átlagos								
lassú								
Átállása egyik feladatról a másokra:								
könnyen								
nehezen								
Önállósága: segítség nélkül								
állandó segítséget igényel								
Megbízhatósága a munkában								
lelkiismeretes								
változó								
megbízhatatlan								
Munkáját önként végzi								
bíztatni kell								
bíztatásra sem végzi								
A dicséret serkenti								
közömbös iránta								
A bírálat, kritika serkenti								
közömbös iránta								
dacot vált ki								
elkeseríti								
Közösségért végzendő munkában (napos, környezeti rend)								

szívesen vesz részt								
közömbös								
passzív								
Megbecsüli a saját illetve más munkáját:								
tudatosan vigyáz								
közömbös								
szándékosan rombol								
Megjegyzés:								

ÉRZELMI AKARATI ÉLET

ÉRZELMI ÉLETE

Szempont				
Hangulata:				
többnyire vidám, közvetlen				
kiegyensúlyozott				
szomorú				
szorongó				
Magatartása:				
érzékeny				
gyakran dacos				
agresszív				
durva				
gátolt				
Szereplési hajlama:				
szívesen szerepel				
közömbös				
tiltakozó				
Önbizalma:				
megfelelő				
csekély				
Kapcsolatteremtése:				
kezdeményező				
elutasító				
Megjegyzés:				

21. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

21.1 A NEVELÉSI PROGRAM ÉS A HELYI TANTERV ENGEDÉLYEZTETÉSÉNEK, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK ÉS MÓDOSÍTÁSÁNAK MECHANIZMUSA

- a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje
A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.
- b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása
A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre
- c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje
Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.
- d./ A pedagógiai program módosítása
Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.
A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról. Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

21.2 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját, valamint annak mellékleteit az intézmény nevelőtestülete 2024. év szeptember hó 30-án tartott ülésén elfogadta.

Nagykőrös, 2024. szeptember 30.

Kósa Zoltánné

Kósa Zoltánné

főigazgató

Az Arany János Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját, valamint annak mellékleteit a fenntartó Nagykőrösi Református Egyházközség Presbitériuma a P.2024.04.22./5. számú határozatával jóváhagyta a Sziget utcai telephely létszámának bővítésével. Az új Pedagógiai Program 2024. augusztus 1-től hatályos.

Nagykőrös, 2024. május 13.

Szabó Gábor

Szabó Gábor

Lelkészelnök, az Igazgatótanács elnöke

Rácz Péter

Rácz Péter

Főgondnok